

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (1183) 1972 SPALIO-OCTOBER 5

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Susitiksim

Nesunku susitikti šeimai. Jos nariai, kad ir toli išvažiuotų, suleikia savo židinį bent didžiųjų švenčių proga. Juos traukia kažkokia neregima jungtis, kuri neišnyksta ir tolimiausiose plotuose. Šeimos židiny, net ir keliaujantis, lieka magnetinio centru, traukiančio savo šilumon po pasaulį išsklidusius narius. Tokia šeima sudaroma ir mes lietuviai. Tai plati tautinė šeima, kurioje tiek daug spalvingumo, įvairumo ir net didelio skirtingumo. O vis dėlto mums glūdi nematoma jungtis, suvedanti mus bent kartas nuo karto draugėn. Visi pasiilgstame tos bendros šilumos, sklindančios iš draugėn susitelkusių širdžių. Ją pajuntame didžiųjų švenčių ar saskrydžių progomis. Tokia proga yra pvz. ir Kanados Lietuvių Diena. Šiais metais ji vyksta Montrealy spalio 7-8 dienomis. Neabejotinai ten suvažiuos daug tautiečių iš įvairių Kanados ir JAV vietovių. Gaila tik, kad toje tradicinėje šventėje negali dalyvauti Vakarų Kanados tautiečiai dėl nepaprastai didelių nuotolių. Kitų sričių lietuviams tiek Montrealis, tiek Torontas ar kitos Rytų Kanados vietovės yra ne už jūrių marių, t.y. lengvai pasiekiamos, juoba, kad Lietuvių Dienai parinktas ilgas savaitgalis, įgalinantis tolimesnes keliones. Vakarų Kanados lietuviai rengia savo saskrydžius, tačiau būtų malonu, jeigu ir jie dalyvautų bent simboliškai atsiųsdami atstovus ar bent pasveikintų, duodami suprasti, kad ir jie yra tos pačios šeimos nariai, atskirti didelių nuotolių, bet sujungti ta pačia lietuviška gija.

Ko gi laukiame iš Lietuvių Dienos? Pirmiausia lietuviškos šilumos. Kaip šeimos židinį suvažiuotieji broliai ir seserys nori pajusti jaukią dvasinę šilumą, taip ir Lietuvių Dienon sulėkę tautiečiai laukia ne šiaurios nuotaikos, ne gincų, o lietuviškos širdies jaukumos. Gyvendami išsiblaškę, kartais izoliacijoje, pradedame jausti lyg ir širdies surbėjimą, savotišką atvėsimą. Vidinė lietuviškumo ugnis ima lyg ir blėsti, smilkti. Tai ženklas, kad reikia naujo pūstelėjimo, kuris atgaivintų vidinės ugnies kaitrą. Susibūre ir didesnį susitelkimą, pasijuntam lyg prie liepsnojančio laužo. Pvz. tie, kurie dalyvavo tautinių šokių ir dainų šventėse, ryškiai pergyveno tą pūstelėjimą. Ne tik senimas, bet ir jaunimas. Tai matyti iš daugelio pareiškimų spaudoje ir privačiuose pokalbiuose. Reikia tikėtis, kad ir ši Kanados Lietuvių Diena Montrealyje bus tas gaivinantis pūstelėjimas, besireiškiantis pamaldomis, sportiniais žaidimais, gyvu žodžiu, dailės, dainomis, tautiniais šokiais, pramogomis. Visa tai susilieja į vieną srovę, pasiekiančią visu širdis. Dėlto dalyvavimas Lietuvių Dienoje nėra jokia baudžiava. Tai malonus susitikimas, kuriame smilkstantys bei izoliacijos paliečiai nuodėgūlai tampa šviesiai liepsnojančiu laužu. Ypač svarbu, kad šiame susitikime dalyvautų jaunimas, kuris tiek mažai lietuviškų apraiškų temato savo gyvenimoje aplinkoje. Klekviens platesnio masto renginys yra nauja paskata atrasti save lietuviškos šeimos orbitoje.

Kadangi tai jau aštuonioliktoji Kanados Lietuvių Diena, nėra ko laukti programinių staigmenų. Nors montrealiečiai išradę, tačiau programinės galimybės yra gana ribotos, išsprautos ir tradicinius rėmus. Iš paskelbtų informacijų matyti, kad pirmą dieną skirta jaunimui. Didžiąją dalį, žinoma, nebus nei senimo, nei jaunimo: bus tik lietuviai įvairaus amžiaus. Bet sporte ir scenoje vyraus jaunosios pajėgos — sporto klubai, tautinių šokių grupės, choras, kvartetas. Tuo galima tik džiaugtis. Tai jau išbandyta linkmė. Kur sulekia jaunimas, ten ir jų tėvai, ir giminės, ir draugai, ir plačioji visuomenė. Yra betgi vienas pavojus, būtent, pasikartojimas. Jei kiekvienais metais bus laikomasi vienodos programos, kad ir geros, neteks savo patrauklumo. Dėlto rengėjams ateityje tektų į tai atsižvelgti ir programą įvairinti. Labai malonu matyti jaunimo sambūrius scenoje, bet reikėtų neužmiršti ir individualių talentų, kurių kol kas S. Amerikoje nestokoja. Gal jie yra jau vyresnio amžiaus, tačiau labai tiktų į bendrą visumą. Lietuviškąją visuomenę sudaro ne tik jaunimas, bet visokio amžiaus tautiečiai. Kanados Lietuvių Dienos, sutraukiančios gausius dalyvius, įgalina rengėjus duoti pirmąją programą. Nuo jos lygio priklauso ir viso renginio sėkmė. Jei kultūrinė programa bus silpna, tokia bus ir Lietuvių Diena. Reikalingas, žinoma, ir pramoginis momentas, pasižmonėjimas, bet be tinkamos kultūrinės programos, Lietuvių Diena gali tapti lietuvių "kermošiumi". O reikia, kad ji būtų kultūrinis žygis, gaivinantis visą bendruomenę.

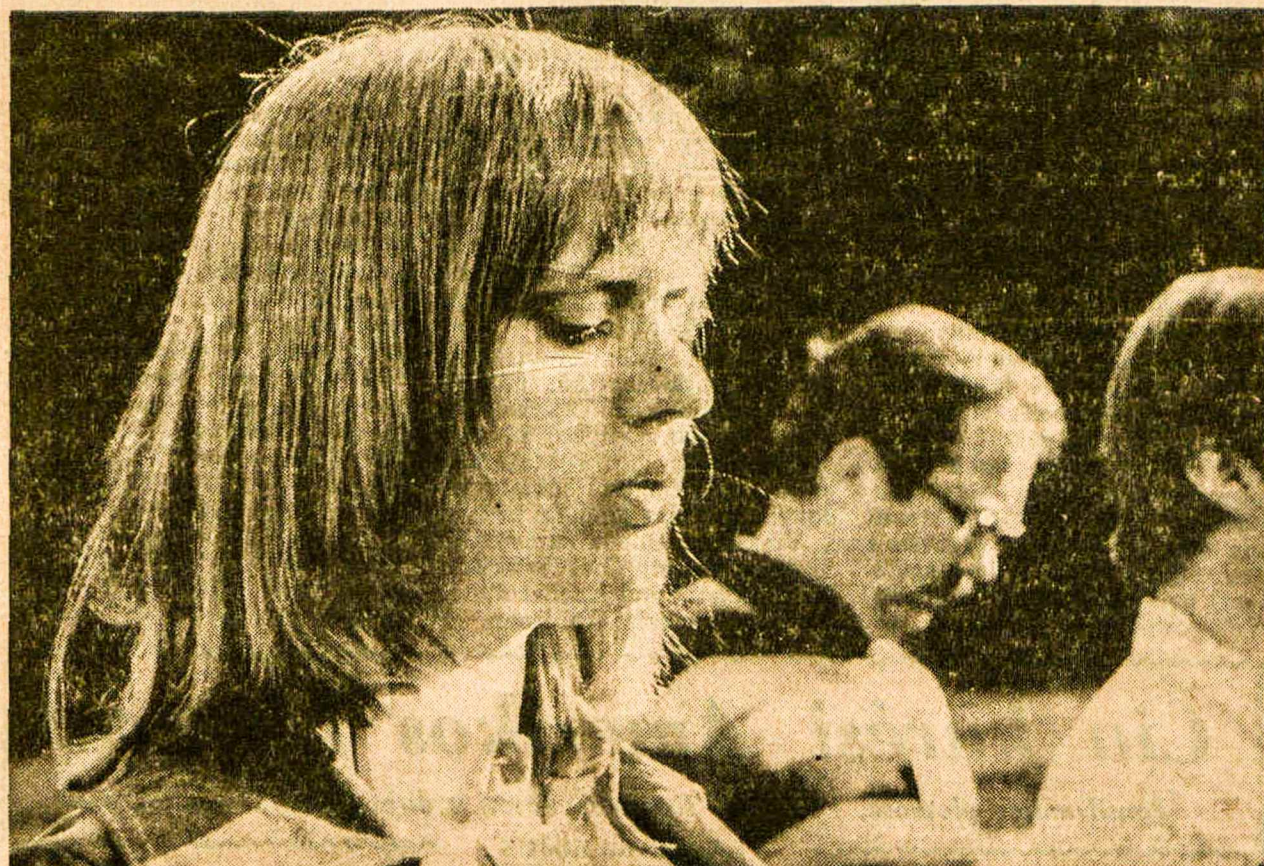
Kanados įvykiai

RINKIMINIO VAJAUS PUSIAUKELĖ

Federacinio parlamento rinkiminius vėjus pasiekė pusiau-kele, bet didesnio išsiūbavimo vis dar nesimato, reikšmingesnių pažadų nesigirdi, nors partijų vadai skraido po visą Kanadą. Premjeras P. E. Trudeau lig šiol stengėsi ignoruoti opozicinių partijų priekaištus, siekdamas tiesioginio pokalbio su rinkėjais. Vis dėlto pamazū ima rėkšti dėl svarbiausių klausimų — kanadiečių didesnis ar mažesnis pasipiktinimas per daug lengvai išmokamom nedarb draudos pašalpom, susirūpinimas nedarbu, kurį gali dar labiau padidinti lig šiol kaip reikiant nesutvarkyti imigracijos įstatymų paragrafai. Daug kas pvz. nuogustauja dėl azijiečių išleidimo iš Ugandos. Tai du klausimai, kurių premjeras P. E. Trudeau susilaukia beveik kiekvienoje radijo stotyje telefoniniuose pokalbiuose su klausytojais. Jis jau buvo priverstas pažadėti griežtesnę kontrolę nedarbo draudos pašalpom, nes šia mintimi bando pasinaudoti ir konservatorių vadas R. Stanfieldas, negalėjęs sustabdyti ar pakeisti premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybės įvestos nedarbo draudos reformos. Dabar visiems mokesčių

mokėtojams aišku, kad reformos dėka atsirado pašalpų pikt-naudotojų, nenorinčių dirbti. P. E. Trudeau ir R. Stanfieldas lydinčių kanadiečių žurnalists teigimu, pirmajam jau trūksta 1968 m. turėto charizmatinio populiarumo, o antrasis dabar žymiai šilčiau sutinkamas būsimųjų rinkėjų. Nemažą dėmesio su-silaukė ir NDP socialistų vado D. Lewis priekaištai vyriausybei dėl perdidelio pajamų mokesčio nuolaidų bendrovėms. Konservatorių partija paskelbė, kad ji yra pasiryžusi uždrausti streikus esmines paslaugas viešajame gyvenime teikian-tiems federacinės valdžios tar-nautojams. Čia, matyt, pirmiau-sia turimos galvoje pastininkų unijos, kurios trečią streiką ga-li pradėti rinkimų išvakarėse. Tiesa, Otava paskelbė prieška-lėdinio pašto užtikrinto prista-tymo siuntų datą, bet niekas nėra tikras, kad jų nepažeis strei-kas. Federacinė vyriausybė jau rugsėjo pradžioje yra paskyrusi du tarpininkus deryboms su pašto uni-jų taryba. Streiko pradžia jė gali uždelsti maždaug pus-antro mėnesio. Ontario premjeras W. Davis paskelbė septynių savo ministe-rų (Nukelta į 9-tą psl.)

Sveiki Lietuvių Dienos dalyviai!

Gestančios saulės spinduliai apšviečia jaunimo kongresinės stovyklos dalyvius vėliavos nuleidimo metu. Nuotr. A. D.

Daugiau politikos nei sporto

Pagal žinovų tvirtinimus, iš iki šiol įvykusių olimpiadų geriausiai organizuota buvo Miunchene. Prieš olimpiadą ilgoką laiką buvęs blogas oras pastatė — beveik visas dienas švietė ir šildė saulė.

Smūgiai olimpiadai
Atrodė, kad minėta nuotaika prasidės, vyks ir baigsis olimpiada. Bet štai įsimašė politika: Afrikos sportininkai pagrasino boikotavimu olimpiados, jei nebus pašalinti Rodezijos sportininkai, nes Rodezijoje esąs vykdomas rasinis persekiojimas. Nusilenkta jų reikalavimui. Rodeziečiai buvo paaukoti daugumai, nors žymi dalis jų buvo juodukai, atvykę pagal formalių kvietimą. Toks nutarimas sukėlė didelį nusivylimą ne vien tik laisvųjų kraštų sportininkų tarpe, bet ir visuomenėje. Juk Sov. Sąjunga yra jėga pavergusi tiek daug svetimų tautų, nei fiziškai naikino ir tebeinaikina jas, bet prieš ją niekas neprotestavo.

Antrą smūgį olimpiadai bandė suduoti komunistai savo antimilitarinė demonstracija. Šios demonstracijos rengėjai norėjo sukelti netvarką mieste ir įnešti politinės maišaties. Jie išprovokavo muštynes su policija, bet olimpiados dalyviai nekreipė dėmesio į tai. Demonstrantai buvo stipriai apsiginklavę šal-tais ginklais ir sužeidė apie 60 policijos pareigūnų.

Demonstraciją rengė ir joje dalyvavo komunistinis jaunimas iš Miuncheno ir kitų V. Vokietijos vietovių. Iš viso demonstracijoje dalyvavo apie 2000 asmenų. Jie norėjo suruošti dar vieną demonstraciją, bet nebuvo leista.

Arabų teroristų grupė, susidedanti iš gerai apsiginklavusių 8 jaunuolių, įsibrovė į žydų sportininkų apgyvendintą namą, nušovė bei sužeidė pasipriešinusius, o kitus surišo ir laikė iškaitais. Žadėjo ir šituos nušauti, jei Izraelio vyriausybė nepaisys dėl šimtų arabų partizanų. Izraelis atmetė jų reikalavimus, o kitu būdu nepasisekė išgelbėti iškaitų. Išskyrus vieną, kuris užduos bei sudegė helikopteryje, kitus nušovė teroristai. Be to, per susišaudymą žuvo vienas vokiečių policininkas ir 4 arabai. Vienas iš pastarųjų pats susisprogdino, o trys sumirti. Tyrimai parodė, kad teroristai buvo apsiginklavę rusiškais ginklais.

Dėl šito įvykio isitempė santykiai tarp Bonnos ir daugumos arabų kraštų. Dabar bus labiau kontroliuojami ir V. Vokietiją atvyksta svetimišaliai, o įvažiavę stipriau sekami. Svetimšaliu čia yra keli milijonai. Ju tarpe yra ir arabų. Pastariesiems talkina vokiečių kairiųjų studentų organizacijos.

Vagystės
Olimpiados proga buvo iškabinčios atitinkamos vėliavos ne

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis V. Vokietijoje

vien olimpiados parke, mieste, bet ir daug kur pakelėse. Jas pradėjo slapta nuiminti sportininkai ir turistai. Sugautieji teisiniai jas paėmė kaip suve-nyrus. Kaikuriuos didžiosios įmonės buvo iškečiusios ir savo firmų vėliavas, bet ir jos neturėjo ramybės — buvo vagiamos. Vienas prancūzas, sugautas net pjaunant vėliavos stiebą, sakė norėjęs vėliavą su stiebu nuga-benti į Prancūziją. Kitas 18 m. amžiaus austras, bevogdamas vėliavą, nukrito nuo stiebo ir užsimušė. Nuplėšta bei pavogta apie 500 vėliavų. Tuo padaryta apie 133.000 markių nuostolių. Sugauti 74 vėliavų vagys, kurių 59 atvykėliai, o likusieji — vietiniai.

Teismai laikė tokį darbą va-gyste ir nusikaltėlius baudė pinigine baida. Vienas amerikie-tis buvo nubaustas 4.000 mar-kių.

Buvo atvykusių nemažai tarp-tautinių vagių. 81 vagį policija pagavo. Iš jų 22 europiečiai, 14 iš rytų kraštų, 20 afrikiečių, 25 iš P. Amerikos. Neturko įsibrovėlių ir į viešbučius, ypač geres-nuosius, kuriuose apsidarodavo turistai.

Vogė ir sportininkai, ypač jiems skirtoje gyvenvietėje — sportininkų miestelyje, kur bu-vo įrengta ir daugybė krautuvių, krautuvėlių. Ateidavo didie-liais būriais neva pirkti. Vien-am ar keliem besikalbant su pardavėjomis, kiti ištuštindavo lentynas. Sugautus policija tuo pa-laisdavo, nes vengė nemalonu-mų. Vieno ruskelio reikalas pa-tekė ir į spaudą. Tai buvo aukso medalio laimėtojas 33 m. amž. Viktoras Minejev. Policija rado jį sėdintį svetimame automobi-lyje mieste ir "tvarkinti" ten buvusius daiktus. Teisinio buvę girtas. Iki 100 metų pae-leido jį už bylos metimą užstatą, bet rusai tuoj išsiuntė jį atgal į savo plačiąją tėvynę, o vokiečiai numojė ranka.

Juodoji rinka
Veikė ir juodoji rinka, nors ribojosi tik įėjimo bilietais. Pa-sirodo, buvo žmonių, kurie iš anksto žinojo mėgstamiausias varžybas, prisipirko bilietų ir vėliau pardavinėjo spekuliacine kaina. Mėgėjai mokėjo už juos net kelis kartus brangiau. Ren-gėjai ypač brangiai ėmė už bi-lietus į olimpiados atidarymą ir uždarymą. Bet buvo atvejų, ka-da norintieji galėjo jų įsigyti savi-kaina arba net pigiau. Tokie pardavėjai buvo svečiai, negalė-ję iki galo išbūti pratestoje olimpiadoje. Jie džiaugėsi, jei kas paimdavo iš jų bilietus savi-kaina arba net ir pigiau.

Buvo daugybė neįrašytų pre-kybininkų, o vnač iš rytietiškų kraštų. Jie siūlė olimpiados lan-kytojams visokius papuošalus

ir kitokius rankdarbius. Kada-n-gi visos olimpiados metu oras buvo gražus, tai, kaip yra įpras-ta rytuose, savo prekes jie par-davinėdavo išdėlioję ant žemės ir sėdėdami patys ant jos.

Teisėjai ir sportininkai
Vandensvydžio žaidėjai ju-goslavai apkaltino kubietį teisė-ją šališkumu Sovietų Sąjungos naudai, apspjūdė ir sumušė. Būtų sumušę sovietus, lenkyti-nivusius su jais, bet pastaruosius apsaugojo tvarkdariai. Tei-sėjų šališkumo buvo nusiskun-dimų ir iš kaikiurių kitų tauty-bių sportininkų.

Dėl lauzėmo olimpiados nu-statytos tvarkos kaikiurių kraštų sportininkai buvo pašalinti iš žaidynių. Vienos Pakistano ko-mandos sportininkams buvo at-imta teisė dalyvauti betkuriuose olimpinuose žaidimuose.

Yra negrįžusių ir savo komu-nistinius kraštus, ypač į Čeko-slovakiją. Iš sportininkų negrį-žo vienas lenkas ir trys rumu-nai.

Agadino patalpas
Naujai pastatytame olimpia-dos miestelyje pirmieji ir svar-biausi gyventojai buvo sporti-ninkai. Jie buvo apgyvendinti tik ką pastatytuose ir moderniai įrengtuose butuose. Olimpiadai pasibaigus, turėjo čia apsigy-venti nuolatiniai gyventojai, iš-nuomoję tas patalpas arba jas nupirkę. Bet, pasirodė, gyvenė jose sportininkai taip apgadi-no tas patalpas, kad būtinai reik-dės remontuoti. Ypač daug van-dalizmo parodė pakistaniečiai. Po jų išsikraustymo patalpos atrodė, lyg būtų bombarduotos karo metu.

Sekantios olimpiados rengė-jai Montrealyje galėjo iš Miun-cheno daug ko pasimokyti. Rei-kia manyti, kad būsimoji olim-piada bus tobulesnė ne vien sa-vo technika, bet ir dvasia, ku-rijoje ji gimė.

Teisiami aštuoni lietuviai

Okupuotoje Lietuvoje sovie-tai teisė aštuonis lietuvius pa-triotus, pravaržiuodami juos chuliganais. Tai dalyviai š. m. gegužės 18-19 d.d. didžiųjų Kau-no demonstracijų, kai buvo lai-dojamas Romas Kalanta, gegu-žės 14 d. susidėgęs dėl Lietu-vo laisvės. VLIKas kviečia vi-sus lietuvius rašyti laiškus savo artimiausiems kitataučių laik-raščiams, kurie aprašinėjo mi-nėtus Kauno įvykius. Tuo bū-du mes patys atnaujinsime pa-saulio dėmesį pavergtajai Lie-tuvai. Juo daugiau laišku, juo geriau. Savo telegramomis VLI-Kas prašė pasaulio lietuvių or-ganizacijų vadovybės demon-stracijomis ir kitomis priemonė-mis reikšti protestą Sovietų Są-jungai. Tai nauja proga priminti pasauliui, kad Lietuva ne tik okupuota, bet ir persekiojama. E.

Pasaulio įvykiai

JAPONIJA IR KOMUNISTINĖ KINIJA PO 35 METŲ NUTARĖ ATNAU-JINTI diplomatinis ryšius. Japonijos premjero K. Tanakos su Ki-nijos premjeru Cu En-lai Pekingė pasirašyta sutartis suteikia Kini-jai diplomatinį pripažinimą, kuris jau yra 79-tas visame pasaulyje. Sutarties pasirašymas taipgi reiškia diplomatinį santykių nutrau-kimą su Formoza, nes Japonija teisėta Kinijos vyriausybė pripa-žino dabartinį komunistinį režimą Pekingė. Naujoji sutartis pa-tvirtino ir Potsdamo konferencijos nutarimą, atiduodantį Kinijai buvusią Japonijos koloniją Formozą. Japonijos užsienio reikalų ministeris M. Ohira spaudos konferencijoje pranešė, kad Japonija atšaukia 1952 m. su tautine Kinijos vyriausybė Formozoj pasira-šytą taikos sutartį ir uždarys savo ambasadą Formozoje. II D. karo metais okupuotiems kraštams

Japonija jau yra išmokėjusi \$3 bilijonus kompensacijos už pa-darytą žalą ir skriaudas. Nauja-jai sutartimi komunistinė Kini-ja atsisakė betkokių kompensaci-jos, norėdama pagerinti ryšius tarp kiniečių ir japonų. Ateity-jė bus pasirašyta II D. karo tai-ko sutartis, keičiamasi oro pra-nešimais. Pagrindinis dėmesys betgi bus skiriamas prekybini-ryšių plėtimui, moksliniam bendradarbiavimui. Japonijai rūpi plati ir didelė rinka Kini-joje, kuri bent iš dalies galės su-mažinti muitų varžomą japoni-škų gaminių eksportą į JAV. II D. karo taikos sutarties Japoni-ja dar neturi ir su Sovietų Są-junga, kuri karan prieš Japoniją įsijungė paskutiniomis dienomis. Siemė buvo pradėtos derybos, bet dabar jos yra nutrūkusios, nors pasitarimai turėjo būti te-siami rugsėjo mėnesį.

DIKTATŪRA FILIPINUOSE?
Filipinų prez. F. Marcos pa-skelbė karo stovį ir su kariuo-menės pagalba perėmė tiesio-ginį krašto valdymą. Šis žings-nis motyvuojamas Pekingą re-miančių komunistų Naujosios Liaudies Armijos sukilimo grės-me. Tačiau minėtoji organizaci-ja turi tik apie 1.000 partizanų ir pogrindininkų, kuriuos leng-vai buvo galima sutramdyti ir demokratinėmis sąlygomis. Su-imtųjų tarpe yra opozicinės li-beralų partijos vadas senatorius B. Aquino, dviejų provincijų gu-bernatoriai, 8 parlamento na-riai, 8 žymūs žurnalistai ir visa eilė prezidento F. Marcos kri-tikų. F. Marcos 1969 m. buvo antrą kartą išrinktas presiden-tu. Konstitucija jam neleidžia būti kandidatu į prezidentus tre-čią kartą iš eilės 1973 m. Kad prez. F. Marcos rūpi ne tik kova su komunistais, bet ir jo asmeni-snis populiarumas, liudija pa-skelbtos reformos. Apie 38 mili-jonus turinčiuose Filipinuose viešpatuoja didelė socialinė ne-lygybė tarp negausių turtuolių ir gyventojų masės. Šią nelygy-bę sumažins prez. F. Marcos paskelbta žemės reforma visose Filipinų salose, įvedimas kolek-tyvinių ūkių, kuriuose kiekvie-nas darbininkas turės atitinka-mą šėrų skaičių. Prez. F. Mar-cos taipgi žada tuojau pat įgy-vendinti kongrese jau 5 metus užšaldytą pajamų mokesčių re-formą. Šie sumanymai, be abe-jonės, yra sveikintini, tačiau prez. F. Marcos taip pat įvedė griežtą kontrolę spaudai, už-draudamas gandų skiltis, tur-tuolių gyvenimą aprašančius paslaplius, politinius skelbimus, vedamuosiuose reiškiamas re-daktorių nuomones. Žinias lei-džiama skelbti tik be jokiu ko-mentaru. Toks spaudos pažabo-jimas demokratiniam krašte paprastai reiškia demokratijos laidotuvis ir postikį diktatūron.

NEVYKUSI PROPAGANDA
S. Vietnamas vis dar tikisi se-natoriaus G. McGovern pergalės prieš R. Niksoną prezidento rin-kimuose, nors viešosios nuomo-nės tyrinėtojai nuolaidas komu-nistams žadančiam senatoriui pranašauja trauškinarį pralai-mėjimą. Hanojuje buvo paleisti trys karo belaisviai — laivyno lttn. M. Gartley, aviacijos mjr. E. Elias ir laivyno lttn. N. Char-les. Jie buvo perduoti iš JAV atvykusiem keturiem Vietnamo karą smerkiantiems propagandis-tam, remiantiems senatoriaus G. McGovern kandidatūrą. Taigi, šis trijų belaisvių paleidimas, buvo grynai politinio pobūdžio, siekiantis daugiau balsų senato-riui G. McGovern prezidento rinkimuose. Iš tikrųjų tokia ne-vykusi propaganda gali tik dar labiau pakenkti senatoriui. Ita-dos prezidento rinkimams būtų galėjęs turėti visų belaisvių pa-leidimas, nes tokiu atveju prez.

R. Niksonui būtų beveik neįma-noma rasti priežasčių karo tęsi-mui ir S. Vietnamo bombardavi-mui. Jo patarėjas dr. H. Kissin-ger vėl lankėsi Paryžiuje ir tu-rėjo slaptus pasitarimus su S. Vietnamo komunistais taikos de-rybose. Po šių pasitarimų spau-doje pasirodė pranešimų, tei-giančių, kad karas jau yra be-veik užbaigtas, bet tuos gaudus paneigė komunistų derybininkų atstovas Paryžiuje.

PRALAIMĖJO REFERENDUMĄ
Norvegijos darbiečių partijos premjeras T. Bratteli pralaimė-jo išjungimo Europos Bendro-jon Rinkon referendumą, kurį rėmė visos pagrindinės partijos, darbininkų unijos, pramonės ir prekybos atstovai. Referendumo priešais buvo komunistai, mark-sistai, kairiojo sparno laudies socialistai ir jų sukūrinti ūki-ninkai su žvejais. Pastarieji bi-jojo, kad išjungimas Bendro-jon Rinkon gali sumažinti žemės ūkio gaminių ir žuvies kainas. Iš tikrųjų dėl šio neapgalvoto žingsnio jie labiausiai nukentės, kai Bendrojon Rinkon įsijungu-si Britanija nuo 1973 m. turės padidinti 6% muitų iš Norve-gijos įvežamai žuviai. Tada žvejai turės patys sumažinti žuvies kainas, jeigu nenorės prarasti ri-nkos Britanijoje. Nesėkmingas re-ferendumu yra labai patenkinta Maskva, nes Bendrosios Rinkos narių sumažinimas atitolina Jungtinių Europos Valstybių idėjos įgyvendinimą. Norvegijos pavyzdžiui gali pasekti tuo pačiu klausimu referendumą turinti Danija. Pralaimėjęs referendu-mą, Norvegijos premjeras T. Bratteli atsisakė.

SUNKUS LAIMEJIMAS
Profesinių 1 e d o ritulininkų žaidynes laimėjo Kanada, ketu-ris kartus įvykusios Sovietų Są-jungą, pralaimėjusi tris susitiki-mus ir vienerias rungtynes už-baigusi lygiom. Maskvos areno-jė septintasis rinktinii susitiki-mas baigėsi Kanados pergale 4:3, aštuntasis — 6:5. Baigim-nėse rungtynėse pirmavo sovie-tai. Kanadiečiai išlyginti pa-vyko tik trečiajame periode, o lemiamasis įvartis buvo pasiek-tas, kai iki rungtynių pabaigos buvo likusios vos 34 sekundės. Ir šį kartą netruko nemalonių incidentų, ginčų su teisėjais. P. Parise, nesutikdamas su teisė-jo J. Kompallos paskirta bauda, lazda užsimojo prieš teisėją ir dėlto buvo pašalintas iš run-gtynių. Su milicija susidūrimą tu-rėjo net ir A. Eagleson, vienas Kanados rinktinės vadovų. So-vietų žaidėjai taip pat nevengė žiaurumų. Pvz. B. Michailovas apspardė G. Bergmaną. Inciden-tai nebuvo užbaigti net ir skry-dyje Prahon, kai W. Cashman agurkiukus iš lėkšės ėmė svai-dyti į kanadiečių nekenčiamus teisėjus — vokiečius F. Baaderį ir J. Kompallą. Susitiki-mas su Čekoslovakijos rinktinė baigėsi lygiomis — 3:3, bet iš-lyginamąjį įvartį kanadiečiai pa-siekė, likus tik 4 sekundėms iki rungtynių pabaigos. Žaidynės išryškino daugeliiu kanadiečių neįtikėtiną faktą, kad iš pro-fesinių klubų žvaigždžių sudaryta Kanados rinktinė tik per plau-ką yra geresnė už sovietų rin-ktinę ir kad jai, ko gero, jau pri-lygstą Čekoslovakijos rinktinė. Kai Kanados mėgėjai pradėjo pralaimėti olimpinės ledo riti-lio žaidynėse, buvo guodžiamasi mintimi, kad Kanados profesio-nalai lengvai įveiktų mėgėjųs vaidinančius sovietus. Dabargi paaiškėjo, kad šį paskutiniolį korta jau nėra užtikrintas tūzas Grižusia Kanados rinktinė Mont-realyje ir Toronte sutiko entu-ziaistiškai nusiteikusi minia. Žai-dynių didelis pliusas — ju sukel-ta tautinio jausmo kibirkštis ka-nadiečiuose.

Tėviškos Ziburiai – lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
 Žedaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamami numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuodžiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* **Kandidatų į kunigus šventimai** pėrtvarkyti dviem naujais popiežiaus Pauliaus VI dekretais ir įsigalios 1973 m. sausio 1 d. Vietoje buvusį keturių mažųjų šventimų paliekami du: skaitytų ir altoriaus tarnautojo, bet ir pasauliečiams, atliekantiems tas pareigas. (Moterys, nors panašias pareigas eitu, tų šventimų gauti negali.) Anksčiau buvę egzorcisto ir durininko šventimai, reikalui esant, galės būti teikiami atitinkamose sąlygose ir atitinkamiems žmonėms, paskirtiems specialiai toms pareigoms. Tonžūra ir subdijakonato šventimai panaikinti, o su jais susiję išpareigojimai įjungti į naujai pėrtvarkomus dijakonato šventimai panaikinti, tas dabar teikiamas ne tik norintiems tapti kunigais, bet ir tiems, kurie nori būti nuolatiniiais dijakonais. Pastarieji gali būti ir vede, ir nevedę, tačiau po šventimų tuoktis negalėsi.

* **Dievo žodžio kongrese** Vašingtono dalyvavo 685 kunigai, suvažiavę iš įvairių kraštų pasisemti žinių geresniam pamokslininkavimui. Arkiv. Fulton J. Sheen savo paskaitoje priminė, kad dažnai žmonės pamokslininkų nesiklauso, nes jie skelbia tiksliai sociologines nuotrūpas, o ne Nukryžiuotąjį. Kun. B. Ahern, CP, ypatingai pabrėžė pamokslininkams šv. Rašto tekstų meditavimo reikalingumą, o kun. T. Barosse, CCS, — pamokslininko asmeninio gyvenimo pavyzdindumo svarbą. Vysk. J. May pabrėžė, kad amžinojo gyvenimo žodžius reikia mokytis tinkamai išreikšti šio laikotarpio terminais, o kun. J. Burke, OP, — kad pamokslininkas turi kalbėti iš savo ištikimino. Visų paskartotiniai buvo pabrėžiamas kasdieninis šv. Rašto skaitymas bei jo mąstymas, kaip raktas į gerą pamokslininkavimą.

* **2,500 teologų** bei religinių sričių specialistų iš 26 valstybių dalyvavo Los Angeles įvykusiam pasaulinio masto suvažiavime, kurio tema buvo: "Religija ir žmogaus žmoniškumas". Suvažiavimas buvo pradėtas planuoti 1968 m., ir jame dalyvavo įvairiausių religijos aspektais besirūpinančių draugijų nariai: katalikai, protestantai, žydai, agnostikai ir net ateistai, dėstę religiją universitetuose. Buvo skaityta net 380 paskaitų. Norėta parodyti kaip religija prisideda prie žmogaus humaniškumo, tačiau, turint prieš akis tokią didelį dalyvių įvairumą, buvo neįmanoma sutarti dėl visiem priimtinių bendrų aptarčių tokių žodžių, kaip religija, žmoniškumas, žmogus. Prie to, žinoma, prisidėjo ir darbotvarkės perkrovimas: vieną dieną tarp 2 ir 5 v. p.p. tuo pačiu metu vyko net 62 paskaitos. Iš skaitytų paskaitų galima spręsti, kad dabar teologijoje vyrauja palyginamosios religijų studijos bei religijų istorija; kad vyksta smarkus specializavimasis siaurose šakose ir dažnai pametama visuma; kad europiečių teologų vaidmuo yra gerokai sumažėjęs; kad stipriai atstovaujami bibliistai.

* **33 kandidatai** į nuolatinius dijakonus Toronto arkivyskupiijoje pradėjo mokslo metus. Vieni jų yra vede, kiti — ne. Nevedusieji, kartą išvėntinti, vesti negalės. Jų amžiaus vidurkis — 45 m. Kandidatais priimami visi virš 35 m. amžiaus katalikai vyrai su savo klebono rekomenda-

cijomis. Iš dabartinių 29 priklauso Toronto arkivyskupijai, 2 — Hamiltono, vienas — Peterboro ir vienas — ukrainiečių eparchatui Toronte. Kandidatų paruošimas truks dvejus metus. Šiais pirmaisiais metais iki pavasario vyks paskaitos vieną savaitę ir mėnesį.

* **Opus Dei** organizacijos 25 nariai šiais metais buvo išvėntinti į kunigus. Visi jie jau buvo profesionaliai savo srityse. Jų tarpe buvo eilė teisininkų, profesorių, žurnalistų, inžinierių ir vienas dailininkas. "Opus Dei" organizacija turi 20,000 narių Ispanijoje ir 30,000 įvairiuose kituose kraštuose. Jie visi yra augstųjų mokslo, įvairių sričių specialistai ir paprastai nėra žinomi, kad yra vienuoliški gyvenimo žmonės, nes gyvena pasauliečių tarpe ir nesireklamuoja. Kunigais iš jų tarpo šventinami vyrai tik tuomet, kai yra reikalingi kunigai šios organizacijos nariams.

* **S. Vietnamo katalikai** yra tvirti savo tikėjime, anot kun. Patrick O'Connor, ilgamečio užsienio korespondento Vietnamo. Jis sako, kad daugelis bažnyčių bei Hanojaus katedra būna pilnutėlės tikinčiųjų pamaldų metu, tačiau tai nesąs komunizmo religinės laisvės nuopelnas, kaip bando teigti įvairūs ten besilankę užsienio korespondentai, bet ryžtingas vietnamiečių pasipriešinimas tikėjimo varžytoms. Neveltui tas kraštas esąs vadinamas "100,000 kankinių kraštu". Tikybos mokymas vaikams ten yra visai uždraustas. Marksizmo-leninizmo kursai yra privalomi visiems: vaikams ir suaugusiems. Nė vienas vyskupas negali išvykti iš savo gyvenamos vietos lankyti tikinčiųjų be policijos leidimo. Kunigai taipgi turi gauti policijos leidimą, net kai yra šaukiami pas mirštantį savo parapijiečių. Dažniausiai, gavus leidimą, ligonis būna miręs. 1967 m. dar veikė viena kunigų seminarija, kurioje mokėsi 7 klierikai. Trys kunigai, kuriuos popiežius Jonas XXIII buvo parinkęs vyskupais, ir šiandien dar nėra konsekruoti, nes jiems buvo uždrausta susitikti su betkuriu vyskupu, kuris būtų galėjęs juos konsekruoti. Vienintelis konsekruotas vyskupu per tą laiką buvo kun. Nguyen van Nang praėjusiais metais Hanojuje. Paskutinieji užsieniečiai dvasininkai iš S. Vietnamo buvo išvaryti 1960 m. Paskutinis šv. Sosto atstovas kun. Terence O'Driscoll S. Vietnamą turėjo palikti 1959 m.

* **Krikščionys misijonieriai** yra labai svarbūs Ugandos valstybei, pasak mahometono prezidento Idi Amin. Minėdamas 60 metų sukaktį katalikų misijonierių atvykimo į Ugandą, jis pareiškė, kad katalikai veda piliakias ligonines ir ugandiečiuose ugdo sveikus moralinius principus. Ugandoje šiuo metu yra 10 milijonų gyventojų, kurių 2 milijonai yra katalikai.

* **Pagarbos** gyvybei savaitę paskelbta JAV vyskupu konferencijos nuo spalio 1 iki 7 dienų. Savaitė yra paskirtos 7 temoms, liečiančios žmogiškąją gyvybę: negimusieji, seneliai, vargšai, jaunimas, taika, šeima.

Vyskupijos bei parapijos kviečiamos tosios intencijomis mels-tis ir tas temas diskutuoti bei jose apsišviesti.

Kun. J. Stš.

Paskutinių kelerių metų laikotarpįje sovietų politikoje buvo didelių pasikeitimų ir svyravimų. Sovietai turi nugaletti du sunkumus: išlaikyti globalinę jėgą ir vadovauti pasaulinei revoliucijai. Tie sunkumai dar padidėjo, kai šalia Sov. Sąjungos išaugo jos auklėtinis — R. Kinija.

Pralaimėjimų laikotarpis

Iki 1968 m. Sov. Sąjungos vadovybė buvo neryžtinga, susiskaldžiusi dėl savo užsienio politikos krypties. JAV buvo užblokusios jos galybės ambiciją. Satelitų noras išsivaduoti iš sovietinės įtakos, o taip pat 1961 m. Berlyno bei 1962 m. Kubos įvykiai Maskvos valdovus pastatė į nemalonią padėtį. Indonezijoje buvo pašalintas Maskvai palankus prezidentas Sukarno. Brazilijoje nuverstas prokomunistas Goulart. Ganoje — Nkrumah, Alžerijoje — Bella. Graikijoje valdžią į savo rankas perėmė stipresni antikomunistai. Pagaliau Izraelis įveikė Egiptą, kurį rėmė ir ginklavė Maskva. Izraelio ir arabų nesantaika sudarė progą sovietams iškelti kovą į Artimuosius Rytus. Tik paskutiniai įvykiai — sovietų išvairymas iš Egipto — sudavė sovietams didelį smūgį, nuo kurio jie greitai neatsigaus.

Pastangos atsigaunti

Paskutiniiais keleriais metais sovietai susigriebė ir net rizikavo savo karinėmis pajėgomis. Tam jie turėjo palankias sąlygas. JAV globalinė jėga kiek susilpnėjo dėl vidaus netvarkos. Kiniečiai taip pat turėjo naminių vaidų ir nekreipė dėmesio į Sov. Sąjungą. Tai sudarė sovietams palankias sąlygas okupuoti Čekoslovakiją. Šiuo žygiu jie

Maskvos politika dabarties pasaulyje

norėjo parodyti, kad sovietai tvarko rytinės Europos užsienio ir vidaus politiką. Sov. Sąjungos padėtį sustiprino ir sutartis su V. Vokietija.

Brežnevo doktrina, skelbianti Maskvos teisę isiekti, buvo pritaikyta Čekoslovakijoje ir kitose satelitinėse valstybėse, bet ji nesiekė Jugoslavijos ir mažos Albanijos. Šią doktriną sovietai pritaikė tik savo kaimynams.

Didelis nemalonus ištiko sovietus 1969 m. prie Kinijos pasienio — Ussuri srityje. Tai buvo smūgis iš savo kaimyno ir bendraminčio, kuriam išauginti sovietai išleido dideles pinigų sumas. Incidento pradžioje sovietai planavo pulti ir sunaikinti Kiniją, bet vėliau nuo tos minties atsiskė ir ramiai palaidojo savo turėtus aukas. Šis incidentas Kiniją pasuko į JAV.

Nežiūrint Ussuri incidento, Maskva jautėsi esanti pasaulinė galybė. Jos padėtį pagerino pasirašytos trys sutartys su Egiptu, Indija ir Iraku. Ypač Indija sudarė palankias sąlygas Kinijos apsupimui. Kai 1971 m. Indija puolė Pakistaną, sovietai didino savo karių skaičių prie Kinijos sienos ir neleido jai paremti Pakistano.

Nežiūrint vadų nesutarimų, Sov. Sąjungos karinės pajėgos nuolat didinamos. Čekoslovakijos užėmimas padidino jų karinį potencialą, nes Čekoslovakijos kariuomenė yra sovietų vadovybėje. Tiesa, sovietai kasmet S. Vietnamui duoda paramos už bilijoną dolerių, bet amerikiečiai P. Vietnamui kasmet duoda paramos už ketletą bilijonų.

J. VAICELIONAS

Tarp kitų priežasčių, kurios atgaivina sovietų pasitikėjimą savimi, yra JAV vyksta įvairūs neramumai, kuriuos sukelia komunistų vadovaujamos padugnės.

Jei kalbama apie jėgų balansą, tai dabar tenka skaityti ne dvi pirmieles jėgas, bet tris, nes ir Kinija yra pasaulinė jėga. Prie pasaulinių galybių dar reikia skirti V. Vokietiją, Japoniją ir Indiją.

Nesutarimai

Sovietai sako, kad nuo 1968 m. jų karinės jėgos auga sparčiau, negu JAV, kurios pasaulyje turi daug išpareigojimų. Bet šalia Sov. Sąjungos auga ir Kinija. Ji žmonių atžvilgiu ir dabar pralenkia sovietus 1:3 santykiu. Ateityje tas santykių didės. Auga ir techniškas Kinijos pajėgumas. Sovietai kiniečiams mažiau pasitiki, negu amerikiečiams. Šiuo metu sovietams ir kiniečiams nieko kito nelieta, kaip mažinti politinį įtampimą su JAV.

Sovietai mato, kad JAV ginklavimasis mažėja, tačiau jie žino amerikiečių industrijos pajėgumą, kuris, reikalui esant, gali apsiginklavinimą paspartinti. Todėl ir sovietai, bent oficialiai, mano, kad reikia mažinti ginklavimosi lenktynes. Šis sovietų galvojimas privedė prie Sov. Sąjungos — JAV ginklų apribojimo sutarties pasirašymo.

Apsisaugoję sutartimis iš Vakarų, sovietai tikisi išplėsti pramonę, kad galėtų geriau apriūpinti ir savo civilinius gyventojus.

Čia kūrėsi Amerikos Lietuva

Pensilvanijos plotuose, kur prieš šimtmetį kūrėsi ir dirbo lietuviai angliakasiai

VLADAS RAMOJUS

(Tėsinys iš praejusio numerio)

Lietuviškumas tebėra gyvas

Frackvillės liet. bažnyčios išlaukinėje sienoje dominuoja įrašas: "Apreiškimo Panelės Šv. Bažnyčia — 1934". Įdomus šv. Kazimiero vitražas, gį įrašai kryžiaus keliuose visur tik lietuviški, nors bažnyčia pastatyta 1934 m. Parapijoje tebeveikia lietuviškos sodalietės, Sv. Vardo draugijos. Prieš ketletą metų šios parapijos mokyklos salėje koncertą atliko liet. studentų ansamblis iš Niujorko. Gal dėlto ir parapijoje dar matosi nemažai lietuviškos gyvybės, ir ji lietuviams nėra mirus, kaip kad atsitiko Šimokuose.

Už miestelio lygumoje — trijų lietuvių parapijų kapinės: Frackvillės, Maizevillės (kur pastatyta naujoji Siluvos Dievo Motinos šventovė), Girardvillės. Vienose jų suradom ir naujosios ateivės Danutės Čėsnaiteš kapą; taip pat ten paminklą sau pasistatęs ir Siluvos Dievo Motinos šventovės statytojas kun. A. Bielskis. O šlaip visur kapinės tik senieji lietuviai emigrantai ir jų vaikai. Šalia minėtų trijų parapijų kapinių yra ir mažos vadinamųjų "laisvųjų" arba "nebažnytinių" lietuvių kapinės. Jos vadinosi Vytauto Didžiojo Sūnų kapinėmis. Bet kartą vandalai lietuvišką užrašą pakeitė: vietoj "sūnų" padarė "šunu". Taip dabar ant kapinių vartelių tebeuvi tik keturios raidės: "V. D. S. K." Apie tą įvykį papasakojo mus palydėjęs klebonas kun. J. Norbutas.

Vilkaviškio dvasia

Jei pasitraukęs pensjonierėčiau pasirinkti sau ramią vietą Pensilvanijoje, įsikurčiau St. Clair miestelyje. Tai nuostabaus gamtos grožio supamas miestelis. Iš kurios pusės į jį beliaut, vis lįstum per gilius kalnų tarpeklius, užkoptum į augštas viršūkalnes ir vėl nusileistum į daubas, kuriose tiek daug saulės bei jauno pavasario kvapo. Bene iš trijų pusių St. Clair miestelį supa augšti kalnai, kur dar veikia viena kita modernių šių dienų anglies kasyklų. Kitą dieną, jau gerokai po mūsų pirmojo apsilankymo, į jas nuvežė ilgesnį laiką Kanadoje gyvenęs, vėliau Romoje baigęs Sv. Kazimiero lietuvių kolegiją dabartinis Minnerville lietuvių parapijos vikaras kun. M. Jarašiūnas. Pamatėm, kaip kelių milijonų dolerių vertės mašinų, trijų žmonių operuojamos, iš žemės paviršiaus nusikasiusios net iki 1000 pėdų gilumo, kasė anglį, išversdamos senųjų kasyklų pastolius, kuriuos prieš keliasdešimt metų pastatė į žemės gilumą tuneliais nusiraušę mūsų protėviai.

St. Clair miestelyje, kuri dominuoja bažnyčių ir cerkvių bokštai bei kupolai, susiradome lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčią. Jau iš anksto prel. J. Karaliaus ir kun. J. Čeponio buvome vainformuoti, kad St. Clair klebonas kun. Jonas Lukšys, JAV gimęs bei užaugęs lietuvis, buvo

su savo broliu kun. Stasiu, dabartiniu Tamaqua lietuvių parapijos klebonu, nuvykę į nepriklausomą Lietuvą ir ten ketverių metus mokėsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje.

Paslaugus kunigas

St. Clair lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčia stovi ant augšto kalno. Į ją lipant, teikia pakilti augstyn net 25 laiptus. Prieš dvejus metus parapija buvo beveik visai išnykusi. Dabar jai priklauso 210 šeimų. Visos jos yra lietuviškos bent iš vienos pusės. Klebonas kun. J. Lukšys, mokėjęs Vilkaviškio kunigų seminarijoje, yra savotiškas kunigas. Jis nieko neima už krikštus, jungtuves, laidotuves. Jie kas kiek duoda — gerai, jei ne — ačiū ir už tai: jo, kaip kunigo, pareiga tarnauti parapijiečiams. Tokiu būdu jis išgelbėjo bei atstatė parapiją. Ateityje žada nebedaryti rinkliavų per Mišias. Esą žmonės, kurie turės, paaukos pinigų parapijos išlaikymui. O tiems, kurie yra nepasiturintys, Bažnyčios pareikla teikti patarnavimus. Tik prieš mūsų apsilankymą iš klebonijos, kurioje buvome šiltai bei vaišingai priimti, vagys išnešė visą sekmadienio rinkliavą — 700 dol. Apie tai rašė ir vietinis amerikiečių laikraštis. Bet klebonas nenusiminė: jis sakė, kad nelaimėje parapijiečiai pasirodys dar duosnesni ir tą pavogtą sumą dvigubai sudės.

Vėtytas ir mētytas

Kun. J. Lukšys, sugrižęs iš Lietuvos, dar mokėsi Mariana-polyje. Išvėntintas vikaravo Minnerville ir Filadelfijos Sv. Andrejaus lietuvių parapijose. Vėliau vyskupas tą tikrą lietuvių kunigą paskyrė kalėjimo kapelionu, po to šešeriem metams išsiuntė į juodukų parapiją ir kurį laiką — portorikiečių. "Per tą laiką nulietuvėjau" — nuosirdžiai gražia lietuvių kalba jis pasakojo mums. Bet vyskupas kartu pamatė ir kitą medalio pusę — kad išlikusioms lietuviškos parapijoms jo vyskupijoje dar reikia tikrų lietuvių kunigų. Taip ir paskyrė jį į mirštančią St. Clair lietuvių Sv. Kazimiero parapiją. Dabar jos vidus švyti šviesiai gelsva, linksma spalva. Vitražuose, kuriuos paaukojo choras, Lietuvos vyčiai ir eilė šeimų, matyti lietuviški užrašai. Klebonas kas sekmadienį lietuviškai skaito Evangeliją, kartas nuo karto lietuviškai pasako pamokslą, o per vakarines pamaldas giedama tik lietuviškai. Pusė parapijiečių išpažinti ir dabar atlieka lietuviškai, nors tu žmonių dauguma yra II ir III kartos. Įdomu, kad tokia lietuviška nuotaika išlikta parapijoje, kuri savos mokyklos niekad neturėjo. Žmonės tokie jautrūs lietuviškiems reikalams, kad kai parapijoje kurį laiką nebuvo lietuvių klebono, rinkliavos sumažėjo net pusiau.

Tvirtas lietuvis

Klebonas mus nuveda į parapijos salę po bažnyčią. Priekinėje sienoje didelis Lietuvos

Vytis, JAV ir Lietuvos vėliavos. Visa tai parapijiečiams primena jų protėvių gimtąjį kraštą, kuriame nė vienas dabartinių parapijiečių nėra buvęs bei jo oru kvėpavęs, išskyrus jų kleboną.

Prie St. Clair lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčios naujai įvestas kelias kalnu atbėga iki pat šoninių bažnyčios durų, aplenkdamas tuos 25 laiptus, kuriais reikia lipti einant pro priekines duris. Tai klebono kun. J. Lukšio darbas. Parapijoje dar yra šimtametis lietuvių senelių, kurie jokių būdu tiek negalėdavo užlipti ir vien dėlto bažnyčios jau nebelankydavo. Kai klebonas pravedė naują kelią iki pat bažnyčios durų, dabar juos atveža jų vaikai arba net anūkai. Viena iš tokių gerųjų parapijiečių yra pvz. JAV armijos majorė. Kai klebonijoje sėdom prie vakarienės stalo, mums patarnavo gražios išvaizdos šeimininkė Marija Zerd-Zardeckienė. Su ja kalbėjomės lietuviškai, tik vėliau patyrėm, kad ji grynakraujė lenkė. Buvo ištekęsi už čia gimusio lietuvių dantų gydytojo Zardecko. Per vyra ir išmoko lietuviškai. Dabar našlė, augina tris sūnus. Du iš jų jau baigė universitetą, trečiasis dar tebedidijuoja, o ji padeda lietuviškoje klebonijoje.

"Aš jau menkas lietuvis, bet kai nuvažiuosit pas mano broli dvynuką kun. Stasį, pamatysit, kad jis didesnis lietuvis už mane, nes jo vyskupas nekilojo po svetimtaučių parapijas", išėinant kalbėjo kun. Jonas Lukšys. Mums gi atrodė, kad jo vedama parapija stovi užtektinai gerai, nes jo vyskupas nekilojo po svetimtaučių parapijas, išėinant kalbėjo kun. Jonas Lukšys. Mums gi atrodė, kad jo vedama parapija stovi užtektinai gerai, nes jo vyskupas nekilojo po svetimtaučių parapijas, išėinant kalbėjo kun. Jonas Lukšys. Mums gi atrodė, kad jo vedama parapija stovi užtektinai gerai, nes jo vyskupas nekilojo po svetimtaučių parapijas, išėinant kalbėjo kun. Jonas Lukšys.

Pas vargonininkę

Aplankėm ir Minnervillėje gimusią St. Clair lietuvių parapijos vargonininkę Vilhelmą Virbickienę. Ji mums namuose pagrojo lietuviškų giesmių, jas palydėdama giedojimu. Ilgą laiką čia vargonininkavo Mikutavičius, bet vėliau apako. Parapijos merdėjimas išblaskė ir choristus. O dabartinėje liturgijoje jau gieda visa bažnyčia. Tai ir choras nebereikalingas. Gera, kad visos bažnyčios lietuviškam giedojimui sumaniai gali vadovauti vargonininkė. Todėl lietuviška giesmė St. Clair bažnyčioje nenutyla. Liūdna buvo žiūrėti į vargonininkės vyrą Alfredą Virbicką, turintį vidurių vėžį. Savo laiku jis buvo rangovas, statė didžiuosius Pensilvanijos greitkelius. Vėliau bankrutavo ir net neapsirūpino jokių sveikatos draudimu. Dabar, ligonio žodžiais, visos santaupos vaistams bei gydytojams išleistos, o jį Dievas, skausmus kenčiantis, tebelaiko gyvą. Ir dabar parapijiečiai St. Clair liet. bažnyčioje Komunią priima prie Virbickų šeimos įtaisytų prabangių grotelių.

(Bus daugiau)

abi turi 4.000 mylių ilgumo sieną. Maskva norėjo, kad Varšuvos Sąjungos nariai pasirašytų prieš Kiniją nukreiptą sutartį, bet nepavyko.

Maskva ir Pekingas

Sovietams ir Pekingui yra trys pasirinkimai: susitaikymas, sunaikinimas ir prisitaikymas. Sovietai yra linkę su kiniečiais susitaikyti, bet tai sunkiai įvykdoma. Kiniečiai reikalauja didelių Sibiro plotų, kuriuos atėmė Rusijos carai. Sovietai savo žemės nenori atiduoti nė vienos pėdos.

Sovietams sunaikinti Kiniją yra daug sunkiau, negu pastarąją sunaikinti Sov. Sąjungą. Kinija yra vienatautė valstybė, o Sov. Sąjunga turi pavergusią daug tautų. Vergai už savo vergiją nekariauja. Nors sovietai labai rėkavo, kad reikia sunaikinti Kiniją, bet praktškai to nedarė. Sovietai nedrįsta pulti Kinijos, nes tas kraštas nėra 1895 metų Kinija. Be to, pradėjus karą su Kinija, gali susidaryti dar keli frontai.

Sovietams prisitaikyti prie Kinijos taip pat bus nelengva, nes Sov. Sąjunga ir Kinija yra kaimynai su nesuvestomis sąskaitomis. Sovietų ambicija neleidžia nusilenkti savo išaugintam vaikui — Kinijai. Pastaroji gi nesutiks groti antruoju smuiku pasauliniame komunistų judėjime.

Kliūva ir Japonija

Sovietams didelę problemą sudaro ir japonai, su kuriais Maskva turi teritorinių ginčų. Nors sovietai paskutinį karą laimėjo, o japonai jį pralaimėjo, bet šiuo metu japonai ekonomiškai ir technškai stovi daug aukščiau už sovietus. Sutartys nėra krašto saugumo garantija. Sovietai žino, kad ir jie sutartis pasirašo, bet jų nevykdo arba tiesiog jas sulaužo, jeigu jiems tai naudinga. Gali ką nors panašaus padaryti ir japonai. Sovietai yra besiginančių padėtyje — nežino, kur perimesti divizijas. Sovietai galėjo padaryti invaziją į Čekoslovakiją, bet ne į Kiniją ar Vakarų Europą.

Kinija sveikina V. Europos apsiungimą ekonominėje ir karinėje srityje, nes tai yra kumštis prieš agresingus sovietus. Tokiu būdu šiandien Sov. Sąjunga yra labiau apsupta, negu prieš antrąjį pasaulinį karą buvo apsupta Vokietija. Hitleris kare naudojo Napoleono taktiką — sumušti priešą vieną paskui kitą. Sovietai to nepadarė, nes, kaip matėme, 1941 m. jie ir viename fronte traukėsi iki Volgos.

Mielą BRONIŲ KARALIŲ,

broliui VLADUI mirus, giliai

užjaučiu —

JONAS JONIKAS

Mirus Mylimai Mamytei

A + A Magdalenai Kovalskienei

Lenkijoje, liūdinčioms dukterims su šeimomis — DANUTEI, ALDONAI, IRENAI Kanadoje ir ELENAI, BRONEI bei sūnui EDMUNDUI Lenkijoje reikiame nuosirdžių užuojautą —

Lidija Grinskytė

Jonas Grinskis

Auksuolė Lingytė

J. V. Vingeliai

Tarsi įieskodamas Vilkaviškio tollimose horizontuose, St. Clair lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Lukšys žvelgia nuo priekinių bažnyčios durų. Norint jas pasiekti, reikia lipti 25 laiptus. Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIROS KILIMAI • SALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINELĖS****Nemokamas į namus pristatymas.****KRAUTUVES:****Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442****Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444****Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.**

L. GIRINIS

Kai nuo Atlanto vandenyno pakrančių važiuosi 52-ruoju keliu Kanados link, neužmiršk sustabdyti automobilio ir aplankyti lietuvių salą, įsikūrusią Putname vietovėje. Kelias — dviejų linijų, tiesus ir lygus. Kai greičio rodyklė kyla ir kai išvažiavimui numeriai keičiasi kas kelios minutės, tikrai nebėra pagundos sustoti ir aiškintis kur esi atsidūręs. O visdėlto ties 97-tuoju išvažiavimu verta stabtelėti.

Kai sustoji erdviame vienuolyno kieme, iškart pasijunti, kad čia esi laukiamas svečias. Didelė švara, rūpestinga priežiūra, lietuviškas žodis tave lydi kuriam kiemo ar pastato kampe beatsidurtum. Be abejonės, pirmiausia būsi paklaustas, ar esi alkanas. Jei taip, tai gražioje menėje prie skobnių tavęs lauks švariai paruošti, skanūs įvairūs patiekalai.

Lietuviškasis Putnamas — tai erdvi sodyba, primenanti seno lietuviško dvaro aplinką. Pastatai skęsta didelių medžių pavėsyje. Sodai brandina įvairiausias gėrybes.

Prieš kurį laiką čia įsikūrė ir išeivijoje jau spėjo išgarsėti savo tautine veikla lietuvaitei Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys — vienuolės. Šiuo metu vienuolijai vadovauja Kanados lietuviams gerai pažįstama seselė Margarita Bareikaitė. Tikrumsu je tai labdaros organizacija. Šiaurvakarų pusėje, gražaus šilo pakraštyje, randame keletą modernių pastatų su biblioteka, kino sale, dantų kabinetu, koplyčia ir kitais patogumais. Čia įkurdinti seneliai. Pastatas pavadintas „Matulaičio poilsio ir globos namai“.

Perėję sodą, antroje kelio pusėje randame gana kuklų pastatą, kuriame įkurdintas ALKOS muzėjus.

Nežinau, ar yra dar kur nors išeivijoje sukaupta tiek daug istorinės vertės brangaus liuanistinio turto. Knygomis aprašytos lentynos, įvairūs mūsų žinomų ir nežinomų dailininkų paveikslai, medžio drožiniai, tautodailės rinkiniai, žemėlapiai, seni rankraščiai. Senovėje veikusiu, bet jau užmirštu organizacijų protokolų knygos, Lietuvojeėjusio laikraščių komplektai ir t. t. Deja, turtais vis dar nėra sukatologuotas ir tinkamai sutvarkytas. ALKOS direktorius, prižiūrėtojas, tvarkytojas, darbininkas ir sargas yra prel.

Slovakas — kandidatas į parlamentą

STEPHEN B. ROMAN, ateivis iš Slovakijos, iškilo į pirmąsias eiles ekonominiame Kanados gyvenime, o dabar ryžosi aktyviai įsijungti į politinį krašto procesą. Šiuo metu jis kandidatuoja kaip konservatorių partijos narys į federacinį parlamentą York North Toronte. Kurį laiką jis yra buvęs slovakų laikraščio redaktorium Ošavoje, o dabar yra Denison Mines uranilauk bendrovės pirmininkas. Būdamas šioje pozicijoje, jis ne kartą yra parėmęs etninę spaudą. Pastaruoju metu Toronto etninės spaudos darbuotojų susirinkime jis pasakė kalbą, kurios ištraukas čia pateikiame. RED.

Retai kada kanadiečiams buvo taip svarbu žvelgti į politines krašto problemas, kaip dabar, rengiantis balsuoti. Be abejonės, visi pastebėjo, kad gyvename stambių socialinių, moralinių, ekonominių bei finansinių ir net ideologinių pasikeitimų laikotarpiu. Taip pat susiduriame su krašto vienybės ir lėtu tautinės tapatybės formavimosi vyksmu.

Neabejoju, kad visi mes, kurie pasirinkome Kanadą, esame susirūpinę tais klausimais, ir tai gal net labiau nei kiti kanadiečiai, nes mes gerai žinome, ką reiškia prarasti laisvę tironijai. Mūsų kilmės kraštai ir jų gyventojai turėjo išskirti socialinio ir ekonominio gyvenimo sukrėtimo padarinius. Mes matėm ir patyrėm apgaulę tos ideologijos, priešingos demokratijai. Atvykę į šį kraštą iš visų pasaulio kampų, mes pirmiausia branginame individualinę laisvę, saugumą, ekonomines galimybes ir viltį geresnio gyvenimo, kurią teikia Kanada milijonams europiečių ir neeuropiečių. (...)

Etninės grupės mato, kad įsijungimas į pagrindinę krašto gyvenimo srovę yra reikšmingas dalykas. Be abejonės, naujieji kanadiečiai gal net daugiau nei kiti nori išlaikyti Kanadą tikra demokratine šalimi, glaudžiai bendradarbiaujančia su kitom valstybėm, priešingom tironijai. Būdamas arti jūsų ir aplamai etninių grupių, žinau, kaip žiūrėti į dabartinę užsienio politiką ir ideologinę dabarties pasaulio kovą. Bet ši būklė negalės būti pakeista, jeigu jūs, mūsų bendrumoje vadai ir kiekvienas individas nesidoms Kanados politika. Įvairios kilmės žmonių dalyvavimas viešajame gyvenime yra geriausias

Pr. Juras. Nėra abejonės, muzėjui reikalingos didesnės patalpos, daugiau darbo rankų ir lėšų. Prel. Juras pasiūlytusi dirba labai vertingą tautinį darbą.

Vos kelios dešimtys žingsnių, ir vėl atskiras namas. Čia įsikūręs kacetininkas, rašytojas, knygų autorius, publicistas kunigas prof. St. Yla. Ramus, jausmus niekieno netrukdomas kūrybos kampelis. Viduje puikiai įrengtas laukiamasis, didelis darbo kabinetas, turtinė asmeninė biblioteka, brangus rašomasis stalas ir kitokie patogumai.

Kun. St. Yla nėra vien raštuose paskendusį asmenybę. Šalia tiesioginių vienuolyno kapeilono pareigų, jis giliai įklimpęs ir į statybos darbus. Jo rankomis surankioti laukų akmenys, išmaišytas cementas ir išugdytas iki medžių viršūnių vienas iš Mindaugo pilies bokštų. Viduje lyg ir muzėjus. Senosios dailininkės Kašubienės piešti paveikslai vaizduoja Mindaugo krikštą, karūnavimą, žuvimą — užrūstintų dievų kerštą. Užlipus viršūnėn, tarpe kuorų gali stebėti gražiausias apylinkes. Augštesnio ūkio žmogui, dargi pasistiepusiam, būtų galima pastebėti ir Wallum Lake ežerą su nusidriekusiais pušynais. Čia gražios gamtos prieglobstyje įsikūrusi ligoninė, kurioje iš seno dirba mūsų žymus visuomenininkas dr. B. Matulionis.

Kai spaudėme ranką atsisveikinimui, pietryčių pusėje žaibavo. Grįžus į 97-tąją įvažiavimą, tartum tyčia Mindaugo užrūstinti dievai pradėjo rodyti savąją galią. Dangui aptemus, žaibai plieskė kas kelios sekundes. Automobiliiui dar nepasiekus tikrojo greičio, langus pradėjo kapoti stambūs ledų gabalai. Vėliau praplaujo lietus. Ne lietus, bet tikra versmė. Perkūnas drebino dangų, žemę, uolas ir slėnius. Kartkartėmis atrodė, kad jis taiko į mūsų vežimą. Sėdynėse iš baimės susigūžęs jaunimas diskutavo klausimus: kodėl Mindaugas apsikrikštijo? Kodėl naujieji dievai jo neapsaugojo? Ar senieji dievai buvo galingesni? Kodėl Mindaugas buvo grįžęs į senąją tikėjimą?

Perkūnui aprimus ir baimė praėjus, vienas iš drąsesniųjų paaiškino: Mindaugo nusikaltimai užrūstino visus dievus, todėl šiandien mums, jo vaikams, pilis tenka statyti svetimoje žemėje.

būdas padaryti Kanadą laimingą šalimi visiems jos piliečiams.

Stephen B. Roman, etninės spaudos rėmėjas

Nėra abejonės, kad būdami indiferentiški, neolūs, nekrepdami dėmesio, — mes remiamė pajėgas, kurios lėtai, bet užtikrintai apriboja mūsų laisvę ir gresia šio krašto gyvenimui. Kaip jau ne kartą esu pareiškęs, apsauga bei išlaikymas mūsų laisvės, konstitucinių teisių yra visų kanadiečių pareiga bei atsakomybė. Visų sluoksnių ir kilmų kanadiečiai turėtų būti nali dalyvauti demokratiniame mūsų gyvenime. (...)

Aš esu giliai susirūpinęs nuolatiniu parlamento silpnėjimu, užsienio politikos linkme, atviru komunizmo toleravimu ir nepagallavotais dabartinės vyriausybės veiksmais. Aš tvirtai tikiu Kanadą, demokratiją ir tuo gyvenimo būdu, kuris šį kraštą padarė tuo, kuo jis yra. Aš nenorėčiau matyti jo gyvenimą sugriautą. O tai gali neišvengiamai atsitikti, jei dabartinė politika linkmė nebus pakeista ir pakreipta į tikrąją demokratiją, jei nebus pakeltas moralinis lygis, jei nebus pašauta atsakinga vyriausybė.

ALKOS muzėjyje Putname, Conn., jo įsteigėjas prel. Pr. Juras ir buvusi N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolis jos vadovė sesuo Aloyza maloniai pasitinka svečius

Nuotr. V. Juodvalkio

Vilniečio kunigo metai Sibire

Nuo Vytauto Didžiojo gimnazijos iki Vorkutos ir po septynerių metų atgal

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Su latvių kunigais

Jau buvo spalio mėnuo. Pūtė žvarbus Sibiro vėjas, o sniegas buvo apdengęs laukus ir namus. Stovykloje — pora tūkstančių žmonių. Beveik visi svetimi. Vis kas nauja — viršininkai, prižiūrėtojai, sargybniečiai. Nuolatiniai keiksmiai. O prieš akis — 25 metai katargos!

Kun. A. Dilys nebuvo ten vienišas kunigas. Su juo atvyko iš Latvijos trys katalikų kunigai: Stanislovas Čužnas, Janis Koksars ir Tėvas Andriejus, pranciškonas (Janis Pavlovskis). Pastarasis (dabar gyvena ir dirba Estijoje) painformavo naujuosius, kaip galima melstis, laikyti Mišias, pasigaminti vyno. Jis aprūpino ostijomis (piršto nago didumu).

Sunkiausi buvo pirmieji metai. Vėliau prie visko priprato, pasidarė robotais. Gaivino juos tikrai tikėjimas į Dievą ir kunigystė. Jautė pareigą padėti kitiems — lietuviams, lenkam, latviams, estams, net rusam. Į jų ratelį jungėsi ir Tėvas Danyla, jėzuitas. Tai lengvino jų dalį. Bandė prie jų prisiplakti kažkoks neaiškus tipas, vaidino kuniga, bet nevykusiai. Juo pavyko greitan nusikratyti.

Slaptos pamaldos

Toje koncentracijos stovykloje kun. A. Dilii teko išgyventi keletą metų. Pergvenimų — gausybė. Jiems atvaizduoti reikėtų septynių ar daugiau tomų. Kai kas jau paskelbta net sovietinėje ir užsienio spaudoje (A. Solženicinas). Čia pavaižuosiu tik būdingesnius epizodus, susijusius su kunigų gyvenimu bei darbu Karagandos srityje, vėliau Vorkutoje.

Karagandos darbo stovyklose gyvenimo sąlygos buvo šiek tiek lengvesnės. Ten gyveno daugiausia baltiečiai ir vakarų ukrainiečiai. Barakų kambariai mažesni — tilpdavo 20—28 žmonės. Vasara šiltesnė, malonesnė, žmonės jaunesni ir su stipresne ateities viltimi.

Per septynerius kalnimo metus vien kun. A. Dilys atlaikė 1000 Mišių. Gegužės ir birželio mėnesiais laikydavo jas kasdien. Sekmadieniais visi kunigai atnašaudavo Mišias pusiau viešai, dalyvaujant mažesnei ar didesnei tikinčiųjų grupei. Jei sekmadienį ir darbą nevykdavo, tai po pusryčių, po bendro kalinių patikrinimo, lietuviui katalikui ar net nekalikui rinkdavosi į bet kurį kambarį. Rusai ir kiti tuo metu išeidavo pas draugus, pažįstamus. Mišių metu lietuviui giedodavo giesmes. Jiems buvo sakomi pamokslėliai, skaitomos įvairios pridėtinės maldos — litanijos, pasiaukojimo aktas Svenč. Jėzaus Sirdžiai ir pan. Kiekvienas kunigas laikydavo Mišias kitame kambaryje ir kitiem žmonėm.

Ostijas kunigai gaudavo siuntiniuose iš Lietuvos. Kontrolieriai, radę jas, klausdavo kas tai yra. Kunigai sakydavo, kad tai sausainiai, ir kontrolieriai nekonfiskudavo. Vyną pasigaminavo iš razinų: pamirktydavo vandenyje, palaikydavo 12—20 valandų ir tada išspausdavo sunka. Tai buvo tikras vynas. Vėliau atsiųsdavo vyno iš Lietuvos siuntiniuose.

Vadovybė žinojo

Manoma, kad stovyklos vadovybė apie pamaldas viską žinojo.

tačiau netrukė. O melsdavosi ten visi kaip mokėdami: ir baptistai, ir jehovininkai, ir karchai ir kt. Per septynerius metus tik vieną vienintelį kartą kun. A. Dilii sutrukdė užbaigti Mišias. Tą ankstyvą rytą, laikant Mišias, pasigirdo įprastinis ženklas keltis. Atėjęs prižiūrėtojas įsakė rikiuotis ir eiti valgyklon pusryčių. Jau buvo po konsekracijos. Kunigas, išgirdęs triukšmą, greit priėmė Komuniją. Priėjęs sargybinis paklausė jį: "Ką darai?" Kunigas nieko neatsakė ir patydomis kalbėjo maldas, bet kiti kaliniai paaiškino, kad jis meldžiasi. Sargybinis paėmė lotynišką Mišių tekstą, rašytą ranka, pažūrėjo, sudraskė į 4 gabaliukus ir numetė ant grindų. Pažiūrėjo į korporalą, purifikatorių, bet nelietė. Mažytį kieliką — taurelę, padarytą iš aliuminaus, ir pateną — iš konservų dėžutės dugno, kunigas suskubo paslėpti. Sargybinis tarė: "Eik, pavalgyk, o tada galėsi melstis, kiek norėsi." Tai pasakęs, išėjo iš barako. Kunigas pusryčių tą dieną nenuėjo, tačiau nebuvo nubaustas.

Ostijos siuntiniuose

Po metų ar daugiau vėl atėjo siuntinys iš Lietuvos. Tikrinimo metu laisvaisis cenzorius — karininkas atėmė ostijas. "Jūs jas pardavinėjat, spekuliuojat ir imat pinigų! Daugiau tų dalykų negausit." Mat, tikintieji kaliniai Velykų proga buvo gausiai priėmę Komuniją. Vadovybė, atrodė, tai šiek tiek žinojo. Tada kun. A. Dilys parašė laišką savo artimiesiems, kad šie, ruošdamiesi siuntiniui, paslėptų ostijas miltuose, kruopose, cukruje. Namiškiai taip ir padarė, bet kontrolieriai vistiek surado. Barė jis tada kuniga, šūkalojo, grąsino bausti už slaptą susirašinėjimą, bet grasinimų neįvykdė.

Artėjant Velykų šventėm, kalinys rusas, kuris dirbo kalinių pašte su laisvu karininku, pasiūkė vieną lietuvių inteligentą ir pasakė: "Jūsų tarpe yra kunigų. Svenčių proga jiems reikalingos ostijos. Imk jas ir atiduok kunigams." Rusas paėmė karininko surinktas ostijas iš siuntinių ir atidavė lietuviui, kuris nunešė savo kunigam.

Naktinės Mišios

Siokiadieniais kunigai Mišias atnašaudavo rytais arba nakties metu. Kalinių barakuose nuolat degdavo elektros lemputė. Laikrodžio nė vienas neturėjo — uždrausta. Keldavosi pagal nuojautą po pirmo prabudimo ir laikydavo Mišias. Kartais vienas kitas lietuvis, latvis ar lenkas katalikas prašydavo pažadinti ir juos Mišioms. Atsitikdavo, kad skambutis keltis užklupdavo Mišias belaikant. Kaliniai, kad ir atsikėlė, laikydavosi griežtos tylos (griežtesnės nei seminarijų) ir leisdavo kunigams laikyti Mišias.

Prieš gegužės 1 ir lapkričio 7 šventes buvo daromos smulkios kratos kalinių drabužiuose, turimuose daiktuose, kambariuose. Tą naktį kun. A. Dilys laikė Mišias. Atsidaro barako durys ir įeina 3 ar 4 prižiūrėtojai. Nekeldami kalinių, jie tikrina spintėles, patalynę, pagalves, įeškojami draudžiamų daiktų — peilių ir pan. Kun. A. D. tęsia Mišias, tyliai kalbėdamas maldas. Jis nekantriai laukia, kada prižiūrėtojai ateis prie jo spintėlių ir įsakys pasitraukti. Bet prižiūrėtojai nieko nedarė ir tyliai išėjo.

Laisvės viltis

Mirus Stalinui 1953. III. 3, sužibo vilties žvaigždė — o gal išleis iš konc. stovyklos į Lietuvą! Iki jo mirties kaliniai, laikomi stovykloje be teismo sprendimo, nebuvo išleidžiami — kai pasiūlydavo baismės laikas, jį prailgindavo. Išveždavo tremtin tik

tai tuos, kurie buvo teismų bausti ir atlikdavo skirtą bausmę. Dabargi visiem buvo leista grįžti Lietuvon, bet dar netaip greitai. Pirmiausiai paleido kriminalinius nusikaltėlius ir politinius kalinius, nuteistus penkeriems metams. Vėliau, kancleriui A. A. Dekanui atvykus Maskvon, paleido vokiečius ir vokiečių okupacijos metu bendradarbiavusius su vokiečiais arba patekusius į vokiečių nelaisvę.

Garsiojo Vorkutoj

Paleidus kriminalinius nusikaltėlius, dalis kalinių iš Karagandos buvo perkelta į Vorkutos anglų kasyklas. Ten gamtos sąlygos buvo sunkesnės, o žmonių nuotaikos liūdnės. Tikrai artėjantis laisvės rytas išblaškė davo liūdesį.

Vorkutoj kun. A. Dilys rado italų kunigą Leoni, gyvenusį Odesoje, paskui grįžusį Romon, kun. Kaz. Vaičiūną, Kadzių ir ev. reformatų kunigą Jurgį Gavėną. Tai buvo 1953 m. birželio mėnesį. Stovyklos administracija panaikino kalinių numerius, chloru išdegintus ant nugarų, ant krūtininių (kurį laiką), pažymėjus ant kepurų, kelnų. Tuos numerius dažnai keisdavo.

Po Stalino mirties ir Berijos žuvimo buvo leista kaliniams dažniau laiškus rašyti, giminėms atsilankyti. Tuo pasinaudojo kun. A. Dilio sesuo. 1955 m. liepos mėnesį atvyko ji Vorkuton traukiniu ir išbuvo visą savaitę (kelionė į vieną pusę truko 5 dienas).

Netrukus kun. A. Dilys parašė skundą Sov. Sąjungos vyriausybei ir gavo atsakymą, kad atšaukiami jo kaltinimai, liečiant kolchozo ardymą, partizanų palikimą, paliktas tikrai vienas kalnimas — antisovietinė agitacija, o bausmė iš 25 metų sumažinta iki 10.

Taip reikėjo vėl tėti kalinio gyvenimą. Kurį laiką teko dirbti statyboje prie pagalbinų darbų. Vieną žiemą buvo paskirtas dirbti pirtyje prie skalbinių irimimo bei pakeitimo. Kai atvyko kriminaliniai nusikaltėliai, kun. A. Dilys nunejo dirbti sunkesnio darbo prie kelių tiesimo, nes atvykėliai organizavo savo kombinacijas ir protegavo savo žmones. Dirbdamas pirtyje, kun. A. D. susipažino su kitais kaliniais tarnautojais ir laisvais prižiūrėtojais. Kai ateidavo siuntinys, latvis, irgi kalinys, pakviestas į kalinių paštan, liepdavo pasirašyti ir atiduodavo siuntinį nepatikrintą. Tuo keliu vėl ateidavo ostijos ir bažnytinis vynas butelyje. Kartą kratos metu prižiūrėtojas, priėjęs prie kun. A. D. narų, paklausė kieno lagaminas ir netikrino. Mat, buvo pažįstamas. Už vyną nebūtų baudęs, bet būtų atėmęs, nes dalyvavo ir karininkas.

Vyriausybės komisija

1956 m. iš Maskvos Vorkuton atvyko kelios komisijos po tris asmenis — teisėjus, prokuroras, advokatas. Jos apklašinėjo kiekvieną kalinį ir 90% jų paleido į namus. 1956 m. rugpjūčio 8 d. buvo apklašinėtas ir kun. A. Dilys. Apklašinėjimas truko 5 minutes. Čia pat buvo pranešta, kad jis laisvas, nors oficialų raštą gavo tikrai sekančią dieną. Išvažiuoti dar negalėjo — reikėjo gauti pasą, kuris buvo išduotas Vorkutoj rugpjūčio 15 d. Rugpjūčio 19 d. jis išvyko iš Vorkutos, o 23 d. pasiekė Vilnių, kur jį pasitiko artimieji giminės. Taip pasibaigė kun. A. Dilio septynerių metų sibirinė odiseja, kuri jį užgrūdino ir paruošė dar brandesniai darbiui lietuviškoje sielovados srityje. N. B.

PER SPAUDA I LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĘJE TIKROJI SPAUDA!

7000 MYLIŲ PER TRIS SAVAITES

AL. GIMANTAS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Vienas kitas žodis apie indėnus. Jų ypač gausų Arizonoje. Pervaziuoją per miestukus, kurių, regis, gyventojų daugumą sudaro indėnai. Verslo institucijos dažniausiai baltųjų rankose. Antraeiliai ir menkiausiai apmokami darbai patikėti indėnams. Krautuvėse kainos ryškiai augštesnės už visus pirkinius, įskaitant maistą. Atseit, ir mažiau uždirbą indėnai turi brangiau mokėti. Pirkome dailės išdirbinius ir papuošalus tiesiai iš indėnų pakely, o tas ar panašias prekes palyginę baltųjų krautuvėse, nustebome radę žymiai didesnes kainas. Indėnai atrodo labai santūrus, užsidarę ir beveik nedraugiški, visai nerodo didesnio dėmesio pirkėjo klausimams. Pirkisi ar ne, tavo dalykas. Kainos užprastos ir derybų nėra.

Skubame toliau Grand Canyon pietinėn pusėn. Kelio vaizdai nelabai įdomūs. Vėlyvą popietę pasiekėme rytinį pakraštį to tiek visur aprašyto, vaizduose daugeli kartų matyto didžiojo tarpeklio. Jis čia pat, šalia, po mūsų kojomis, spalvų varšomis pasipuošęs, vakaro saulės spindulius atmušas. Tikrai didingas, neužmirštamas reginys. Įlipame į senovės lietuvių pilių kuorus primenantį bokštą. Akys gėrisi panorama ir negali patikėti, kad tai realybė, o ne dekoracija ar iliuzija. Aukštinį saulėleidį sugebėjau aprašyti tik poetas. Apisostojome valdiniam miške, o vėly vakarą dalyvavome ir lauzė, kuriam vadovavo eiguļs, gyvai ir šamojingai perduodamas žinias apie Grand Canyon aplinką, visą fauną ir florą. Rytmeti vingiuojančių kelių prie pat tarpeklio vyksta 26 mylias iki pat Grand Canyon miestuko. Čia valstybinio parko centras, muzėjus, čia rodomi filmai, skaitomos paskaitos, nuo čia prasideda ir įvairios kelionės (pėsčiomis ar mulsais) žemyn, pačion apatien.

Dar tą pačią dieną norime pasiekti Hooverio užtvanką ir elektros jėgainę, esančią tarp Arizono ir Nevados. Stebina visą pastatą kolosalinis dydis. Su vadovu nuosekliai keltuvu žemyn, bent 500 pėdų žemiau vandens lygio, einame šaltais požemiais, stebime turbinų darbą, kompliktuos valdymo įrengimus, girdime vandens šniokštimą iš stambiųjų vamzdžiųose tekančio srauto. Jėgainę statant žuvo net 96 žmonės. Užtvanka sudaro didelį dirbtinį Lake Mead ežerą, kuris dykumoje tarp kalnų yra lyg oazė drauge su poilsui skirtu parku. Visas šitas vaizdas puikiai mato

si ir žavi akį pakilus į kalnus.

Už gero pusvalandžio esame Las Vegas mieste. Nors jau ir vakaras, temperatūra — apie 90 l. Apisostoję motely, miesto centre, skubame pasinerti nepaprasto stiprumo šviesų jūroje, kol kas tik bendrojo vaizdo paveiktais stebėtojais. Pagrindinėje gatvėje nuo raibuliojančių šviesų, mirgančių milžiniškų reklamų tiesiog neramu akims. Šviesu beveik kaip dieną, tik dar spalvingiau. Palaukite, čia dar ne pats garsusis "strip" su prašmatniaisiais viešbučiais, kazino, teatrais ir restoranais. Maždaug už 5 mylių nuo centro yra tikrasis Las Vegas. Čia vyrauja dolerinis pasiutimas: labai skubiai keičia rankas šimtai jei ne tūkstančiai žaliukų. Ruletė, kortos, bingo, jei jau neminėti pinigų lošimo mašinų, kurios matai visur: ir krautuvėse, ir užkandinėse, ir kirpuklose, ir net kaurikiose išvietėse. Viskas atdara 24 val. ištisas septynias dienas. Maisto ir nakvynės kainos didžiuliuose viešbučiuose visiškai prieinamos. Jiems svarbu tave turėti savo svečių tarpe, o pinigą visvien išleisi lošdamas. Viešbučiai turi savo atskiras lošimo sales, restoranus, teatrus, krautuves, autokas. Visur labai geras ir skubus patarnavimas. Visur minios žmonių, ar tai bus vidurnaktis, ar tik 9 v. ryto.

Prabanga matoma ir jaučia ma visur. Reikėtų ištisų puslapių aprašyti šviesos reklamoms, fontanams, dekoracijoms. Pvz. "Ceasars Palace", jo visa aplinka dekoruota senovės romėnų stiliumi, net ir patarnautojai, jų apranga, šukuosenos yra romėniško stiliaus. Vaikštai, stebi ir jautiesi patekęs kitan, kažkokios pasakos pasaulin. Kai tėvai bando laimėti lošimo vietoje, vaikams įruošta daug pramogų (ir kokių šaukių!) "Circus—circus" viešbutyje ir kazine. Niekas čia nežino, kas yra nuobudulys. Net ir liekant pasyviu stebėtoju, vaizdai keičiasi kaip kaleidoskope. Mieste daug kur dėmesį patraukia švelniomis spalvomis apšviestos, koplyčias savo išorine išvaizda primenančios "wedding chapels". Jos būna atdaros ištisas 24 valandas su muzika, gėlėmis ir visa butatorija skubioms vedyboms... Šį kartą neminėkime erotika persunktų "shows", demonstruojamų 2 ar 3 kartus (vakarais ir vidurnaktį ar po jo), tu visų kazinų mažosios scenos teatruose, naktiniuose klubuose. Mačiusių teigimu, paryžietiški pastatymai turi daug vulgarumo, o lasveginiai — nuosaikesni. B. d.

A + A

Onai Matulevičienei

mirus Lietuvoje, jos brolius VINČA, KLEMENSĄ

ir ALFONŠĄ su šeimomis nuosirdžiai užjaučiame ir

kartu liūdime —

L. VI. Kybartai

Gen. St. Raštikio ATSIMINIMŲ III TOMAS

IVYKIAI IR ŽMONĖS

JAU RISKLOJE. PASIRODYS LAPKRIČIO PRADŽIOJ.

To paties autoriaus atsiminimų pirmieji du tomai susilaukė nepaprasto susidomėjimo ir buvo greitai išpirkti. Trečiasis tomas yra nemažiau aktualus, apima 616 psl., iliustruotas, kietais viršeliais, skoningai išleistas.

Kaina: \$15.00. Prenumeratoriai, atsiumę pinigų iki lapkričio 10 d., moka \$12.00. Platintojai, perkantieji 5 egz. ar daugiau, sąlygas gauna iš leidyklos. Leidžia — Akademinės Skaitijos Leidykla.

PRENUMERATOS ATKARPA:

Vardas, pavardė	Užsisakau	egz. po \$12.00
Adresas	Siunčiu \$	
	Siųsti tik čekius arba perlaides.	
	Cekiai rašomi "Filisterių Skaitų Sąjunga" vardu.	
Prenumeratas siųsti: A. V. Dundzila, Akad. Skaitijos Leidykla, 4339 W. 83 Street, Chicago, Ill. 60652, USA		

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET,

Telefonas 471-1424

CHICAGO, ILL. 60629.

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gūtaros išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAVELUOTA JAVAPJŪTĖ

"T2" 38 nr. jau esame rašę apie mokslo metų sutrumpinimą visu mėsniu ir studentų bei dėstytojų tal-ka žemdirbiams. Šios rugsėjo talkos tikrąsias priežastis išryškino prie Z. Kilienės straipsnio "Mokslininkų pa-galba sunkiu metu" "Komjaunimo Tiesoj" rugsėjo 7 d. pridėtas redak-cijos įvadas: "Siemetinio derliaus su-rinkimas virto tikrom grumtynėm už duona. Kaip žinom, masinės javapi-utės pradžia lėmė dažni lietūs. Zem-dirbiai laukė giedros. O gamta ne-galėtingai jiems žėrė lietu. Ir kuo toliau, vis daugiau. Piūtis pradžia pavėluota. Javai liūčių išguldyti. Grū-dines peraugo įseliai, žolės. Dirva klampi. Nors varpos linksta nuo brandaus derliaus, ji surinkti siemet ypač sunku. Tačiau duonos auginto-jai visomis išgalėmis stengiasi pa-imti tai, ką išaugino. Jiems į talką ateina pramonės darbininkai, moks-leivija, mokslo įstaigos..." "Tiesos" rugsėjo 2 d. laidoj aki rėžia antraš-tės "Greičiau, geriau nuimkime der-lių", "Nepalikime javų lauke" ir po jų sekantys graudūs žodžiai: "Lietūs nesiliauja, javai juosta, grūdai dygsta, vis dažniau girdisi kalbos, kad dalį javų teks užarti. Javapiūtės są-lygos ištis sunkios, bet nenuimti der-lių užarti neskubėkime..." Rugsė-jo 7 d. "Tiesa" ragina: "Pasisten-kime baigti javapiūtę šia savaitę", o "Valstiečių Laikraštis" duoda žodį vyriausiam "užvaizdui" A. Sniečkui: "Raseinių rajono "Auksinės varpos", "Naujojo kelio" kolkuiose, visose eilėje kitų rajono ūkių po liūčių į javų laukus nebuvo galima įvažiuo-ti nei su kombainais, nei su kitomis mašinomis. Liko viena išeitis — im-tis dalgio ir krauti nupiautą javą ant žaiginių..." Pasidžiaugęs pasiek-tais laimėjimais, A. Sniečkus liūdnai konstatuoja: "Joniškių, Kretingos, Mažeikių, Telsių, Silutės, Plungės, Akmenės, Kelmės rajonuose praėjusią savaitę tenupiautą vos 4-7% javų plotų. Ir nors čia dar bemaž pusė ja-vų tebėra laukuose, tačiau, pablogė-jus orui, tik viename kitame ūkyje buvo imtasi juos plauti kertamo-siomis bei dalgiais ir džiovinti žai-giniuose..."

PAMINKLAS KRYŽKALNYJE

Rugsėjo 16 d. A. Sniečkus su ki-tais partietais Kryžkalnyje, prie Ze-maičių pento, atidengė seniai žadė-tą, projektuotą ir tik po daugelio metų pastatytą paminklą, kurio už-rašas ruošė ir lietuvių kalbos moks-klia: "Lietuvos liaudis — tarybinė armijai išvadotojai". Kelių hektarų plote yra skulptoriaus Broniaus Vy-sniausko sukurta moters statula su ažuolo lapų šakelė rankose, granito sienoje iškalti pėstininko, jūrininko, lakinto ir partizanės veidai, memo-rialinis mauzoliejus su dail. Kazimie-ro Morkūno vitražais "Kova", "Did-vyrių sukilimas". Mauzoliejaus sie-nose išrašyti kautynėse dalyvavusių sovietų karinių dalinių pavadinimai, aukso raidėmis iškalti žodžiai: "Ta-rybų Lietuvai amžinai dėkinga ka-riams". Viso projekto autorius yra architektas Vytautas Gabrūnas. Garbės raštų už šį paminklą "Išva-duotojams" susilaukė skulptorius B. Vyšniauskas, vitražininkas K. Mor-kūnas, architektas V. Gabrūnas bei jų pagrindiniai talkininkai. Pamink-las, be abejonės, yra didžiausia ir lietuviams skaudžiausia propagandinė duoklė Sovietų Sąjungos penkas-dešimtmečiui. Skirtinga požiūri į šį paminklą turbūt geriausiai liudija atidengimą aprašiusių laikraščių pasirinktos antraštės. "Komjaunimo Tiesoj" pvz. komjaunuolių vardu skelbia tokį ilgalaiįkį įsipareigojimą sovietų kariuomenei: "Amžiais bū-sim jai dėkingi už laisvę, laimę ir žygius didžiųjų, kompartijos vardu "Tiesoj" tik pakartoja oficialų pa-minklo išrašą: "Lietuvos liaudis — tarybinė armijai išvadotojai, o sa-vaitraštis "Literatūra ir Menas" mē-lynom raidėm konstatuoja: "Lietu-vių tauta — tarybinė armijai".

UPESE IR EZERUOSE

"Tiesa" rugpjūčio 24 d. paskelbė I. Judovici laisšką iš Voronežo. Praėjusią vasarą minėtą asmenį ir 12 metų berniuką Volodiją, skendusius Balti-jos jūroje prie Palangos, išgelbėjo pramoninės statybos projektavimo instituto Vilniaus filialo vyr. inž. Henrikas Lipnevičius. Kiek anksčiau,

rugpjūčio 19 d., toje pačioje "Tiesoj" Tomus Sarkus rašo: "...Nemune, prie Pakusvos kaime, nuskendo atvykusios čia paviešėti moksleivės iš Šiaulių — penkiolikametė D. Pantikaitė ir dvylikametė L. Barnostan... Kuršij ilanka ties Klaipėda pasi-glemžė 23 metų pirmos statybos mon-tavimo valdybos suvirintoją A. Ba-landį... Joniškių, maldymosi' basei-ne, nuskendo 32 metų S. Gailiūsis... Lazdijų rajono Aštriosios Kirsnos ta-rybinio ūkio tvenkinį nuskendo 27 metų darbininkas iš Kapsuko V. Sa-piega... Tai anaipol ne visos vieno savaitgalio aukos vandenims. Pernai respublikoje nukendo 494 žmonės. Siemet jau apie 300..." T. Sarkus, priminęs skaitytojams apie 4.000 Lietuvoj esančių ežerų ir apie 8.000 upių, nori žinoti, kodėl mokiniai ir moksleiviai mokyklose nėra mokomi plaukti. Jis griežtai atmeta pasiteisi-nimą, kad vasarą vaikams atostogos, o žiemą mokyklos neturi baseinų: "Daugų miestelis beveik iš visų pusių apkaustytas ežerų pasagomis. Bet plaukti mes mokėmės ne jų glėby, o... mokyklos koridoriuje, kuris tuomet, prieš penkiolika metų, at-stojė sporto salę. Žiemą. Liedami de-vintą prakaitą..." Su pagrindiniais plaukimo judesiais fiziolo laavinimo mokytojas A. Kazbaras. Pavasarį ir rudenį Daugų mokykla turėdavo tarp-klasines plaukimo varžybas ežeruose. T. Sarkus, žinoma, sutinka su faktu, kad nuskęsta ir plaukti mokantieji dėl nolo pasirodyti ir neatsargumo, ypač paugliai. Jei betgi vaikystėje visi mokyklose būtų išmokomi plaukti, skenduolių sąrašas gerokai su-trumpėtų, nes iš jo išskirtų tie, kurie dabar prigeria dėl nemokėjimo plaukti.

VIENODA TEMPERATŪRA

Ryčio Tarailos pranešimu "Tiesos" 212 nr., paveikslų galerija paversta senųjų Vilniaus katedra susilaukus vienodos temperatūros ir žiemą, ir vasarą: "Daugelis sostinės muzikos mėgėjų gerai atsimena 1969-uosius metus, kai paveikslų galerijoje vėl sugaudė didingi vargonų garsai. Se-nuosius katedros vargonus restaura-vo R. Vokietijaus meistrai. Bet muzė-jaus darbuotojus jaudino viena pro-blema: ar nepastovus oras katedroje nepakenks naujai restauruotiems vargonams? Juk žiemą katedroje bū-na per šilta, o vasarą per šalta. Be to, reikėjo pasirūpinti ir geresne pa-veikslų apsauga. Prie katedros sienų prasidėjo statybos darbai — įren-giamas oro kondicionierius..." Įren-giniam bus panaudotos prie katedros buvęs senas rūsys, kurį teko šiek tiek padidinti.

NUOTRAUKOS IR FAKTAI

"Tiesos" 175 nr. pranešama, kad Panevėžio kino teatre "Garsas" jo administracija ir Panevėžio ligoninės politiklinės narkologijos surengė pa-rodą "Girtas dainuosi — blaivus vai-tosi". Nuotraukos ir statistiniai duo-menys rodė nusikaltimus, ligas, ne-laimės, pasijusius šeimos santykius bei kitas negeroves, kurių tikras kalpininkas yra girtavimas. Paroda papildė gydytojų komentarai ir do-kumentinis filmas. Jos pagrindinis tikslas — pabrėžti alkoholio žalą ryš-ium su vilniškės augštesiosios tary-bos griežtesnėmis baudomis.

ISVYKO ALŽERIJON

Alžerijon išvyko Vilniaus inžinie-rinio statybos instituto metalų techno-logijos katedroje docento pareigas einantis Jonas Bendikas su žmona pedagoge ir Kauno politechnikos instituto docentas Jonas Degutis su žmona, kuri yra Kauno politechni-kumo dėstytoja. "Gimtojo Krašto" 37 nr. paskelbtame pasikalbėjime J. Bendikas pasakoja: "Mes dirbsime Anabos mieste, tapusiam kalnu metalurgijos mokyklos centru. Nese-niai čia Tarybų Sąjungos lėšomis ir jos specialistų bei technikos pagalba pastatytas didžiulis metalurgijos kombinatas. Šiam kombinatui čia pat, Anaboje, esančiame institute ruošime inžinierius. Technikume bus ruošiami technikai, o profesiniamie techniniam centre — kvalifikuoti darbininkai, kurie per kelerius me-tus gaus specialybę..." Lietuvių mokslineikai padės įrengti laborato-rijas ir teiks patarimus kolegoms al-žerijiečiams. Mokslo metal institute bus pradėti lapkričio 1 d. V. Kst.

Hamiltono latviai ruošiasi didelio masto loterijai, skirtai kultūriniam reikalams. Leidimą gavo \$250.000 sumai Ontario provincijai. Oficialiai loterija vadinasi "Hamilton Latvian Society Youth Programme and Building Fund Lottery". Bilietai platinami plačiu mastu kanadiečių visuomenėje. Organizatoriai taipgi kreipiasi ir į lietuvių. Nuotraukoje iš kairės: A. Karklins, A. Luidmanis, B. Gravitis, J. Vilks, R. Kreismanis, K. Gravitis, H. Terands, V. Rudzitis. Žiūr. skelbimą 6 psl.

HAMILTON

ABITURIENTŲ PAGERBTUVES

IR "BALTIJOS" KONCERTAS.

KLB Salpos Fondas spalio 21, šeštadienį, Jaunimo Centre pristatys vi-sai lietuviškai visuomenei lietuvių abiturientus, baigusius XII gimnazijos klasę. Abiturientai, kurie dar ne-užsiregistravo, kviečiami registruo-tis pas komiteto vicepirm. K. Norkų tel. 383-6597. Šia proga iš Londono atvyksta "Baltijos" ansamblis, kuris atliks šio vakaro meninę programą. "Baltija" yra vienas tų ansamblių, kuris savo pasirodymais žavi ne tik savuosius, bet ir kitatautius. An-samblis išteigtas Mr. D. Chainaus kūrį ryšium su Kanados lietuvių jaunimo kongresu. Jiedu be pertraukos vadovauja iki šiai dienai. Šis an-samblis jungia šoki ir dainą. Chorui vadovauja kun. B. Pacevičius. Vado-vai aukojasi, dirba, kad tautinis šo-kis ir skambioji lietuviška daina ne-nustotų skambėjusi mažose kolonijose. Todėl mes, hamiltoniečiai, jaus-kime pareigą dalyvauti šiame "Bal-tijos" koncerte. Savo gausiu dalyva-vimu paremsite jaunimo pastangas dirbti ir aukotis lietuviškiems reika-lams. Šio parengimo pilnas skirka-las šalpai. Tad Salpos Fondo komi-tetas lauks jūsų visų spalio 21 d. Jaunimo Centre.

MERGAICIŲ CHORAS "AIDAS"

spalio 7, šeštadienį, 5 v. ryto nuo Jaunimo Centro išvyksta dviem au-tobusais į Lietuvį Dieną Montrea-lyje ir grįš pirmadienį. Autobuse yra dar laisvų vietų. Nori važiuoti į Lietuvį Dieną prašomi kreiptis pas choro administratorių J. Pleinį tel. 527-4876. Choro "Aidas" vėly komi-tetas savo posėdyje nutarė prašyti visus tėvus, kurių mergaitės dainuo-ja chore, sumokėti nario mokeskį \$10 nuo šeimos choro išlaikymui. Mokestį galima sumokėti tėvų komi-teto išd. J. Jurgučii arba choro ad-ministratoriui. Choriui reikalinga skubi parama. J. P.

DĖL LIGOS atsisakė tūntininkės pareigų "Sirvintos" tūnto tūntininkė Aldona Markovienė. Jos pareigas laikinai perėmė Irena Zubienė. "Sir-

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

LONDON, ONTARIO

SESTADIENINĖ MOKYKLA savo 21-siuos mokslo metų pradėjo rugsėjo 16 d. Be reguliarių aštuonių skyrių, mokykloje šiais metais pra-dedamas augštesnio kurso IX sky-rius, kuris bus dėmosio centru jau baigusiams 8 skyrius jauniems lietuviams, norintiems patobulinti savo lietuvių kalbos mokėjimą ir pa-didinti kitų žinių lobyną. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 v. Sv. Jono kat. pradžios mokyk-loje. Mokiniai registruojami pas mo-kyklos vedėją p. Elmantą.

APYLINKĖS VALDYBOS posėdis įvyks spalio 12, ketvirtadienį, 8 v.v., Siluvos Marijos parapijos salėje.

PAGAL KLB STATUTO papildomo-siuos nuostatus, apylinkės susirin-kimas šaukiamas bent kartą per me-tus. Tuo remdamasi, Londono apylin-kės valdyba kviečia tautiečius bend-ran apylinkės susirinkimam, kuris įvyks spalio 15, sekmadienį, 12.15 v. p.p., Siluvos Marijos par. salėje. Dar-botvarkė: sekcijų veiklos praneši-mas, išdo atskaitomybė, pranešimai iš KLB krašto tarybos suvažiavimo (rugsėjo 30 d. Hamiltone), atlikto darbo ir planuojamos veiklos ap-žvalga, pasiūlymai, patarimai, pagei-davimai. Apyl. valdyba

STUDENTŲ VEIKLA. Pradėdami naujus mokslo metus, norime pri-minti praėjusių metų veiklą. Spalio mėnesį sporto klubas "Tauras" kartu su studentais surengė balių Centen-nial Hall. Iš gauto pelno už \$100 studentai nupirko "Encyclopedia Li-tuanica", taipgi keletą kitų knygų apie lietuvių Western-unto bibliotekai. — Lapkričio mėnesį studen-tai surengė šokių vakarą drauge su ukrainiečiais jų salėje. — Gruodžio mėnesį studentai, giedodami lietu-viškas kalėdines giesmes, surinko iš

parapijiečių \$28, kuriuos pasiuntė misijonieriumi kun. Bendoraičiui, do-bančiam Amazonės džunglėse. — Po N. Metų pradėtas neoficialus lietu-vių kalbos kursas Western-unte. — Vasario mėnesį surengtas "Pasakų vakaras" su dainininkais ir Almiu Kuolu. — Paskutiniame susirinkime nutarta pasiųsti kun. Bendoraičiui dar \$25 ir išrinkta nauja valdyba: Remigija Bliskytė, Saulius Dragū-niečius, Regina Stočkutė, Arūnas Vaičieliūnas, Antanas Dainora, Pra-nas Baltutis. Vaidotas Jonynas

SUDBURY, ONT.

PAGERBTUVES.

Stefanijos Pet-rėnienės ir Birutės Stankienės ini-ciatyva buvo suruoštas gražus pobū-vis Petro ir Agotos Mazaičių nau-juose namuose įkurtuvių ir drauge į pensiją išėjimo proga. Mazaičių šei-ma yra viena iš tų šeimų, kurios su-daro pagrindą Sudbury lietuvių reli-ginei ir tautinei bendruomenei. Per-ras yra ilgametis lietuvių kapelionis-juos maršalka. Sveikiname žodį tarė kun. Ant. Sabas, V. Lumbis ir apy-linkės vardu pirm. J. Bataitis. Buvo įteikta vertingų dovanų ir palinkė-ta laimingai gyventi naujoje ger ra-jono namuose prie miesto parko ir ežero.

SILVIJA MARTINKUTĖ, gimna-zijos mokytoja ir tautinių šokių gru-pės vadovė, grįžo iš savo atostogų Europoje. Aplanke Vokietiją, Italiją, Ispaniją ir Prancūziją. Gerai pa-ilsėjusi, su nauja energija vėl pra-dės tautinių šokių repetitijas.

MARIJA TUPAUSKIENĖ, vaisti-ninkė, kurį laiką gyvenusį Edmon-tone, persikėlė į Ontario. Pagyve-nusi trumpai Toronte, gavo pastovų darbą savo profesijoje Sudbury.

K. A. S.

WINNIPEG, MAN.

A. A. PETRAS-PAULIUS MASIO-KAS mirė rugsėjo 5 d. St. Vital li-goninėje. Rugsėjo 9 d. lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčioje atlaikytos pa-maldos, ir jo kūnas palydėtas į Elm-wood kapines, kur jau turėjo sau pa-sistatęs antkapį. Po laidotuvių Mani-tobos lietuvių klubo salėje įvyko ve-lioniu pagerbti pusrėjiai.

ROMAS RAMANCIAUSKAS baigė Reginoje universitetą ir gavo gam-tos mokslų bei pedagogikos bakalau-ro laipsnius. 1970 m. baigė Lakehead universitetą ir gavo anglų kalbos bei literatūros bakalaurą laipsnį. Dabar paskirtas mokytoju Churchill vieto-vėje, Manitobos provincijoje. Romas yra gimęs 1945 m. Vokietijoje; 1948 m. su tėvais atvyko Winnipegą ir įsijungė į lietuvišką gyvenimą: pri-klausė jaunimo grupei, vėly tauti-nių šokių grupės narys, dalyvavo jaunimo stovyklose.

VASARNAMIAL Rugpjūčio 19 d. draugai ir artimieji surengė Vacio ir Traudel Stankevičių vasarnamio atidarymą Grand Beach-Grand Ma-rias vasarvietėje. — Rugsėjo 16 d. pašventinti Alfonso, Vytauto, Genės Galinaičių ir Vinco-Sofijos Dieilin-kaičių vasarnamiai Woodlands vasar-vietėje. Vieta tuo įdomi ir origina-li, kad vien tik giminės miško vidu-ryje įsistėję savo kaimeli. — Rugsė-jo 23 d. dr. Alfonsas ir Margarita Jauniškiai nupirko vasarnamį Oak Point vasarvietėje, šalia lietuvių Re-ginės Salpos Draugijos vasarvietės.

Kor. Nuta-riau šiais metais praleisti atosto-gas rytinėje Kanadoje. Pirmiausia nuskrudai į Torontą ir apsisotau pas savo broliene L. Novogrodskienę. Aplankiau "T. Žiburius", mačiau, kaip jie paruošiami spaustuvėje. Šio laikraščio žmonės dirba labai nau-dingą lietuviams darbą. Dėkoju už malonų priėmimą. Lanckiai ir pas lietuviškos radijo valandėlės vedėją J. R. Simanavičį, kurio programos malonu buvo klausytis. Taip pat su-sitikau su senai pažįstamais — dr. Stasiu ir dr. Antanu Pacevičiais bei jų šeimomis. Aš su jais mokiausi Lietuvoje — Laučiskėje, Žaiginyje, Siluvoje. Malonu buvo aplankyti draugus: P. Purus, V. Dagilius, O. Gensilačius, K. Jurkštas. Hamilto-ne susitikau su savo broliučiu V. Rudziansku ir draugu J. Palelinu, kuris ilgus metus gyveno Winnipege ir dalyvavo lietuviškoje veikloje. Nu-vykęs į Aurora, Ill., apsisotau pas Ed. ir G. Varnelius. Gražina Zava-ckaitė-Varnelienė yra gimusi bei au-gusi Winnipege, baigusi augtąją mo-kyklą ir keletą metų studijavusi Ma-nitobos universitete. Ji labai gražiai kalba lietuviškai. Būdamas Winni-pege dalyvavo lietuviškoje jaunimo veikloje. Ed. Varnelis yra inžinie-rus. Jiedu augina tris dukras, ku-rių vyriausioji lanko lietuvių mokyk-lą Čikagoje. Visur buvau maloniai, vaišingai priimtas. Visiems nuošir-džiai dėkoju. V. Novogrodskis

ATOSTOGINĖ KELIONĖ. Nuta-riau šiais metais praleisti atosto-gas rytinėje Kanadoje. Pirmiausia nuskrudai į Torontą ir apsisotau pas savo broliene L. Novogrodskienę. Aplankiau "T. Žiburius", mačiau, kaip jie paruošiami spaustuvėje. Šio laikraščio žmonės dirba labai nau-dingą lietuviams darbą. Dėkoju už malonų priėmimą. Lanckiai ir pas lietuviškos radijo valandėlės vedėją J. R. Simanavičį, kurio programos malonu buvo klausytis. Taip pat su-sitikau su senai pažįstamais — dr. Stasiu ir dr. Antanu Pacevičiais bei jų šeimomis. Aš su jais mokiausi Lietuvoje — Laučiskėje, Žaiginyje, Siluvoje. Malonu buvo aplankyti draugus: P. Purus, V. Dagilius, O. Gensilačius, K. Jurkštas. Hamilto-ne susitikau su savo broliučiu V. Rudziansku ir draugu J. Palelinu, kuris ilgus metus gyveno Winnipege ir dalyvavo lietuviškoje veikloje. Nu-vykęs į Aurora, Ill., apsisotau pas Ed. ir G. Varnelius. Gražina Zava-ckaitė-Varnelienė yra gimusi bei au-gusi Winnipege, baigusi augtąją mo-kyklą ir keletą metų studijavusi Ma-nitobos universitete. Ji labai gražiai kalba lietuviškai. Būdamas Winni-pege dalyvavo lietuviškoje jaunimo veikloje. Ed. Varnelis yra inžinie-rus. Jiedu augina tris dukras, ku-rių vyriausioji lanko lietuvių mokyk-lą Čikagoje. Visur buvau maloniai, vaišingai priimtas. Visiems nuošir-džiai dėkoju. V. Novogrodskis

Romas Ramanciauskas, balges baka-laur laipsnias gamtos mokslus, pedagogiką, anglų kalbą bei literatū-rą, mokytojauja Churchill, Man.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB CENTRO VALDYBA pa-ruošė specialų memorandumą valsty-bės sekretoriui W. P. Rogers dėl Amerikos konsulo Leningrade C. Glyesteen viešnagės Vilniuje ir susi-tikimo su okupuotos Lietuvos parei-gūnais. Memorandumą primenamas paties W. P. Rogers pažadas Vasa-rio 16 proga remti Lietuvos laisvo apsisprendimo teisę ir klausimai, ar konsulo vizitas nereikšia politinės li-nijos pasikeitimo. Valstybės depar-tamente linkęsi JAV LB centro val-dybos ryšius su šia įstaiga Al-gimantas P. Gureckas ir koordinato-rius etninias reikalams Vasingtone Arvydas Barzdukas. Minėtajį me-morandumą įdėtu įteikė Pabalitjui, Bulgarijos ir Čekoslovakijos skyrių naujam viršininkui E. Hurwitz, kuris nuo š.m. rugsėjo 14 d. Pabalit-jio reikalus perėmė iš Islandijon iš-vykusio D. Martin. "Drauge" rugsė-jo 21 d. rašoma: "Pokalbio metu Hurwitz teigė, kad konsulas Glyes-teen tėra nuomiuotas generalinio konsulo pareigoms ir sovietų spau-da prasielkianti su tiesa šiuo metu ji tituluodama generaliniu konsulu. Jis manąs, kad sovietų spauda, rek-lamudama viešnagę, bandžiusi pa-kreipti reikalą sau naudingon pusėn. Darant vizitą Vilniaus miesto vyk-domojo komiteto pavaduotojai A. Vi-leikiui, kaip miesto pareigūnui, ne-buvo tikėtasi sutikti pareigūnus, pre-tenduojančius kalbėti krašto vardu. V. Zenkevičiaus dalyvavimas pokal-byje buvo samoningas sovietų ma-nevras. Hurwitz LB atstovams užtik-rino, kad į JAV LB centro valdybos memorandumą bus duotas Valstybės departamento atsakymas..." Šia pro-ga tenka pridurti, kad į Jungtinių Tautų visumos naująją sesiją sovi-etų delegacija lėvė atsivežė save oku-puotos Lietuvos užsienio reiklų mi-nisterio pavaduotoju tituluojantį Vy-tautą Zenkevičių, Vilniuje lindusį prie JAV nominuoto generalinio konsulo C. Glyesteeno.

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS (SALFSS-gos) XXII suvažiavimas šaukiamas š.m. lapkričio 23-26 d.d. Pittsburghe, Hilton Hotel, Gateway Center, tel. (412) 391-4600. Suvažiavimo regist-racijos mokestis — \$15, nario mo-kestis — \$5. Registracijos reikalus tvarko Marytė Idzeltė, 1081 East 176th St., Cleveland, Ohio 44119. Už-siregistravusiem suvažiavimo daly-vam kambariai viesbutyje bus parū-pinti papigintomis kainomis. Už kambarį su viena dviguba lova rei-kės mokėti \$18 į para, su dviem dvi-gubom lovom — \$22. Pagrindinė su-važiavimo tema: "SALSS-ga — mie-gantis milžinas". Programoje suti-ko dalyvauti dabartinės studentijos veikėjai ir ellė lietuvių akademiku. Visais jos reikalais kreiptis į Rimą Aukštuolį, 25230 Chardon Rd., Rich-mond Heights, Ohio 44143, tel. 481-9928. Centro valdyba kviečia visus studentus, kur jie bebūtų, gausiai dalyvauti ne tik suvažiavimo šoku-le, bet ir paskaitose, simpoziumuo-se, diskusijose ir prašo atvykti su konkrečiom studentų organizacijos pagerinimo bei pagyvinimo idėjom. SALSS-gos suvažiavimo komiteto vardu šį pranešimą lietuvių spaudai išsiuntinėjo Vytautas Z a g a r s k a s, 18050 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119, tel. (216) 481-1562.

BRAZILIJA JAUNIMO KONGRESO ir tautinių šokių šventės filmų ir skaidrių ro-dymo vakarą Sao Paulo lietuvių mo-kykloje suorganizavo P. Amerikos lietuvių kongreso komitetas. Progra-ma atliko tautinių šokių šventę Či-kaگو dalyvavusi Brazilijos lietuvių "Nemuno" grupė. BRAZILIJOS NEPRIKLAUSOMY-BES 150 metų sukakties proga Rio de Janeiro mieste buvo surengta fi-latelijos paroda "Exfilbra-72". Pre-mijomis filatelistas skyrusioje komi-sijoje buvo ir vienas lietuvis — dr. Vytautas Stasiukynas, atvykęs iš Bo-gotos Kolumbijoje. Su žmona Nijo-le jis aplankė ne tik Rio de Janeiro, bet ir Sao Paulo miestą.

Australija

KATALIKŲ SAVAITRAŠCIAI "The Catholic Weekly" Sydnejuje "The Leader" Brisbanėje rugsėjo 14 ir 17 d.d. laidos pamėnėjo Per-to lietuvių kapeliono kun. Lauryno Kemšio kunigystės sidadrinę su-kaktį. Pateikdami pluoštą biografi-nių duomenų, laikraščiai pabrėžė, kad sukatitvininkas yra gimęs ne-toli Vilniaus, mokesis Vilniaus ku-nigų seminarijoje, į kunigus įšven-tintas 1947 m. Bavarijoje, Eichstæt-to miestelyje. Australijon jis atvyko kaip paprastas darbininkas 1949 m. ir dirbo Bathurst apylinkėje, o vė-liau buvo paskirtas lietuvių kapelio-nu Pertho.

LIETUVIŲ NAMŲ PROBLEMAS specialiam posėdyje svarstė Melbur-no lietuvių klubo taryba. Koncertų salė ir priesalis yra reikalingi nema-žo remonto. Tai palengvintų patalpų išnuomojimą ir duotų didesnį pajū-mą. Kadangi sekantiems metais Mel-burne bus eucharistinis kongresas, kuriame dalyvaus ne tik lietuviai vyskupai, bet ir būrys pasauliečių iš visų laisvojo pasaulio kraštų, Mel-burno lietuvių Namuose vyks visų didesnieji lietuvių parengimai. Dėl šios priežasties nutarta lėšų telkima

remonto reikalams pradėti spalio mė-nesį. Melburno lietuvių klubo tary-ba ragina visus tautiečius paremti šį užmojį.

KONCERTŲ APYSKAITA. ALB krašto kultūros taryba suorganiza-vo čikagiečių solistų Danutės Stan-kaitytės ir Stasio Baro koncertų se-rija Australijoje. Iš "Mūsų Pastogė" paskelbtos apyskaitos galima susi-daryti apytikrį dalyvių skaičių lie-tuviams rengtuose koncertuose. Ae-laidėje buvo parduota 290 bilietų, Kanberoje — 116, Melburne — 498, Newcastle — 155, Sydnejuje — 383. Religiniam koncerte Melburne prie bažnyčios durų surinkta \$440 aukų. Pajamas papildino programos ir iš Adelaidės meno festivalio gauta \$859 suma. Iš viso pajamų turėto \$4.391, išlaidų — \$4.477. ALB kraš-to taryba turėjo tik \$86 nuostolio. Daugiausia išlaidų pareikalavo: so-listų kelionė — \$2.000, jų honorar-as — \$1.600, pianistės kelionė — \$106, honoraras — \$150.

Italija

RYSIUM SU PASKUTINIAISIAIS IVYKIAIS sovietų okupuotoje Lie-tuvoje ir lietuvių katalikų kreipimu-si į Jungtinių Tautų sekr. K. Wald-heimą Romoje atsiduro šūkių Lietu-vos reikalui. A. KL. "Drauge" infor-muoja: "Šiame Italijos mieste iš po nakties rasta šūkių, kuriuose pasisa-koma už Lietuvos laisvę. Netoli Sv. Antano bazilikos, kitose gatvės pusė-jė, didelėmis juodomis raidėmis įra-šyta "Povilai šėstasis, daryk ką nors katalikiškos Lietuvos reikalui". Ne-toli Sv. Onos bažnyčios buvo vėl di-delis užrašas "Garbė Lietuvos kanki-niams". Toliau, netoli S. Maria Mag-giore šventovės, vėl didelis užrašas "Tegyvuoją Lietuvą". Sako, tokių įra-šų esą Romoje keliasdešimtyje vietų. Kai kurie jų, atrodo, mėginta užtep-ti, bet kiti yra visiškai nepalies-ti. Ne tik milijonai italų, bet ir milio-nai turistų mato tuos įrašus, lanky-dami žymiasias Romos šventoves." Italus su Lietuvos įvykiais supažin-dino plačiai paskleistas ELTOS bule-tenis italių kalba, kurio informacio-jomis pasinaudojo Italijos laikraščiai.

Vokietija

MUNCHENO LIETUVIAI, olim-piada pasibaigus, viename restora-ne surengė pagerbtuvės visiems olim-piada dalyvavusiems lietuviams sportininkams ir svečiams iš užsie-nio. A. Laukaičio pranešimu "Dirvo-jis", pagrindinį žodį tarė dr. J. Gri-nius apie šioj olimpiadą pasiektus lietuvių laimėjimus, linkėjo sėkmės ateityje ir dalyvių paprasė sporti-ninkams sugiedoti "Ilgiausių metų". Vakariene ir nuosirdus pokalbis su-artino plačiąjam pasaulyje išsisklai-džiusius ir Munchene olimpiados proga susitikusius lietuvius. "Drau-gų" korespondento Rimo Gaškos pra-nešimu, Muncheno lietuviai neuž-miršo lietuvių sportininkų ir jų triumfo valandomis. Aukso medali laimėjusiam irkuotojui Vladimir Cesi-niui dar ant garbės pakyls gėlių puokštę įteikė munchenietė Rita Paulukevičiūtė, o krepšininką Mo-destą Paulauską po balgminių rung-tynių su rožių puokšte rankose pa-sveikino Vasario 16 gimnazijos mo-kytoja Eglė Pauliukonytė, JAV lie-tuvalė iš Worcester, Mass. Abi jos buvo pasipuošusios tautiniais drabu-žiais. Gaila, kad panašus pasveiki-nimo Munchene gyvenantys jaunieji lietuviai nesuorganizavo sidabro me-dalį 800 m bėgime laimėjusiai Ni-jolei Sabaitėi, kurią nuo pasaulio rekordo ir vokiečių H. Falch lai-mėto aukso medalio skyrė tik 0,1 se-kundės, išryškintas elektroninių prie-taisų dėka.

KUN. V. ŠARKA, globojęs Kleve-lando "Grandinėle" išvykoje po Eu-ropą, jos nariams skiria šiuos padė-kos žodžius: "Nuosirdžiausiai dėkoju jums už gastroles po Vokietiją. Jūsų gabus, darbas, drausmingas ir la-bai samoningas jaunimas subtiliau-sia forma prisistatė su turtinga lie-tuvių tautinių šokių programa, žavias lietuvių liaudies drabužiais ir švel-nia lietuviška muzika. Tai didelis nuopelnas geru ir garbingu lietuvių, kurie 1948-52 metais emigravo į JAV ir ten, pradžioje sunkiai vargdami, išsikovoję geresnį rytojau sau, nepa-sidarė dolerio garbintojai, bet vis-ką paaukojo savo vaikams, kad šie būtų geresni, šviesesni, veržlesni, modernesni savo metodais, siekdami gėrio, teisingumo, taikos, laisvės sa-viems, visai Lietuvai ir kitoms tau-toms. Didelis ačiū ponams Saglams, kurie per ištisą dvidešimtmetį pla-ningai išugdė šimtus dorų ir gražių "Grandinėlių" vaikų. Šios gražios šeimos 60 atstovų čia pasirodė kaip geri reprezentantai scenoje, televi-zijoje, spaudoje ir priėmimuose au-dijencijose: Bonnoje, Timm

Lietuva yra ir mūsų šalis

Rašo Delhi šeštadieninės mokyklos mokiniai

Aš manau, kad Lietuva yra labai graži šalis. Mano mama pasakojo, kad ten yra labai balta smėlis ir daug įvairių paukščių. Man nepatinka, kad rusai užėmė Lietuvą. Aš manau, kad esame laimingi, jog čia gyvename. Kitaip gal būtume Sibire. Aš noriu, kad Lietuva būtų laisva. Gal, kai aš pabaigsiu mokyklą, galėsiu pamatyti gražią tėvų gimtinę — mūsų tėvynę Lietuvą.

Audra Beržinytė

Aš myliu Lietuvą, nes ji yra mano tėvų gimtinė. Ten gyvena mūsų giminės. Mano tėvai man papasakojo, kaip yra graži Lietuva. Ten yra graži upė — Nemunas. Yra daug gražių miestų. Lietuviai žino daug įdomių pasakų ir dainų. Viena laiminga diena Lietuvos istorijoje — Vasario 16. Tą dieną 1918 m. Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Lietuva yra prie Baltijos jūros ir turi kaimynines valstybes: Vokietiją, Latviją ir Lenkiją. Lietuva yra mūsų tėvynė, todėl aš ją myliu.

Pranas Beržinis

Lietuva yra labai toli. Jei mes norėtume ten nueiti, tai reikėtų eiti apie dvejus metus. Iš tikrųjų pėsčiomis į Lietuvą negalima iš čia nueiti, nes tarp Lietuvos ir Amerikos yra labai didelis vandens plotas. Lietuva yra gra-

Taip praleidome atostogas

Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos VIII skyriaus mokiniai

Kai mokykla pasibaigė, mano teta atvažiavo iš Vokietijos. Eidavome maudytis. Po poros savaitių važiuojame į šiaurę netoli Sudburio. Ten gerai praleidome laiką. Pirmą dieną liojo, tai mes nieko negalėjome daryti. Kita rytą visi atsikėlėme anksti ir nuėjome prie vandens ir ten gulėjome beveik visą dieną, o vaikai daugiausia buvo vandenį. Po to nuvykom į Wasagą.

Brenda Beržinaitė

Mokyklai pasibaigus, reikėjo būti namuose su tėveliais. Aš padėjau mamytai kambarius sutvarkyti, grindis išplauti, o tėveliui padėjau vamzdžius dėti apie sandėliuką, žolę pjauti ir visa kita. Reikėdavo mano važiuoti ir į krautuvą mamytai maisto nupirkti. Be to, turiau gražią paukštytę, kurią turiau prižiūrėti. Išbuvęs namuose kelias savaites, buvau nuvažiuojęs pas savo sesutę į Torontą. Man bebūnant pas sesutę, paskambino teta ir klausė, ar aš noriu važiuoti su jais į Wasagą, į jų vasarvietę. Aš ten išbuvau dvi savaites. Gera ten buvo — pasi-maudžiau ir smagiai praleidau laiką su draugais. Po dviejų savaitių tetėnas parvežė mane į namus. Turėjau dvi savaites laiko iki prasidės mokykla, kurios

Praėjusios vasaros išpūdžiai

Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos VIII skyriaus mokiniai

Atostogų metu mūsų visa šeima važiuojame į Ameriką, į mano pusseserės vestuvės, kur aš buvau pamergė. Nepaprastai buvo didelės vestuvės. Daug giminių ir svečių iš Kanados ir Amerikos. Aš susitikau daug savo giminių ir susipažinau su daugeliu naujų žmonių, ypač mano amžiaus. Man patiko praleisti laiką su savo giminaitėmis. Sekantį mėnesį mano draugė ir aš aplankėme Toronto parodą. Visą dieną ten praleidom ir matėm daug gražių, įvairių dalykų.

Teresė Kochankaitė

Šiais metais mes važiuojame į Ameriką. Įdomiausia buvo Čikagoje. Man teko aplankyti lietuvių laidotuvių namus, lietuviškas krautuves, sodus ir labai gražią lietuvišką bažnyčią. Dalyvavau labai iškilmingose su-tuoktuvėse. Ten buvo daug kunigų ir vienuolių. Žmonių irgi buvo labai daug — virš 500.

Angelė Krivinskaitė

Atostogų metu mes važiuojame į Čikagą. Pusbrolis su žmona atvažiavo mūsų pasimti. Nuvažiuojame pas tetą, o iš ten į Sandūnus, kur pabuvome tris savaites. Vanduo buvo labai šiltas ir oras gražus. Ten su savo draugais žaidėme visokius žaidimus. Buvo užėjusi smarki audra. Po trijų savaitų parvažiavome atgal į Čikagą. Čia pabuvome tris savaites.

Aldona Stabingytė

Atostogų metu aš važiuojau į Čikagą. Čia aš aplankiau įvairius muzėjus. Vienas muzėjus turėjo įvairių paveikslų ir skulptūrų. Čikagoje, kur mano teta gyvena, yra daug lietuvių, kurie kalba lietuviškai ir gami-

žus kraštas. Ten žaliuoja pievos, pilnos gražiausių gėlių, geltonuoja javų laukai. Vasarą smagu maudytis ežeruose ir pasikaitinti šviesioje smėlynuose. Lietuvos miškai ir laukai pilni įvairių paukščių. Ten yra ir lakštingalų, kurios labai gražiai čiulba.

Ramutė Jauneikaitė

Kirminukas

Rusų plauko apsiaustukas — tai pukuotas kirminukas atvingiuoja takeliu savo lėtu žingsneliu.

Apsistojo pailsėti, aplinka pasigrožėti. Paklauskime kartu, ką jis sako pamažu.

“Kam skubėti, kai gražu, aš tik kartą gyvenau!” Jeigu kalbą jo mokėtum, įdomiai pasikalbėtum!

Malonus žodis

Malonus žodis pasakytas, lyg paminklas pastatytas, kuris primins mums visada, kas jį pasakė ir kada.

Malonaus žodžio jei nebūtų, tamsiam pasauliui melė žūtų. Išnyktų džiaugsmas ir draugystė, liūdėtų žemės karalystė.

B. Vytienė

Taip praleidome atostogas

Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos VIII skyriaus mokiniai

aš labai laukiau. Dar su dėde buvau kartą išvažiuojęs į šalių šaudyklą padirbėti. Buvau nuvažiuojęs į viščiukų ūkį, kur buvau 20.000 viščiukų. Tai buvo įdomiausia, nes tiek daug niekad nebuvau matęs.

Petras Bilda

Pirmas tris savaites praleidau Wasagoje. Mes ten turėjome išsinuomoję vasarnamį. Tik gaila, kad nebuvo gražesnio oro. Kai parvažiavom namo, aš išvažiuojau į skautų stovyklą. Man labai patiko stovyklauti. Ten buvo gražių miškų ir geras oras. Aš pažinau daug mergaičių. Labai buvo liūdna, kai aš turėjau išsiskirti su savo draugėmis. Kai grįžau iš skautų stovyklos, vėl nuvažiuojau į Wasagą. Gražiomis dienomis ten maudėmės ir gaudėme žuvis.

Ramona Kybartaitė

Wasagoj išsinuomojom vasarnamį šešiom savaitėm. Oras buvo nelabai geras. Kai saulės nebūdavo, važiuojdavom į Collingwood arba golfo žaisiti. Vieną dieną ėjom vyšnių skinti. Kita dieną mes važiuojam ir parodą, ten praleidom visą dieną. Kitas dienas aš žaidžiau namuose su draugais.

Raimundas Kybartas

Praėjusios vasaros išpūdžiai

Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos VIII skyriaus mokiniai

na lietuviškus valgius. Man geriau patinka gyventi Hamiltone.

Rita Stabingytė

Mano langas

Kiek daug gražių paveikslų, Kiek įvairių spalvų, bet man paveikslas vienas gražiausias iš visų!

Tai šviesus, platus langas: prie jo aš gyvenau, pro jį pasaulį gražų besikeičiant regiu.

Žiema išbarstos snages, papuostas sidabru, pūgal užėjus vėjai jas neša lig dausų...

Bet štai — pavasarėja, ir žemės grumteliai gyvenimas sugrįžta, žaliuoja daigeliai!

Su pirmu rožės žiedu jau vasaros daina banguoja žalia jūra — pražydusia lanka.

Kaip džiaugsmas visad trumpas, taip vasara trumpa, dalina savo turtus duosni rudens ranka.

Auksiniai lapai krinta ir laukuos nyku, taip žemė pasiruošia vėl puošti sidabru...

B. Vytienė

Klausimas

— Tėveli, ar gandra danti-mis kalena?

— Ne, Alguti, snapu. Jis danti neturi.

— O kaip jis varles su-kramto?

Aš esu senas batas

Aš esu senas batas. Buvo laikai, kada mane nešiodavo, bet dabar jau ne. Dabar aš esu kiau-ras ir nešvarus. Guliu pamestas po medžiu, ir ant manęs lyja lietus. Šunes mane graužia, vaikai spardo.

Bet nevisados taip buvo. Aš gerai atsimenu, kaip blizgėdavau, kai mano ponas nešiodavo mane į bažnyčią. Visi žiūrėdavo į mane. Žiūrėdavo ir į mano brolį, kuris buvo ant dešinės kojos. Kiekvieną dieną berniukas mano brolį ir mane išvalydavo, ir mūsų ponas užsidedavo mus eidamas į savo dienos darbą. Vakaraus mes grįždavome purvini ir pavargę. Vienas tik dalykas man nepatikdavo mano geroje jaunose dienose, būtent, kai ponas liepdavo mums lipti į nesmagius daiktus...

Dabar aš esu senas ir šaltas. Atsimenu, kai aš krautuvės lange sėdėjau. Mudu su broliu kalbėdavomės tarp savęs savo ilgais liežuviais ir klausydavome, kaip krautuvės viduje žmonės kalbėdavosi. Atsimenu ir tą dieną, kai mūsų būsimasis ponas atėjo. Atėjęs prie lango, pasižiūrėjo į jėgą ir krautuvę. Tuoj pat krautuvės savininkas mus išėmė iš lango ir padavė tam ponui, kad apsiuotų. Ponas apsiavė ir truputį pavaikštinėjo. Pavaikštinėjęs nusiėmė ir padavė savininkui. Savininkas suvyniojo mus į minkštą popierių ir įkėšo dėžėn. Ten buvo tamsu ir ankšta. Kai išvydom šviesą, jau buvome naujuose namuose. Ponas mus parodė savo šeimai ir tada įdėjo mus į spintą ir uždarė duris. Vėl buvo tamsu, ir mudu su broliu labai bijojome. Gerai, kad tas ponas mus pamėgo ir neilgai tamsoje laikė.

Dabar aš esu senas batas, kurį šunes graužia, vaikai spardo... Vytas Pacevičius, X, Torontas

Mokslas ir batų raišteliai

Kiekvienas žmogus turėtų ką nors išmokti. Mokslas yra svarbus, nes padeda gauti įdomų ir gerą darbą. Turėdamas šiek tiek mokslo daug lengviau gali kalbėtis su kitais žmonėmis, nes turi daugiau apie ką kalbėti. Jautiesi, kad tu tikrai ką nors žinai. Taip pat yra įdomu ką nors žinoti ir savo paties gerovei. Įdomu žinoti apie kitus kraštus, jų žmones, kalbą, papročius. Iš karto atrodo viskas svetima, skiriasi nuo mūsų krašto ir kultūros, bet kai giliau pagalvojai, tai visi kokių nors atživių esame tokie patys. Visi esame žmonės, visi panašiai galvojame, nors ir yra daug skirtumų. Mokslas mums padeda visa tai suprasti. Žmogus jauti patitenkinimą, kad tikrai ką nors žina ir supranti apie pasaulį.

Per visą savo gyvenimą kiekvieną dieną ką nors išmoksti. Atrodo, tokie maži dalykėliai, nepastebimi — visai ne pagalvojai, kad tas ar kitas dalykėlis prisidės prie tavo visų kitų mokslų.

Nuo pat mažų dienų žmonės mokosi. Mažas vaikas pirmą kartą pats susiriša batų raištelius. Koks patitenkinimas! Tiek valandų sėdėjo, bandė, bet vis neįsėdėjo. Vėl ir vėl mėgino. Vis neįsėdėjo. Ir štai ateina diena, kad galų gale kažkaip netyčia mis tie raišteliai susidėjo gerai. Iš džiaugsmo vaikas bėga pasigirti pas mamą — toks laimingas! Pakelia koją parodyti mamai ir... nusimena. Jis bėgo taip skubėdamas, kad raišteliai vėl atsiršo... Vėl reikia pradėti iš naujo. Nežinia kiek dar kartų reikės mėginti, kol tie raišteliai vėl susiriš. Mama nusišypso, nuramina, žada padėti. Su kantrybe vaikas atsėdėjo ir vėl pradeda. Jam svarbu, kad jis pats, be niekieno pagalbos galės vėl tai padaryti.

Taip ir visos mūsų mokslas ateina. Reikia daug kartų bandyti, kol pagaliau išmoksti. Juo daugiau nesiseka, juo daugiau pastangų reikia įdėti. Atrodo, kad visi žmonės gimsta su noru viską žinoti. Gaila, kad nevisi turi galimybių ir progų mokslo siekti.

Ramona Grigaliūnaitė, Torontas

Vasaros metu fotografas užtiklo miške įdomų radinį

M. Pranevičius

ESAME GYVI - GYVENKIME!

Tokia buvo Toronto moksleivių ateitininkų studijų dienų tema. Studijų dienos įvyko Wasagos stovyklavietėje rugėjo 15-17 d. d. Dalyvavo 40 moksleivių, kurių didžiausią dalį sudarė torontiečiai, bet buvo po keletą ir iš Hamiltono, Klevelando, Ročesterio. Visi suvažiavo penktadienį. Visą vakarą vyko įvairūs žaidimai ir laužas. Niekas nenorėjo eiti miegoti, nors žinojo, kad šeštadienį reikės labai anksti keltis.

Vegetuojame ar gyvename?

Šeštadienis buvo neįprasta diena, nes visi atsikėlė 5.30 v. ryto, o 6 v. jau prasidėjo Algio Stankaus paskaita. Nuostabiai lengvai pavyko visus prikeliti. Punktualiai 6 v. jau visi buvo salėje. Algis Stankus savo paskaitą iliustravo skaidrėmis, kurios nebūtinai buvo surištos su paskaitos mintimis, bet vaizdžiai tas mintis paryškino. Savo gerai paruoštoje paskaitoje Algis išryškino skirtumą tarp kasdieninės egzistencijos ir gyvenimo. Dažnai tos sąvokos taip lengvai sumaišomos. Kodėl yra lengviau tik vegetuoti, negu gyventi? Todėl, kad "rimtas gyvenimas reikalauja disciplinos, planavimo ir darbo". Pasak Dag Hammarskjöld lengviau persimesti į naują galvojamą, negu savo galvojamą pakeisti realiu veiksmu.

Viduryje paskaitos buvo padaryta 15 minučių pertrauka, kurios metu kiekvienas turėjo atsakyti raštu į 4 klausimus, kurie visiems buvo padalinti. Po to paskaita buvo tęsiama toliau toliau, pabrėžiant, kad augimas trunka visą amžių. Pabaigoje Algis priminė ir pabrėžė tikrąjį gyvenimo centrą — Kristų. "Aš esu kelias, tiesa, gyvenimas". To gyvenimo mums visiems reikia siekti.

Paskaitai pasibaigus, apie 7 v., visi vyko į paėžerį, kur prie vandens stebėjo saulės užtekėjimą — naujos dienos gimimą. Tuo pačiu metu daug kas, pasiskirstę mažais būreliais, diskutavo paskaitoje iškeltas mintis.

Gyvenimas nėra tamsus!

"Viešpatie Dieve, kaip stebuklas žmogiškumo ir meilės, kaip žodis, kuris išlaisvina žmogų, Tavo sūnus atėjo pas mus. Ir kur Jis ateina gyvenimas nėra tamsus ir pilnas baimės. Mes meldžiamės, kad Jis būtų gyvas mūsų tarpe, kad mes nebūtume pagauti samyžio pinklėse, apėsčių abejonių ir nesantaikos, kad būtume pilni tikėjimo ir drąsos, paprastumo ir ramybės."

Šita malda pradėjo savo paskaitą antras paskaitininkas Vytas Kliorys, atvykęs iš Vašingtono. V. Kliorys šiuo metu yra JAV kariuomenėje ir dirba Pentagono. Vytas pradėjoje savo paskaitos nagrinėjo šūkį "Esame gyvi - gyvenkime". Kokių tonų ištartų ir suprastų amerikietis ir kaip jį ištartų lietuviai? Pailiustruodamas balso niuansais, Vytas norėjo pabrėžti abiejų kultūrų skirtumus ir akcentavo, kad tas ar kitas dalykėlis prisidės prie tavo visų kitų mokslų.

Lietuvio būdas ramus ir lėtas. Lietuvis žiūri į ateitį, kartais net pertoli. Jis planuoja ir planuoja ir todėl tvirtai ir rimtai sako: "Esame gyvi - gyvenkime" (be šauktuko — su tašku).

Toliau Vytas išryškino, ką jis paima iš vienos ir kitos kultūros, kreipdamasis į Augščiausiąjį "Viešpatie, Dieve, Tavo karalystė yra čia..." Viduryje paskaitininkas išryškino įvairius žmogaus pergyvenimus pagal psichologo Maslovo mintis ir jo apibūdintus "peak experiences".

Pabaigoje buvo diskusijos. Visi atsakė raštu į paskaitininko paruoštus klausimus. Paskaita buvo ypatingai originali ir gana gerai paruošta. Tai buvo ne tik paskaita, bet ir specialus seminaras — "workshop". Kiekvienas ant atskiro lapo turėjo taip

pat išreikšti savo mintis: ką galvoja grįžęs į namus daryti, kaip savo nuotaiką — elgseną gali pakeisti, kad santykiavimas, sugyvenimas su tėvais, broliais, seserimis, draugais, priešais, pažįstamais, nepažįstamais būtų atviresnis, laimingesnis ir duotų jiems daugiau džiaugsmo.

Kiekvienas tą lapą įdėjo į voką, sau adresuotą. Vytas tuos laiškus surinko ir po kelių mėnesių visiems ketina pasiųsti. Daug kas nustebs gavęs sau parašytą laišką ir galės pamatyti, kiek tų pasiryžimų jau įvykdyta ar pradėta vykdyti.

Sekmadienio rytą viskas baigėsi Mišiomis, kurias atnašavo kun. A. Prakapas, OFM. Viso savaitgalio susumavimą labai puikiai pakeitė Algis Stankaus, Vyt. Kliorio įvadas į Mišias. Jie paaiškino Mišių prasmę ir būtiną kiekvieno dalyvio įsijungimą.

Tuo ir baigėsi studijų dienos. Reikia pasidžiaugti kuopos valdybos idėtu darbu tą savaitgalį organizuojant. Dieve padėk jiems ir toliau. Esame gyvi - gyvenkime!

V. Klė.

FRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią suimti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią suimti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelniai įsivaikintiems, įvykdavusiems sutraukimus.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerejimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą. Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

Montrealio lietuvių radijo programa švenčia savo gyvavimo dešimtmetį. Per CFMB radijo stotį transliuojamai programai visą laiką vadovauja Liudas Stankevičius, kuriam tenka spręsti ir nelengvus programos finansavimo klausimus. Kaip tik dėl finansinių priežasčių lietuviškoji programa pastaruoju metu yra transliuojama nevisiems patogiu laiku — trečiadieniais, 11 v. v. Tačiau klausytojų skaičius yra, palyginti, didelis, ypač vyresniosios kartos ir senosios ateivijos tarpe. L. Stankevičius įstengė suorganizuoti nemažai įdomių ir reikšmingų radijo programų: vaidinimų, komentarų, diskusijų, kuriose dalyvavo pažėgiausios mūsų meninės ir visuomeninės pajėgos. Be to, pažymėtina, kad L. Stankevičius išleido ir keletą lietuviškų ilgo grojimo plokštelių. Montrealio lietuviškosios radijo programos dešimtmetis buvo paminėtas specialiu renginiu, kuris spalio 2 d. įvyko puošnioje Maisonneuve salėje, Labatt pastate, LaSallėje. Nuo-traukoje: Montrealio lietuviškosios radijo programos nuolatinis vedėjas Liudas Stankevičius.

Lietuvos tikintieji šaukiasi pagalbos

LIETUVOJE PERSEKIOJAMAS TIKĖJIMAS. Tikintieji už bažnyčias privalo mokėti labai didelius mokesčius.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Rėmėjai pagalbsti bažnyčioms Lietuvoje. Nariai aukoja nemažiau 5 dol. metams, amžinieji — 100 dol. ir metenatai — 1000 dol. Įrašant mirusius, aukojama 25 dol. — Už visus narius meldžiamasi ir aukojamos šv. Mišios.

KVIECIAME visus įsijungti į Religinės Šalpos Rėmėjus.

Rašyti ir aukas siųsti Religinės Šalpos Rėmėjų vyriausiajai valdybai, leidžiamos nuo federacinių mokesčių. Rėmėjų skyriuose aukos 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Aukos JAV-se atiteikiamos jų valdyboms.

Religinės Šalpos Rėmėjų vyriausioji valdyba

GO AHEAD! BUY CANADA SAVINGS BONDS START SOMETHING GOOD TODAY

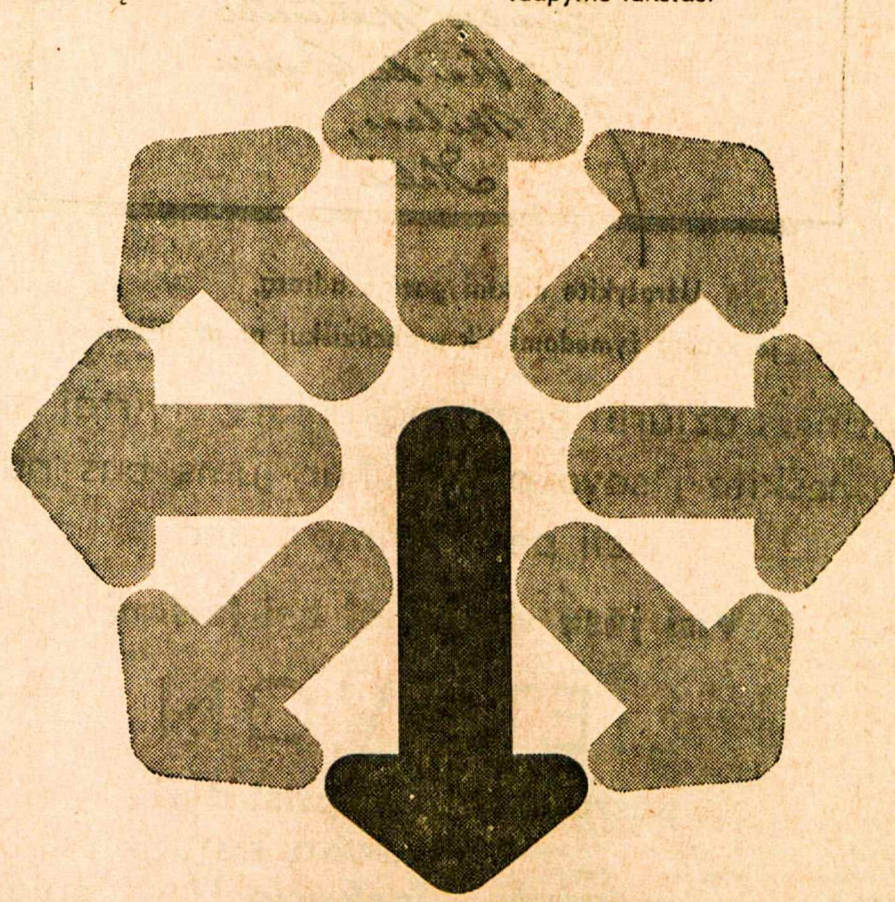
Pradėkite gerą dalyką šiandien su Kanados taupymo ląkštai! Jie yra kelias į ateitį, kuriuo galite taupyti be jokio rūpesčio. Kanados taupymo ląkštai yra saugūs. Jie yra paremti visais Kanados turtais, ir už juos kasmet mokamos geros palūkanos.

Nauji Kanados taupymo ląkštai duos 7.30% metinį vidurkį palūkanų, jeigu juos išlaikysite iki galutinio termino. Kiekvienas \$100 ląkštas duoda \$5.50 palūkanų pirmaisiais metais, \$7.00 palūkanų antraisiais metais, po \$7.50 sekančiais ketveriais metais ir po \$7.75 paskutiniais šešeriais metais. Be to, dar galite gauti palūkanų palūkanas. Kiekvienas jūsų \$100 gali užaugti iki \$233.25 tik per 12 metų.

Kanados taupymo ląkštai yra kaip grynai pinigai. Jie gali būti iškeičiami betkuriuo metu jūsų banke pilna jų verte su priklausančiomis palūkanomis.

Kanados taupymo ląkštus lengva įsigyti. Jų yra įvairių — nuo \$50 iki \$50.000. Juos galite įsigyti trimis skirtingais būdais: a. už grynus pinigus per savo darbovietę, banką ar investavimo įstaigą b. atskaitymais iš algos savo darbovietėje (Payroll Savings Plan) c. mėnesinėmis įmokomis savo bankui ar investavimo įstaigai (Monthly Savings Plan).

Tad pirmyn! Pradėkite gerą dalyką šiandien! Įsigykite Kanados taupymo ląkštus!

7.30%

metinis palūkanų vidurkis suėjus terminui

Kur žmogus dar nebuvo ižengęs

Tiesiamas didysis Brazilijos kelias Transamazonija, kaip Kanadoje Transcanada

Milžiniški motoriniai pjūklai jau verčia didžiulius medžius, kurių vidutinis augstis yra 30 metrų (90 pėdų) Amazonių girioje. Nuo to momento, kai Transamazonija — didysis plentas galutinai perkirs "žaliąjį pragarą", Brazilija bus sujungta nuo pat tolimiausių rytų iki vakarų. Kelio pradžia yra Maranhao "Estreito". 4000 km — 2000 su viršum mylių plentas sieks Acre pasienį ir Peru Boqueirao da Esperança vietovę. Ten už kokių 3—4 metų Transamazonija susijungs su Peru autostrada, kuri prasideda Limoje. Kai tai bus įvykdyta, P. Amerikos kontinentas bus sujungtas autostrada nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno!

Dirba 5000 žmonių

Siuo metu jau yra nutiesta neperžengiamose džunglėse 2000 km Transamazonijos plento. Darbai vyksta net lietaus laikotarpiu užėjus. Dirba keliasdešimt moderniausių mašinų ir virš 5000 žmonių, kurių daugumą sudaro nordestinai — Brazilijos šiaurės rytų gyventojai. Darbas yra be galo sunkus, nei pakilusios audros kartais sunaikina per kelias minutes tai, kas padaryta. Didžiausias ir nenukrypęs priedas yra tropiškoji liūtis — jos trunka nuo lapkričio iki gegužės mėnesio. Tai tikri "tvanai", kurie praryja visas žmogaus pastangas. Transamazonija yra tiesus kelias, tačiau pasitaiko ir labai staigūs posūkių dėl žemės nelygumų ir stokos akmenų skaldos tose srityse. Kelia tiesiančios bendrovės jau yra paruošusios improvizuotus aerodromus, kuriuose gali nusileisti dvimotoriniai lėktuvai.

Lygiagrečiai su minėtais darbais Acre pasieniu dirba trys kariuomenės inžinerijos batalijonai. Taigi, kelias vedamas iš dviejų punktų ir netrukus susitiks.

Didžiausias medis

Tarp Altamiro ir Itaitubos darbininkai aptiko miške augčiąsias iki šiol sutiktą medį sumauma — 60 mtr. (180 pėdų!) augščio ir 26 mtr. diametro, kuris primena S. Amerikos sekvojas. Sumauma yra lapuotis medis, kurio vainikas toks tankus, kad tik zenitą pasiekusi vidurinio saulės spinduliai kelioms minutėms pro jį prasiveržti. Šis medis bus išaugtas kaip turistinė retenybė. Ji jau "pakrikštyta" Transamazonijos karalienės vardu.

HALINA DIDŽIULYTĖ - MOSINSKIENE

Kuriasi kolonistai

Lygiagrečiai su kelio tiesimu vyksta ir kolonizavimas, vadovaujant INCRA (Instituto Nacional de Colonização e Reforma Agrária). Pagal naujai nutiestą kelią kas 20 km. kolonistai gavo po 100 ha žemės ir sodina kukurūzus, pupeles, ryžius. Netrukus prasidės sodinimas cukrinių švendrių, kurių daigus pristatė S. Paulo valstija, o prižiūri jauni agronomai. Čia taipogi darbuojasi jau anksčiau atvykusių japonų grupės. Tai nuostabios ištermės ir darbštumo žmonės.

Viduryje neperžengiamų girių - džunglių išdygsta "agrovilos", t. y. puikių ganyklos galvijams. Atvykę iš Nordeste (šiaurės rytų) ir Pietų Brazilijos, kolonistai įsikūrė "agrovilose". Jų yra apie 500 žmonių. "Banguojanti" dirva turi būti įveikta pėda po pėdos. Jų darbas be galo sunkus saulės kaitinai — uodai, ypač mažytės musytės "pium", kurios įlenda visur, taip žmogų sugelia, kad jo visas kūnas atrodo kaip tūmų ligos paliestas. Pati baisiausia yra maliarija, išsukanti žmogaus organizmą mažakraujyste, kuri labai dažnai atvejais nuvario žmogų be laiko į kapus. Visa tai turi būti nugalėta. Brazilijos valdžia ta linkme uoliai darbuojasi.

Svarbiausieji uostai

Santarém, Belém, ir Manaus bus svarbiausieji Transamazonijos uostai. Santarém uostas bus sumodernintas. Čia purvina, molėta Amazonė susitinka su skaidriais, mėlynais Tapajos upės vandenimis.

Teko būti Santarém uoste, kur mūsų turistinis laivas negalėjo nė priplaukti iki prieplaukos — turėjome persikelti į pagalbinius motorlaivius. Pasitiko mus "liūdno veido" žmonės, siūlydami nuostabias tropikų kraštų prekes — paukščių plunksnų vėduokles, puikius rankų darbo medžio išdirbinius, rankinukus, skrybėles, ir t. t. už "duonos kashni", už gerą, draugišką žodį. Sunku buvo įsivaizduoti, kad šis miestas irgi yra dalis tos nuostabios Brazilijos.

Belém uoste Amazonė atsisveria Atlanto pasauliui. Jau šandieną šis miestas rodo visam pasauliui ir turistams savo charakteringą vardu.

teringus pažangos bruožus. Nuostabių dangoraižių švyti iš tolo, puikiai išlaikytas teatras. Ten įrašyti visų garsenybių vardai — Anna Pavlova, Caruzo, pasauliniai dirigentai, solistai, marmorai, šilkai, brangiausi aksomai, ložės, veidrodžiai...

Manaus taps svarbiausiu centru, iš kurio bus pasiekama Transamazonija. Jis yra Rio Negro žiotyse. Rio Negro — Juodoji upė, nes jos vandenys yra kaip rašalas. Aš mačiau savo akimis ir įsitikinau, kad vanduo natūraliai juodas. Tai labiausiai ištvinstanti upė, kuri lietaus metu gali pakilti iki 10 metrų nuo savo normalaus lygio. Todėl Manaus uostas stovi ant pantoninių tiltų. Upės lygiui kylant, kyla visi sandėliai, visi pastatai. Niekad nebuvo sugriautas šis Brazilijos uostas. Pats miestas apsmurges, nors paskelbtas "zona livre" — laisva zona nuo muičių. Pvz. Manaus mieste gali nuopirkti rankinį laikrodį "Seiko" už trečdajį kainos. Visokie elektroniniai įtaisai ir užsieninės medžiagos parduodamos pigiau. Manaus iš to gyvena. Tai langelis visokiems spekuliantams. Transamazoniją pravedus, tai bus daugiau negu "langelis" — jis bus visų spekuliantų centras!

Derlinga žemė

Transamazonijos pakraščiu dirvožemis yra nuostabiai derlingas — jame gali viską sodinti. Vietomis sutinkama "terra roxa" (violetinis dirvožemis, kuriu pasižymi Parana sritis), labai tinkama kavos plantacijoms. Tose vietovėse trūksta betgi kalkių. Tai sudaro tam tikrų sunkumų plytų gamybai. Nebus plytų, bet bus pipirai! Jau tik praėjusiais metais japonai kolonistai Altamiro apylinkėse pardavė pipirų už 10 tūkstančių kruzeirų į mėnesį Belém rinkai. Guomos ritinai sukrauti Viktorijos uoste, Singu upėje, laukia laivų, kurie juos nugabentų į Belém uostą.

Amazonės gyvūnija yra gausiausia ir įvairiausia visame pasaulyje. Nuostabių paukščių nuostabus spalvingumas! Jų giesmingumas neapalankiamas. O ką bekalbėti apie onsas, kurios primena "Bengalijos tigrus", kobras ir smauglius, siekiančius 8 m. (24 pėdas) ilgio! Brazilijos gyvūnija yra bene gausiausia visame pasaulyje, o paukščiai sudaro 58% viso pasaulio paukščių!

Nuostabi yra Brazilija, ypač ten, kur nebuvo ižengusi civilizacijos žmogaus koja.

ANTANAS SILEIKA, baigęs Weston Collegiate labai gerais pažymiais, pradėjo studijuoti anglų kalbą ir literatūrą Toronto universitete. Gimnazijoje pasižymėjo kaip geras ir veiklus mokinys. Buvo studentų tarybos vicepirmininkas, patariamojo komiteto narys, Weston Collegiate reporteris dienraščio "The Telegram" "After Four" skyriuje, Simpsono atstovas, dalyvavo gimnazijos dramos klubo ir orkestro veikloje. Praėjusį pavasarį suorganizavo projektą (jį sudarė 10 studentų), kuriam federacinė valdžia paskyrė \$13,000 (algom ir išlaidom) iš "Opportunities For Youth" lėšų. Jų grupė vadinosi "Stagecoach" ir ruošė vaidinimus mokyklinio amžiaus vaikams Toronto, Timminso ir Albion Hills vaikų stovyklose. Toronto jie turėjo gimnazijos patalpas, kur su vaikais būdavo diskutuojama drama. Ten vaikai galėdavo parodyti savo talentus. Minėtasis projektas pasiekė apie 4000 vaikų ir buvo aprašytas dienraščiuose "The Globe and Mail" bei "The Toronto Star". Antanas taip pat yra baigęs Maironio šeštadienines mokyklos 10 skyrių ir dvejų metų lituanistinius kursus. Jis dalyvauja jūros skautuose ir tautinių šokių grupėje "Gintaras", su kuria 1971 m. vasarą gastroliavo Europoje. Jis taip pat buvo atstovu pasaulio lietuvių jaunimo kongrese ir dalyvavo Kent universitete studijų saviatėje.

ROCHESTER, N. Y.

KLEBONAS KUN. B. GRAUSLYS, OFM, sušlubavus sveikatai, buvo išvykęs į Kennebunkportą pailsėti.

LIETUVIŲ DELEGACIJA rugsėjo 11 d. lankėsi pas vietos vyskupą J. L. Hogan ir padėjo už paskelbimą maldos dienos savo vyskupijoje Lietuvos tikinčiųjų iniciatyva. Vyskupas domėjosi religine būkle Lietuvoje ir pareiškė norą atsilankyti lietuvių pamaldose. Parapijos atstovas kun. Aug. Simanavičius, OFM, pasiūlė Vasario 16 šventę, ir vyskupas sutiko. Šventės iškilmės numatytos pirmąjį vasario sekmadienį.

PEREMUS PARAPIJĄ pranciškonams, atėjo ir sportinė veikla. Kun. A. Simanavičius dėka vėl pradėjo veikti sporto klubas "Sakalas". Siuo metu veikia sekcijos: stalo teniso, golfo, krepšinio, lengv. atletikos. Vasaros pabaigoje įvyko vietinių pajėgų stalo teniso varžybos, o rugsėjo 16 d. — Kanados sporto apygardos golfo pirmenybės. Dalyvavo "Sakalo", Toronto "Vyčio" ir "Aušros" klubų golfininkai. I v. laimėjo torontietis Alg. Simanavičius. Vietinio klubo I v. atiteko vyriausias amžiumi žaidėjas J. Savage, II — kun. Aug. Simanavičius, OFM. Po varžybų įvyko pasilinksminimas, kurio meninę programą atliko jaunimas: solo padainavo Irena Sablauskaitė, palydima akompaniatoriaus R. Obalio, o J. ir R. Sipailos, N. Mačiulytė ir vienas amerikietis atliko akrobatinių sporto numerį. Siuo metu sporto klubo pirmininku yra K. Mačiulis, sekr. L. Lelytė.

Mūsų šalis "Sakalas" turi gana įdomią praeitį. Ji įsteigė naujieji ateiviai, šitiek Rochesterio po II D. karo. Iniciatoriais buvo: Vyta. Grybauskas, P. Armonas, Gailiūtė, H. Žemelis, A. Cieminis, R. Bliudnikas ir kt. Vyta. Grybauskas — žymus Lietuvos krepšininkas, kuriam teko būti vadovu lietuvių krepšinkų rinktinės, žaidusios P. Amerikoje. Tai išvykai Rochesterioje buvo surinkta \$280, daugiausia R. Bliudniko dėka. Ilgainiui "Sakalas" pavargo, bet ilgokai pilsėjęs vėl atsigaivė. Linkime jam geriausios sėkmės. V. V.

St. Catharines, Ont.

TAUTOS SVENTĖ buvo atšėsta gražiai, nors ir kukliai. Pamokslą pasakė kun. Juvenalis Liauba, OFM, kuris visus žavi savo pamokslais. Vienas už kitą gražesni, reikšmingesni. Gyrimas, žinoma, nėra malonus, bet negalime nors retkarčiais nepasidžiaugti turimomis mūsų tautinės parapijos įgėjomis. Paskaitą skaityė R. Masilionis iš Buffalo. Tai labai veiklus, patriotas lietuvis. Jo žodžiai buvo palydėti stipriais susirinkusiųjų plojimais. Meninę programą atliko jaunimas, vadovaujamas Stašės Zubrickienės ne Zubrickaitės, kaip kad buvo pranešta šiose laikraščioje. Jei tai atsitiko dėl šio korespondento nepasidžiaugimo, tai jis nuosirdžiai atsiprašo. Kor.

AR JAU ATNAUJNOT "TEVISKES ZIBURI" P R E N U M E R A T Ą ?

ELEKTROS RANGOVAS Fleet Electric Co. Ltd. Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte 923-7194. Sav. A. Čeponis

Buvo trys broliai kaip ažuolai

Spalio 1 d. suėjo metai, kai mirtis nusinėšė amžinąjį gyvenimą religinga, kupina vilties gyventi, dar jauną mokytoją a. a. Prana - Kazimierą Mačiulaitį. Vėžio liga per vienerius metus nukirto stiprų, geros sveikatos lietuvi.

Velionis buvo suvalketis, gimęs ir augęs Kybartuose, Vilkauskio apskrityje. Baigęs Kybartų gimnaziją, pasirinko mokytojo profesiją. Išėjęs mokytojų kursų Marijampolėje, pradėjo, nors dar būdamas labai jaunas, dirbti pradžios mokyklose, pradžioje gimtųjų Kybartų valsčiuje, vėliau netolima Vištyčio, o galiausiai Stanaičių kaime, netoli Vokietijos sienos.

Kaip ir daugelis kitų, a. a. Mačiulaitis paliko savo tėvynę, raudonajam siaubui 1944 m. antrą kartą okupuojant Lietuvą. Po karo prisiglaudė Fellbacho lietuvių stovykloje prie Stuttgarto. Čia nepamiršo savo profesijos: pradėjo dirbti lietuviškojo švietimo srityje. Be to, labai mėgo šachmatus, dalyvavo turnyruose, o Fellbacho stovykloje buvo suorganizavęs šachmatininkų būrelį. Šachmatuose pasiekė visai neblogų rezultatų.

Jo šachmatų pamėgimas buvo toks didelis, kad ir Čikagoje lankydamsis pas seserį M. Baltramionienę ir brolių kunigą

Juoza, tasyk gyvenusių mūsų bute, pasiūlydavo sužaisti partiją šachmatais.

(Kun. Juozas baigė šios žemės kelionę dar anksčiau už savo jaunesnįjį brolį...).

Emigravęs į Kanadą, velionis išpareigojimą aukso kasyklose. Po to atvyko į Torontą, kur pasirodė, atliko reikalingus formalumus, išlaikė egzaminus ir pradėjo naują profesiją pašto žinyboje.

Darbe a. a. Pranas buvo sąžiningas, stropus, pareigingas, niekad nepraleisdavo darbo dienos be labai svarbaus reikalo, dėlto viršininkai ir kolegos tarnautojai jį mėgo ir gerbė. Per 15 tarnybos metų gavo gerų įvertinimų ir paaukštinimų.

Toronte prisidėjo prie lietuviškos veiklos. Buvo aktyvus "Aušros" sporto klubo narys, stipriai pasireiškęs savo pamėgtų šachmatų šakoje. Mėgo visoki sportą, mylėjo jaunimą.

Kai gyvenimo knyga atvertė keturiasdešimt devintąjį metų lapą, jau a. a. Mačiulaitis vardo joje nebuvo... Skaudu seseriai Marijai. Trys broliai, kaip ažuolai, ir nė vieno jau nebėra.

Velionies palaikai buvo pervežti Čikagon, kur gyvena sesuo su šeima, ir palaidoti Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Taip norėjo velionis, savo valią pareiškęs seseriai, paskutines jo gyvenimo savaites budėjusiai prie jo lovos, jį slaugiusiai dienomis ir naktimis.

Išsėkis ramybėje, nors ir svetimoje, Amerikos žemėje.

J. Vė.

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaukia plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje: JIB Medicine Ltg. 8 uncių 16 savičių \$6.00. Pilius siųsti mūsų atstovėms: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Pranešimas apie turto įkainojimą 1973 metų mokesčiams TORONTO MIESTAS

Siais metais įkainojimo (assessment) pranešimai nebus siunčiami namų savininkams bei nuomininkams, kaip kad būdavo daroma anksčiau, išskyrus tuos, kurių turto įkainojime padaryti dideli pakeitimai. Įkainojimo sąrašai, sudaryti 1970 metais, atitinkamai patvarkius, bus panaudoti mokesčių reikalui ir 1973 metais.

Betkokie skundai, liečią įkainojimo sąrašus, gali būti pateikti Assessment Review Court, remiantis įkainojimo įstatymo (Assessment Act, R.S.O. 1970) 52 sekcija.

Skundai turi būti paduoti raštu — savo parašytu laišku arba užpildžius specialią formą, gaunamą miesto rotušėje, City Clerk departamente. Jie turi būti pasiųsti paprastu paštu: REGIONAL REGISTRAR, ASSESSMENT REVIEW COURT, 1200 BAY STREET, TORONTO 181, ONTARIO. Bet registruotu laišku siunčiama tiems asmenims, kuriuos liečia skundas iki 1972 m. spalio 31 dienos.

Kad lengviau būtų atpažinti tapatybę, prašoma pažymėti savo pavarde, adresą ir skundo priežastis. Jei įmanoma, pažymėti įkainojimo sąrašo numerį, gatvės adresą, koncesijos ir sklypo numerius, miesto savivaldybė, kurioje yra skunde liečiamoji nuosavybė.

Įkainojimo sąrašai gali būti patikrinti miesto rotušėje, City Clerk departamente, kiekvieną dieną nuo 8 v. iki 4.30 v.p.p., išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir pirmadienį, spalio 9, t.y. Padėkos dieną.

Gordon T. Batchelor, City Clerk

TORONTO MIESTAS

Pranešimas atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, SPALIO 9, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng., gatvių priežiūros viršininkas

MILŽINIŠKA KULTŪRINĖ LATVIŲ LOTERIJA!

PIRKDAMI JOS BILJETUS, PADĖSITE IR LIETUVIŲ KULTŪRINIAMS PROJEKTAMS

333 BILJETAI LAIMĖS \$33,333.33

Pardavęs 10 bilietų gaus vieną nemokamą, be to, pardavėjo premiją, jeigu jo parduotas bilietas laimės

3 TRAUKIMAI:

SPALIO 21 \$3333.33
3333.33
3333.33
GRUODŽIO 21 \$3333.33
3333.33
3333.33

Didysis traukimas
KOVO 21 \$33333.33
3333.33
\$52,909.92
laimėjimams

Ontario prov. loterijos
leidimo nr. 120204
\$52,909.92
laimėjimams

Šią atkarpą aiškiai užpildykite ir grąžinkite:

333 Lottery, 16 Queen St. N., Hamilton 13, Ont. arba P.O. Box 6280, Sta. F, Hamilton, Ont.

Pridedu čekį ☐ arba perlaidą ☐ \$.....

už..... bilietus po \$1.50

už..... knygeles po \$13.50

Galite užsakyti bilietus pardavimui ir sumokėti vėliau.

☐ Prašau atsiųsti man..... knygučių po 10 bilietų. Už kiekvieną parduotą bilietą sumokėsiu jums po \$1.50 arba \$13.50 už dešimties bilietų knygutę. Visus neparduotus bilietus grąžinsiu.

☐ Organizacijoms

Prašau atsiųsti mums..... knygučių po 10 bilietų. Už kiekvieną parduotą knygutę grąžinsime po \$12.00. Visus neparduotus bilietus grąžinsime.

Organizacijos pavadinimas.....

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Siuntiniai ir laišškai švenčių proga

Neužmirškite pridėti siuntėjo adresą angliškai ar prancūziškai

Prieš išsiųsdami prikljuokite pakankamos vertės ženklą

Užrašykite aiškiai gavėjo adresą, jo kraštą žymėdami tik prancūziškai ar angliškai

Siuntinius užjūrin gerai įpakuokite, tvirtai suriškite ir nuneškite į savo paštą, kur jums bus nustatyta tiksli persiuntimo kaina.

Visi jūsų siuntiniai bei laišškai

LIETUVON

paštui turi būti pristatyti:

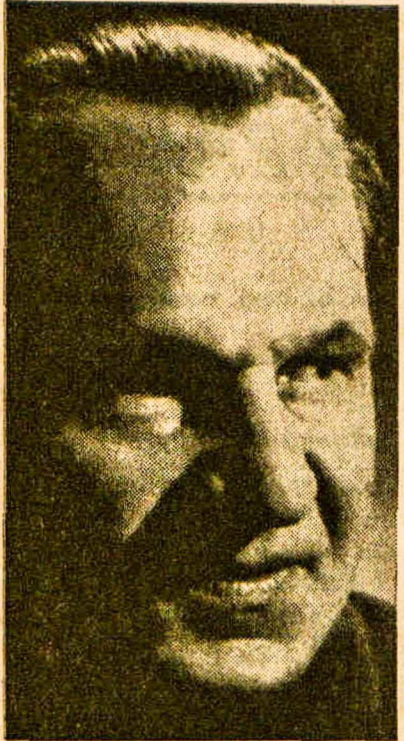
Laiškai ir atvirukai iki lapkričio 17
Siuntiniai iki spalio 20
ORO PAŠTU gruodžio 8
gruodžio 6

Canada Post Postes Canada

Svečiuojantis Brazilijoje, man vietiniai lietuviai pasakojo, kad savų filmų braziliečiai nenori lankyti, nes juose nesą nieko idomaus, nors Brazilijos vyriausybė ragina palaikyti savo filmų pramonę. Kas kita amerikiečių, anglų, italų ar kitų svetimųjų pagaminti filmai — juose esą daugiau veiksmo, gražesnės ap-
linkos, skirtingi ir tolimi artistai, geriau nufilmuota ir pan.

"Laukinė gauja", angliškai sa-
kant "The Wild Pack", pagami-
no amerikietis Hall Bartlett pa-
gal Nobelio literatūrinės premi-
jos kandidato, braziliečio rašyto-
jo Jorge Amado romaną "Capi-
taes de Areia". Jaunystėje Jorge
Amado buvo nelaimingas, be-
namis jaunuolis, maitinęs vog-
tomis maisto atmatomis. Tuos
žiaurius, bet tikrus pergyveni-
mus jis aprašė knygoje, kuri tu-
rėjo didelį pasisekimą, sudomi-
no filmų gamintoją Hall Bart-
lett, mėgstantį socialinio pobū-
džio tematiką.

Prieš pradėdamas gaminti
"Laukinę gaują", H. Bartlett
3 mėnesius gyveno benamių
vargšų žmonių aplinkoje Brazil-
ijoje. Iš įvairių rasių jaunuolių
jis pasirinko 78 vargšus, kurie
ilgiau ar trumpiau parodomi fil-
me. Brazilijos vyriausybė ne-
trukdė filmuoti. Tik gamintojas

**RASYTOJAS JUOZAS KRALI-
KAUSKAS**, gavęs naują premiją.
Montrealio Lietuvių Akademijos
Sambūrio skiriama \$500 literatūros
premija šiemet pirmą kartą teko Ka-
nadoje gyvenančiam lietuviui rašyto-
jui — torontiškiui J. Kralkauskui
už jo istorinį romaną "Vaisvilkas".
Vertintojų komisija, kurią sudarė
pirm. Vincas Piečaitis, nariai — dr.
Ilona Gražytė, V. A. Jonynas, Daina
Kerbelytė ir dr. Henrikas Nagys,
sprendžiamoji posėdžio pabaigoje
tesvarstė dvi knygas: J. Kralkausko
— "Vaisvilka" ir K. Ostrausko
"Kvartetą". Komisijos narių abso-
liuti dauguma pasisakė už J. Krali-
kausko romaną. Vinco Krėvės premi-
ja bus iškilmingai įteikta Akademi-
nos Sambūrio ruošiamame vakare
lapkričio 4 d. Montrealio Aušros
Vartų parapijos salėje. Vakaro me-
ninę programą atlikti Akademinis
Sambūris iš Bostono kviečia satyri-
ką poetą Gustaitį ir aktorę
Aleksandrą Gustaitienę. z.

Dail. Adomo Gaudiko paveikslas "Mano gamtovaizdis" (tempera). Jo kū-
rininį paroda rengiama Vašingtone spalio 7—9 dienomis Pasaulio Lietuvių
Inžinierių ir Architektų suvažiavimo proga. Nuotr. V. Mažello

turėjo pažadėti filmuojamiems
medicininė ir sanitarinę globą.
Per 62 filmavimo dienas jo "ar-
tistai", be vietinių mažesnių gy-
dymų, 74 kartus buvo nuvežti į
ligonines.

Filmas yra kietai realistinis,
sukrečiantis ir parodantis baisią
klasinę ir aplamai žmonių nely-
gybę Pietų Amerikoje. Siuo at-
žvilgiu filmas bus neblogas vais-
tas, jei sergantieji — tiek var-
šai, tiek valdantieji bei itakin-
gieji norės juo pasinaudoti.

Venecueloje man lietuviai pa-
sakojo, kad vyriausybė pastato
namus, sunaikina vargšų lūšnas,
juos perkelia į modernius nam-
mus, bet jie iš tenai pabėga, nes
juos varžo modernūs buto įren-
gimai. Jie esą nenori patogumų,
nenori prisitaikyti prie kitų. Jie
linke triukšmauti ir miegoti ka-
da ir kiek nori ir pan. Panašiai
yra Brazilijoje ir kitur. Žmonių
negalima iš karto pakeisti.

Žiauri, negailestinga ir neiti-
kėtina filmo eiga verčia stebėtis,
kaip valkata, šlubas jaunuolis
gali išduoti savo geruosius glo-
bėjus, į jų turtinguosius namus
nuvesti visą nusikaltėlių gaują
ir t. t.

Filmas turi tvirtą literatūrinį
pagrindą, gerai parengtą scena-
riją. Vykusi režisūra, spalvos.
Puikios braziliečių dainos, muzi-
ka. Abejotina pabaiga, kuri ta-
čiau gali būti paimta perkeltine
prasme.

Pagrindiniai artistai — Kent
Lane ir Tisha Sterling, kuri puik-
iai dainuoja kompozitoriaus
Louis Oliveira dainas. Matoma
ir girdima populiari braziliečių
jauna bei patraukli Eliana Pitt-
man.

Filme yra jaunimui neleistinų
žiūrėti scenų, kurios, kaip man
sakė filmo gamintojas ir direk-
torius Hall Bartlett, bus iškirp-
tos prieš siunčiant į Braziliją
(ten dar nepradėjo rodyti).

Už pirmąjį savo filmą "Nava-
jo" apie Amerikos indėnus H.
Bartlett gavo beveik 30 įvairių
premijų, daugiausia iš užsienio.
Tai buvo 1952 m. Antras jo fil-
mas "Crazylegs" buvo apie fut-
bolą.

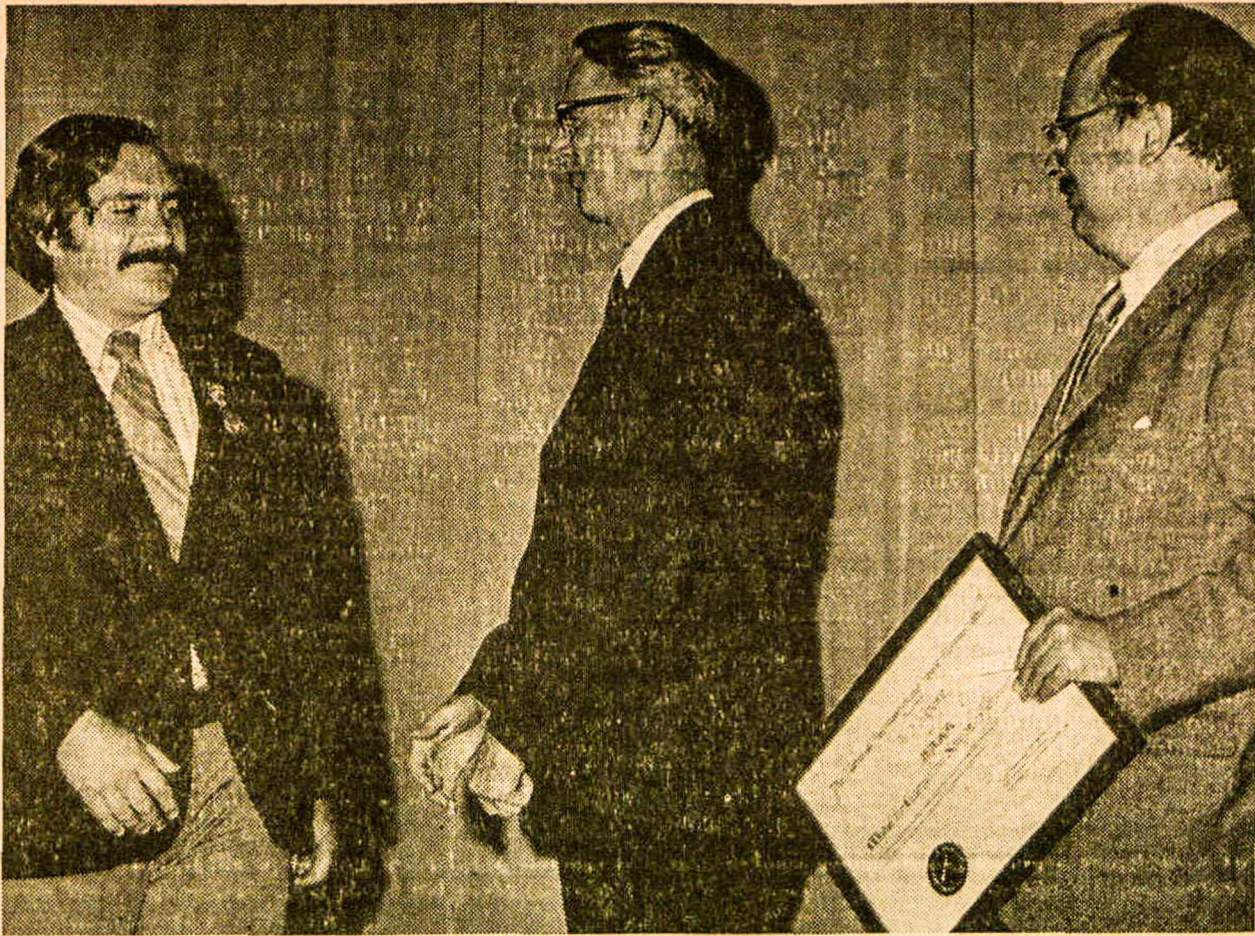
Hall Bartlett yra gimęs Kan-
sas City, Missouri, 1942 m. bai-
gęs Yale un-tą, tarnavęs jūrinin-
ku, buvęs amerikiečių slaptosios
policijos karininku. "Laukinė
gauja" tarptautiniame filmų fes-
tivalyje Maskvoje 1971 m., da-
lyvaujant 6300 žiūrovų, buvo su-
tikta atsistojimu ir gausiais plo-
jimais ir gavo Special Grand
Prize. Šis filmas netrukus bus
pradėtas rodyti Amerikos žemų-
nuose ir Europoje. Taip sakė jo
gamintojas vaišių metu.

Atsiųsta paminėti

Mūsų Žinios nr.nr. 10, 11, 12, 13.
Čikagos lietuvių jėzuitų veiklos biu-
letenis. Adresas: 2345 West 58th St.,
Chicago, Ill. 60636, USA.

Muzikos Žinios nr. 1-2, 1972 m. ko-
vas-birželis. Lietuvių Vargonininkų
ir Muzikų Sąjungos žurnalas, leidžia-
mas 4 kartus į metus. Redakcijos ir
administracijos adresas: 209 Clark
Clark Place, Elizabeth, N.J. 07206,
USA.

Liepsna, Montrealio lituanistinės
mokyklos laikraštėlis. 1972 m. vasa-
rio 16 d. Redagavo Kristina Mališ-
kaitė su talkininkais.

Žymysis mokslininkas dr. Arvydas Klorė (kairėje) 1972 m. rugpjūčio 7 d. NASA administratoriaus A. Fletche-
rio apdovanojamas specialiu žymeniu (NASA Exceptional Scientific Achievement) už nuopelnus erdvių tyrinėjime

D. Lietuvos Kunigaikštystė nuosmukyje

B. Dundulio veikalą "Lietuvos užsienio politika XVI a." svarstant

J. JAKSTAS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

4. Lietuvos politika su pietiniais ir vakariniais kaimynais

Skyrius apie lietuvių kovas su Krymo totoriais pradėdamas nuo seniausio lietuvių sąlyčio su ta Azijos tauta, kai ji tik pasiro-
dė Europoje XIII a. Pirmiausiai Dundulis primena ir patvirtina
jauno sovietinio istoriko R. Ba-
turo įrodinėjimus, kad totoriai
žygyje į centrinę Europą (1238-
40) palietė Lietuvą ir nusiaubė
jos pakraščius. Jie buvo atremti.
Prieš juos atsilaukusių jaunu-
tė Lietuvos valstybė tapo tvirtu-
ve ne tik prieš kryžiuočių ant-
puolius, bet ir prieš totorių plė-
timąsi vakarų link. Tuo būdu
senieji mūsų patriotai, kaip Rė-
za, turėjo pagrindo kalbėti, jog
lietuviai apgynė Vakarų Europą
nuo totorių.

Prof. Dundulis, paminėjęs
lietuvių susidūrimus su totor-
iais, rašo apie lietuvių įsitvir-
tinimus prie Juodosios jūros.
Pasak jo, lietuviai pasiekė Juo-
dąją jūrą Vytauto metu, ir prie
jos buvo pastatytos kelios tvir-
tovės, jų tarpe Kačibėjus (da-
bartinė Odesa). Kai lietuviai pa-
siekė Juodąją jūrą, susidūrė su
Krymo totoriais. Pagal pirmų-
kščių šaltinius rodoma, kaip vė-
liau, XV a., pynėsi Lietuvos,
Maskvos ir totorių santykiai. Jie
nebuvo naudingi Lietuvai, nes
totoriai daugiausia jungėsi su
Maskva ir jos siundomi ar pa-
perkamt dažniais antpuoliais plė-
šikavo pietinėse Lietuvos žemė-
se.

XV a. gale pasirodė prie Juo-
dosios jūros turkai. Jie su to-
toriais užėmė pajūrinės tvirtovės,
ir lietuviai XV a. pabaigoje tu-
rėjo atsitraukti nuo jūros.

Veltis į Prūsijos ir Livonijos
reikalus lietuvių paskatino pa-
šaliniai veiksniai. Prūsijoje pra-
sidėjęs luomų sambrūzdis prieš
Ordiną ir po to kilęs Lenkijos-
Prūsijos 13 metų karas palietė
kiek ir lietuvius. Kodėl lietuviai
nedalyvavo tame kare, autorius
nisiima aiškinti. Jis apsiribojo
paminėjęs, kad žemaičiai 1455
m. užėmė Klaipėdą. Nevisai is-
toriška autoriaus galvosena, kai
jis kartoją mūsųose jau nuo se-
niau daromą anų laikų lietu-
viams priekaištą, kad jie nepasi-
naudojo 13 metų karu vakarinei
Prūsijos daliai (M. Lietuvai) pri-
sijungti (141 p.). Taip priekaiš-
taujama dabar, kai brangina-
mas Baltijos pajūris. Nemuno
kelias ir ypač M. Lietuva. XV a.
Lietuvos vadovams, kuriems te-
rūpėjo apginti iš visu pasirū-
pėjų priešų grasomą valstybę, Balti-
jos pajūris nebuvo dėmesio ver-
tas. Be to, anuo metu vyko
smarkūs lietuvių ginčai su len-
kais dėl Palenkės ir Vynijos že-
mių ir dėlto karinis bendradar-
biavimas nebuvo galimas. Lie-
tuvos vadovai šiuo atveju pasi-
rodė savarankiški politikai ir
greičiau linkę padėti lenkų prie-
šams. Anų laikų aplinkybėmis
lietuvių laikysena pateisinama.

To, kas lenkams pavyko pa-
siekti Prūsijoje, lietuviai bandė
siekti Livonijoje. Prof. Dundu-
lis skyriuje "Istanti Livonija ir
jo kaimynų politiniai planai.
Baltijos jūros klausimas" smul-
kiai aiškina, kaip lietuviai isi-
traukė į Livonijos reikalus. Pa-
gal pirmųkščių šaltinius jis dės-
to, kaip pynėsi Maskvos ir
Lietuvos valstybiniai interesai
Livonijoje ir kaip ji pakrypo į
Lietuvos puse. Nuo seniau ne-
vieno istoriko vaizduota kova
dėl Baltijos jūros mūsų auto-
riaus panaujinta jos pradinė
fazė. Čia pat aiškiai pavaiz-
duotas Kuršių - Žemgalių kuni-
gaikštystės įsikūrimas (Lietu-
vos - Lenkijos vasalo) ir Inflan-

tų, tapusių Žečpospolitos vaiva-
dija.

5. Originaliai pavaizduota Liublino unija

Apie Liublino uniją daug kal-
bėta ir gausiuose veikaluose ji
vispusiškai aprašyta. Seną jos
aprašymą pagal pagrindinį pir-
mykštį šaltinį, skaitome Ilovais-
kio Rusijos istorijos veikalė.
Aprašymas patraukė mūsų aus-
rininko dr. J. Šliūpo dėmesį, ir
jis savo plačioje Lietuvos istori-
joje atpasakojo Liublino uniją
pagal Ilovaiskį. Pastarajam pa-
grindas buvo M. Kojalavičiaus
1860 m. išleistas Liublino seimo
dienoraštis. Tuo būdu Šliūpo is-
torijoje turime pirmą (nors ir
neoriginalų) mokslinį Liublino
unijos pavaizdavimą lietuvių is-
torigrafijoje.

Dundulis irgi plačiai naudoja
minėtą dienoraštį. Jis prisidu-
ria dar ir kitą, išleistą T. Dzia-
linskio (1856). Kojalavičiaus
dienoraštis žymiai gausnis
duomenimis už antrąjį ir, pasak
mūsų autorių, jis esąs "tarsi su-
vestinis dviejų dienoraščių lei-
dynys" (242 p.). Be dienoraščių,
naudota dar daugybė šaltinių
leidinių ir atsižvelgta į daugybę
darbų, skirtų unijai aprašyti.
Tuo būdu šioje profesoriaus
monografijoje turime ku pla-
čiausiai ir išsamiausiai išdėsty-
tą Liublino uniją.

Visai teisingai įžanginiuose
išvedžiojimuose rodoma sunki
Lietuvos padėtis, vertusi jos va-
dovus artėti prie Lenkijos, ti-
kintis paramos. Toje vietoje bū-
tų tikė autoriui palyginti Lietu-
vos ir Lenkijos nelygią būklę
priešunijiniams laikais. Lenkija
buvo stipriai atsiremusi į Balti-
jos jūrą ir turėjo saugias sienas.
Tuo tarpu Lietuva buvo spau-
džiama plačiu rytiniu ir pietiniu
frontu. Tačiau autorius susilai-
ko nuo dėstymo apie rusų agre-
siją, vertusią lietuvius siekti
unijos. Ją nutylėjęs, jis grindžia
unijos reikalą "padėti Lietuvos
feodalams išlaikyti rytų slavų
žemes" (193-4 p.). Šiame lietu-
vio autoriaus posakyje prasikiša
mūsų tautos dabartinio "vyres-
niojo brolio" padiktuotos lini-
jos bruoželis, kurios privalu lai-
kytis. Nevalia kalbėti apie ka-
daisė buvusią rusų agresiją,
avie iu feodalus, siekusius atim-
ti iš lietuvių feodalų slavų že-
mes. Panašios kalbos mūsų isto-
rikams yra tabu.

Įžanginėje dėstymo dalyje
gan plačiai aptariamas prie Vi-
tebsko susibūrusių bajorų d.
kunigaikščių pasijustas unijos
reikalavimas. Visai teisingai pa-
brėžiamas lietuvių bajorų "no-
ras išlaikyti Lietuvos valstybę"
(217 p.).

Plačiame dėstymo dalyje
derybų dėstyme visur keliama
aikštėn lietuvių delegatų pa-
stangos išsaugoti Lietuvos val-
stybingumą. Prof. Dundulis bus
bene pirmas istorikas, ėmėsis iš
pagrindų ryškinti lietuvių dele-
gatų atsakymą į lenkų unijos
projektą (246 p. ir t.). Liublino
derybų dramoje išpūdingiausias
momentas — lietuvių išvažiavi-
mas iš seimo būtų turėjęs rasti
daugiau vietos jo plačiame de-
styme. Jis būtų turėjęs paaiškin-
ti, ką reikė lenkų paleistas šū-
kis "egzekucija", kuris išgasdi-
no lietuvius ir paskatino juos
slaptai pasitraukti iš seimo. Čia
jis būtų turėjęs parodyti, kaip
lenkai buvo sumoję naveikti ka-
raliui, kad jis sušauktame bend-
rame lietuvių ir lenkų posėdyje
dekreto būdu paskelbtų uniją.
Tačiau lietuvių nasitraukimas
tinkamai motyvuojamas, kai sa-
koma (250 p.), kad išvažiavimu

"tikėtasi išvengti konflikto su
karaliumi ir žalingo Lietuvai
dikto".

Ką reiškė lietuviams unija,
autorius galėjo parodyti at-
kreipdamas dėmesį į skirtingą
nuo lenkų lietuvių priesaiką jai.
Lenkai prisiekė ištikimybę tik
unijai, tuo tarpu lietuviai ją ne-
žymiai paminėjo. Jų priesai-
kos svoris yra ištikimybė Žygi-
mantui Augustui ir jo įpėdi-
niams — Lenkijos karaliams.
Iš tos priesaikos seka išvada,
kad lietuviai susijungė su Len-
kija netekę savo valdovo ir turi
būti ištikimi Lenkijos karaliui,
kuris yra ir didysis Lietuvos ku-
nigaikštis.

Skyriaus pabaigoje apžvelgia-
ma gan plati Liublino unijos is-
torinė literatūra ir iš jos doro-
ma visai pagrįsta išvada, jog
unijos aktas lietuviams buvo
priverstinis. Liublino unija reiškė
Lietuvos paatytę smukimą
(272 p.). Dar priduriama, kad
Lietuvos-Lenkijos jungtinė val-
stybė buvo ypatinga, kitur nesu-
tinkama. Prie to autoriaus dar
būtų turėjęs paaiškinti, kad čia
sudarė nei viena, nei dvi val-
stybės, bet savotiškas politinis
hibridas. Vyravo joje betgi len-
kiškoji pusė, kaip teisingai au-
torius pažymėjo (279 p.), nes
palengvino lenkų ekspansiją į
lietuvių, gudų ir ukrainiečių že-
mes. Papildant autorių galima
dar pridurti: unija plačiau at-
vėrė duris lenkiškai-vakarietiš-
kai kultūrai ir D. Lietuvos kuni-
gaikštystę ir sudarė sąlygas jos
lenkinimui.

6. Baigiamosios pastabos

Profesorius Dundulio dar-
bas "Lietuvos užsienio politika
XVI a." yra plačių, išsamių, gi-
lių studijų vaisius — tikras
mokslinis traktatas. Jis rašytas
pirmiausiai apsišarvavus dide-
liu moksliniu krūviu, jį anali-
zuojant ir juo išvadąs grin-
diant. Miela stebėti skaitant,
kaip autorius kiekvieną reikš-
mingesnį mintį vis stengiasi pa-
tikimais šaltiniais pagrįsti. Tuo
būdu veikalui suteikiama augš-
ta, išliekama vertė.

Kiekviename istoriniame vei-
kale prasikiša autoriaus gyvena-
ma aplinka, jį supančios visu-
menės įtaigojamos doktrinos,
mokymai, teorijos. Mums, iš
laisvųjų pasaulio žiūrintiems,
itin krinta į akis ten valstybinė-
mis priemonėmis brukama tam
tikra pasaulėžiūra, vadinama
marksizmo - leninizmo vardu.
Joks kūrėjas negali eiti prieš ją,
jis turi prie jos derintis.

Mūsų gerbiamo istoriko dar-
be prasikiša (jo garbei galima
pasakyti — labai nežymiai) ta
valdiškoji doktrina. Ji ryški ta-
me iki įkrymu linksinuojama-
me feodalo žodyje. Atrodo, tie
feodalai buvo tai, kas šiais lai-
kais komunistai Sovietijoje ar
vadinamose "liaudies respubli-
kose" — antra valdžia valstybė-
je. Tai kreivas, neistoriškas feo-
dalo termino vartojimas. Iš tik-
rųjų feodals, feodalizmas, feo-
dalinės teisės yra terminai, su-
d a r y t i prancūzų mokslininku
švietėjų XVIII a. Jie tais ter-
minais žymėjo tam tikrą socia-
linę-ekonominę santvarką. Bet
feodalai niekuomet nebuvo pa-
dinami su pačia valstybės vado-
vybe. Valstybė turėjo skirting-
us politinius tikslus, ypač san-
tvikuose su kitomis valstybė-
mis, rei jos feodalai savo val-
dosi. Tad prasilenkiama su is-
torine tikrove, kai kalbama apie
lietuvių feodalus, siekusius iš-
laikyti savo valdas ir todėl ko-
vočius su rusais.

Tai vienintelė Dundulio nuo-
krypa jo darbe, nepažeidžianti
jo mokslinės vertės.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVOS UNIVERSITETO at-
kūrimo 50 metų sukakties minėjimas
rengiamas spalio 15 d. Detrote. Pa-
maldos už mirusius ir žuvusius uni-
versiteto mokomojo personalo na-
rius — 10.30 v. r. Sv. Antano lietu-
vių parapijos bažnyčioje, akademija
— 12.30 v. Lietuvių Namuose. Pa-
grindinis pranešimas — prof. J. Pu-
zino. Lietuvių Profesorių Draugijos
išleista knyga "Lietuvos universite-
tas 1579 — 1803 — 1922" pristatys
prof. St. Dirmantas. Meninė progra-
mos dalį atliks sol. G. Čapkauskienė,
viešnia iš Montrealio. Minėjimą ren-
gia Detrito lietuvių kultūros klu-
bas ir garbės komitetas, kurį sudaro
universiteto fakultetų buvusieji de-
kanai, rektoriai, PLB ir JAV LB at-
stovai.

AMERIKOS PSICHOLOGŲ SĄJUN-
GOS suvažiavime Havajuose, Hono-
lulu mieste, prof. dr. Vytautas Bie-
liauskas vadovavo simpoziumui
"Amerikos policininko psichologi-
niai bruožai" ir skaite pagrindinę pa-
skaitą "Psichologija ir religija".

AMERIKIEČIŲ D A B A R T I N I O
MENO Sąjungos parodoje Njujorke,
Leverhouse galerijoje, rugsėjo 16 —
spalio 1 d. d. su dviem skulptūrom
dalyvavo njujorkietė skulptorė Ele-
na Kepalaitė. Sekančiais metais ta-
tybos ir skulptūros kūrinių paroda
ji paminės savo kūrybinio darbo dvi-
dešimtmetį.

MOKSLINĖ BALTIEČIŲ DRAU-
GIJA "Association for the Advance-
ment of Baltic Studies, Inc." pradėjo
leisti trimėnesinį žurnalą "Journal of
Baltic Studies". Jo pirmasis numeris
išėjo 1972 m. pavasario data, nors
skaitytojus pasiekė rudenį. Tai tęsi-
nys buvusio kuklesnio leidinio "Bul-
letin of Baltic Studies". Pakeistas
ne tik vardas, bet ir formatas. Da-
bar jis yra labai panašus į "Litua-
nus". Jo redaktorius — Arvids Zie-
donis, jn.; redakcijos narių bei pa-
tarėjų tarpe yra Br. Vaskelis, R. J.
Misiūnas, R. Silbajoris. Pirmojo žur-
nalo numerio turinyje yra prof. I.
Ivask straipsnis apie baltiečių išeivi-
jos literatūrą pastarųjų 25 metų lai-
kotarypyje. Prof. B. Mačiūka rašo
apie Baltijos respublikų vaidmenį
Sov. Sąjungos ekonominiame gyveni-
me. Dauguma autorių — estai ir lat-
viai. Naujajame žurnale yra recen-
zijų, bibliografinių ir kitokių infor-
macijų. Iš jų sužinoame, kad dabar-
tinė minėtos baltiečių draugijos val-
dyba svarsto galimybę steigti baltie-
čių studijų institutą S. Amerikoje. Se-
kantis suvažiavimas numatytas JAV-
se, greičiausia Čikagoje. Naujojo žur-
nalo administracijos adresas: J. Gai-
gulis, 366 — 86th St., Brooklyn, N.Y.
11209, USA. Metinė prenumerata na-
riams — \$10 (įskaitant nario mo-
kestį), nenariams — \$8.

ATSIMINIMŲ IR DOKUMENTŲ
KNYGA yra paruošęs spaudai buvęs
generalinio štabo pulkininkas ir di-
plomatas Kazys Skirpa. Tai bus didelis
veikalas, kuriame pagrindinis dėme-
sys skiriamas II D. karo išvakarėms,
pastangoms išlaisvinti sovietų oku-
puotą Lietuvą, 1941 m. birželio 23 d.
prasidėjusiam sukilimui, laikinosios
vyriausybės sudarymui, priešinimuisi
nacių koloniziniams siekiams. Rink-
raustis turi 740 psl. Kalbą peržiūrėjo
lietuvis V. Kulbokas ir R. Damb-
riūnas. Autorius, kaip pagrindinis su-
kilmos iniciatorius ir organizatorius,
atskleidžia daug intriguojančių fak-
tų. Šiuo metu telkiamos lėšos doku-
mentiniam atsiminimų rinkiniui iš-
leisti.

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA į
tris ilgo grojimo plokšteles įrašė K.
V. Banaičio "Jūrąte ir Kastytę". Įra-
šas buvo atliktas profesinėje studi-
joje su simfoniniu orkestru, diriguo-
jamu Aleksandro Kučiūno. Jūrąte
dainavo sol. Danutė Stanaitytė, Kas-
tytė — sol. Stasys Baras, Rūtėlė —
sol. Margarita Momkienė, Motina —
sol. Aldona Stempušienė, dalyvau-
jant kitiems solistams ir žvejų bei
undinių chorui. Plokšteles pagamins
RCA bendrovė Indianapolyje. K. V.
Banaičio gerbėjus jos pasieks ši ru-
denį. Su "Kastyčiu ir Jūrąte" dabar
galės susipažinti visame pasaulyje iš-
siskleidę lietuviai.

"DIRVOS" NOVELS 1972 m.
konkurso premiją laimėjo Britanijo-
je gyvenantis rašytojas Romualdas
Spalis. Vertintojų komisija — Baly-
s Auginas, Jonas Daugėla ir Aleksas
Laikūnas mėcenato Simo Kašelonio
\$500 premiją jam pasyrė už novelę
"Išrisimas". R. Spalis-Giedraitis, li-
teratūrą studijavęs Kauno universi-
tete ir studijas baigęs Vilniaus uni-
versitete, mokytojauja vienoje ang-
lų gimnazijoje Halfaksė. Jo iki šiol
išleistos ir išspaudintos knygos —
"Trylika nelaimių", "Didžiosios at-
gailos", "Gatvės berniuko nuoty-
kiai", "Ant ribos", "Alma mater",
"Rezistencija". Šiuo metu jis baigia
rašyti naują romaną iš lietuvių išei-
vių gyvenimo.

SIMO KUDIRKOS SAULIŲ KUO-
PA Njujorke išleis buvusios Sibiro
tremtinės Elenos Jucitės atsimini-
my knygą apie sovietų kalemėjimus,
juose sutiktus kalinius, gyvenimą Si-
bire ir Sovietų okupuotoj Lietuvai.

NIJOLĖS JANKUTĖS-UZUBALIE-
NES naujoji knyga "Samo ežero sek-
liai" jau surinkta Čikagoje, "Draugo"
spaustuvėje. Tai nuotykių knyga,
skirta Amerikoje augusiam jaunimui,
ilustruota Klevelande gyvenančios
dail. N. Palubinskienės. Leidėjas —
Lietuviškos Knygos Klubas.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

AUKSO MEDALI ir I vietą tarp-
tautiniame styginių kvartetų konkur-
se Lieže, Belgijoje, laimėjo jaunųjų
vilniečių grupė — Audronė Vainiū-
naitė (pirmas smuikas), Petras Kun-
ca (antras smuikas), Donatas Kat-
kus (altas) ir Augustinas Vasiliaus-
kas (violončelė). Tai yra jau antras
lietuvių laimėjimas Lieže, nes 1964
m. konkurse sidabro medalį ir II
vietą išsikovojo Lietuvos filharmoni-
jos styginis kvartetas, kurį suda-
rė Eugenijus Paulauskas, Kornelija
Kalinauskaitė-Fledžinskienė, Jurgis
Fledžinskas ir Romualdas Kulikaus-
kas. Už lietuvių tada buvo stipresni
vengrai — B. Bartoko styginis kvar-
tetas. Siemietiniame lietuvių muzikų
laimėtame konkurse II vieta teko
kvartetams iš Maskvos ir Rumunijos,
III — suomiams ir olandams. Lietu-
vos jaunųjų muzikų kvartetas nuo
1968 m. tobulinosi pas prof. A. Gri-
gorianą Maskvoje, P. Čaikovskio
konservatorijos aspirantūroje. Kvar-
teto koncertuose namą vietos bu-
vo skiriama lietuvių kompozitorių J.
Juzeliūno, F. Bajoro, V. Barkausko,
G. Kuprevičiaus, B. Kutavičiaus, V.
ir J. Juzopaičių kūriniams. Liežo
konkurso programon jaunieji Lietu-
vos atstovai, be privalomų klasikų
kompozicijų, buvo įtraukę ir Ju-
liaus Juzeliūno III styginį kvartetą
"Devyni laiškaai su post scriptum".

JUOZAS GRUŠAS po savo "Bar-
boros Radvilaitės" premjeros Kauno
dramos teatre išvyko į Vengriją, ga-
vęs vengrų rašytojų kvietimą. Čia jis
viešės mėnesį laiko, susipažindamas
su vengrų rašytojais, vertėjais,
Vengrijos teatrinio gyvenimu. Ne-
trukus Budapešte bus išleista J. Gru-
šo novelių rinktinė, kurią vengrų
kalbon išvertė lietuvių literatūros
bičiulis Isvėnt Bojtaras.

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE
buvo surengta Lietuvos teatro, tele-
vizijos ir kino dailininkų kūrybos pa-
roda "Scenografija-72". Didžiąją rū-
mų salę užpildė apie 200 scenovaiz-
džių, drabužių eskizų ir maketų. As-
meninį skyrį šioje parodoje turė-
jo dail. R. Songailaitė-Baldikienė,
kuri yra apipavidalinusi daugiau kaip
40 Vilniaus operos ir baleto teatro
spektaklių.

JONAS BYRA, operos veteranas,
mirė rugsėjo 15 d. Valkininkuose,
sulaukęs 81 metų amžiaus. Vėlonis,
daigęs Černigovo muzikos mokyklą
ir tobulinėjis Vienoje, 1921-40 m. at-
likdavo Kauno operos teatre pagrin-
dinius tenoro vaidmenis G. Verdi
"Traviato", "Rigoletto", Ch. Goun-
dout "Fauste", P. Čaikovkio "Eugeni-
jų Oniegame", M. Musorgskio "Bori-
ses Godunove". Jis taipgi buvo suori-
ganavęs vyrų vokalinį kvartetą ir
dirbo pedagoginį darbą, 1922-30 m.
koncertavo JAV lietuvių kolonijose.
Pokyrių iki 1951 m. vadovavo Siau-
lių muzikos mokyklai ir dėstė daina-
vimą, o 1951-57 m. buvo Vilniaus
operos koncertmeisteriu-pedagogu.

DAILININKŲ ISVYKOS. Tarp

UNITED TRUST

WESTON, \$23,900 prašoma kaina. 5-įj kambarių atskiras namas su garažu ir įvaziavimu. Moderni virtuvė, įrengtas rūsys, dvi prausyklos, kietmedžio grindys. \$3,000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, \$26,900 prašoma kaina. Mūrinis, 6-įj kambarių namas. Dvi virtuvės. Gera prižiūrėtas ir švarus namas. Viena atvira skola. Artai susisiekimo.

BERESFORD — BLOOR, \$6,000 įmokėti. Mūrinis 6-įj kambarių namas. Įvaziavimas ir vieta garažui. Vandenių - alyva šildomas. Viena atvira skola. Tuojau galima užimti.

JANE — ANNETTE, \$4,900 įmokėti. 7-įj kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir vieta dar vienam automobilui. Vandenių - alyva šildomas. Moderni prausykla. Gera prižiūrėtas namas.

Parūpiname geromis sąlygomis paskolas

B. SAKALAS. Tel. 762-8255

mas.

BABY POINT, \$43,950 prašoma kaina. 7-įj kambarių atskiras, mūrinis namas su garažu ir privačiu įvaziavimu. Moderni prausykla ir virtuvė. Viena skola.

KINGSWAY, \$10,000 įmokėti. Mūrinis vieno aukšto 5-įj kambarių (plius 4 kambariai rūsyje) namas. Garažas ir privatus įvaziavimas. Graži aplinka.

ISLINGTON, \$20,000 įmokėti. Dviejų butų ir mažas butukas rūsyje. Atskiras, mūrinis pastatas su privačiu įvaziavimu ir vieta automobiliams. Gera nuoma, patogus susisiekimas. Tuojau galima užimti.

JANE — BABY POINT, \$32,800 prašoma kaina. Mūrinis vieno aukšto (bungalow) su įvaziavimu, vieta garažui. 6 kambariai, moderni virtuvė ir prausykla. Tuojau galima užimti.

Brangiam TĖVUI

Vokietijoje mirus, mielą LENĄ MACEVIČIENĘ ir šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

H. P. Juodvalkiai
A. A. Vaičiūnai

O. J. Samkovi
V. S. Kneitai

O. A. Želviai

Brangiai Mamytėi

a. a. Magdalenai Kovalskienei

mirus, dukras ALDONĄ, DANUTĘ, IRENĄ ir jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

R. J. Pleiniai
A. K. Bungardos

Toronto sporto klubo "Vytiš" surengtoje krepšinio vasaros stovykloje — mokykloje N. Wasagaj sviedinių lietus

SPORTAS

SALFAS METINIS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS įvykis 1972 m. lapkričio 4-5 d.d. Klevelando Čiurlinio Namuose 10908 Magnolia Dr. Pradžia — lapkričio 4, šeštadienį, 11 v.r. Pilnateisiais nariais dalyvaus: sporto klubo atstovai, nuo kiekvieno Sąjungoje registruotų 20 narių po vieną atstovą, jie renkami visuotinio klubo susirinkimo; nepilni 20 narių skaitomi pilnai; sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliojoti kiti klubų valdybų nariai (po 1 iš klubo); centro valdybos nariai ir kandidatai; sporto apygardų vadovai ir 2 apygardų komitetų nariai; SALFAS revizijos komisijos nariai; paskirytų sporto sąjungos komitetų ar kitų sąjungos pagalbinio organų vadovai; SALFAS garbės teismo nariai; centro valdybos kviešti asmenys, ne daugiau kaip 3. Patariamuoju balsu gali dalyvauti fizinio lavinimo mokytojai, sporto darbuotojai, lituanistinių mokyklų bei jaunimo organizacijų atstovai ir visi, kurie domisi lietuviška sportine veikla S. Amerikoje.

Jonas Šoliūnas yra įjungtas į centro valdybą spaudos ir informacijos reikalams, Albertas Liškūnas perėmė vadovo pareigas vid. vak. sporto apygardoje nuo š. m. rugsėjo 25 d. LIETUVIŲ ISTEIGTA KREPŠINIO MOKYKLKA

Vyčio klubo rengta dviejų savaitių krepšinio stovykla Tėvų pranciškonų stovyklavietėje sutraukė 158 Ontario gimnazijų krepšininkus. Prie stovyklos sėkmės prisidėjo iškilų sportininkų — instruktorių, vadovų dalyvavimas ir stovyklavietės tinkamumas. Stovyklai vadovavo M. Duliūnas, stovyklautojų priežiūra rūpinosi St. Dargis, susirašinėjimu ir finansais — Vyt. Staškus, krepšinio mokykla — A. Klimas su vyr. instruktorium H. Singleton ir Waterloo universiteto krepšinio komandos treneriu Don McRae. Jiems asistavo mums žinomi sportininkai: A. Vaičiūnas, G. Rautišas, A. Duliūnas, St. Ignatavičius, Ed. Nacevičius. Savaitgaliais talkino R. Bumelis. Maininimo rūpinosi p. Simonaitienė ir J. Norkutė.

Stovyklų lankėsi Ontario universitetų krepšinio meistrės iš Waterloo ir žaidė parodomas krepšinio rungtynes prieš stovyklos instruktorius — H. Singleton, A. Klimą, G. Rautišą, S. Kaknevičią, A. Duliūną, Ed. Nacevičių ir R. Bumelį. Rungtynes laimėjo svečiai 83:65.

Stovyklos vadovybė reiskia padėką asmenims, prisidėjusiems prie stovyklos įsikūrimo darbų. Didžiausia padėką tenka tiems, kurie leido stovyklai įsikurti ir įgalino tęsti pradžią prieš penkerius metus lietuvių įkurtą ir vedamą krepšinio mokyklą, pirmąją Ontario provincijoje. M. D.

VYČIO ŽINIOS

J. Zukas ir J. Sepulis, klubo valdybos pakviesti, sutiko būti naujaisiais sporto vadovais. Buvusiam vadovui J. Nacevičiui, negalinčiam toliau eiti pareigų, nuoširdžiai dėkojame už sėkmingą darbą.

Krepšinio pirmenybėse Vyčio klubas šiais metais dalyvavo keliose lygose. Dvi berniukų ir dvi mergaičių komandos užregistruotos CYO pirmenybėms. Jauniai žais B-C lygos pirmenybėse.

Krepšinio treniruotės numatomos dvejose salėse. Priskelimo salėje — pirmadieniais nusistovėjusia tvarka, James Cullen mokyklos salėje (Willard-Annette) — penktadieniais nuo spalio 20 d.

Australijos krepšininkams išvyktant buvo įteikta maža auka. Šiuo

metu gautas iš Australijos padėkos laiškas.

Golfo sezono uždarymo varžybos įvyko Glen Eagle aikštyne ir sutraukė virš 40 dalyvių. Geriausiai žaidė: L. A. Sergautis (V) 75, 2. A. Simanavičius (A) 83 ir J. Zukas (V) 85. Šiuo išlyginamaisiais smūgiais geriausias buvo J. Tamulionis (A) 62. Antrą ir trečią vietą dalinosi Vinc. Balūnas ir V. Pulkys po 66. A. Sergautis vėl laimėjo A. Banelio pereinamąją taure, o J. Tamulionis — sporto apygardos skirtą taure. Labai gerai jaunųjų grupėje žaidė A. Siminkevičius, kurio pasekmė (80) buvo antroji geriausia šiose varžybose. A. Staškas jaunųjų grupėje buvo antras su 95. Šioms varžyboms buvo skirta ir daugiau dovanų. Vyt. Siminkevičius primetė sviedinuką arčiausiai skylės vienu smūgiu ir M. Ignatavičius dviem smūgiais. A. Klimas laimėjo sąžiningiausio žaidėjo dovaną. Šios varžybos taip pat laikomos ir tarpklubinėmis varžybomis. Šį kartą Vytis vėl laimėjo 502:543 pasekme ir bendroje pasekmėje laimėjo p. Parausko pereinamąją taure. Klubo komandose žaidė: Vyčio — Sergautis 75, A. Siminkevičius 80, V. Balysys (B) ir P. Staškas po 89; Aušros — A. Simanavičius 83, S. Kėkštas 91, V. Ubeika 91, R. Strimaitis 92, J. Tamulionis 92, A. Kuolas 94. Visi golfininkai ir jų draugai kviečiami atsilankyti į sezono uždarymo balų spalio 28 d. Prisikėlimo Parodų salėje. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Trečiadienį, spalio 4, prasidėjo Ausros mergaičių krepšinio treniruotės nuo 6 iki 9 v.v. Prisikėlimo salėje. Visos mergaitės, kurios žaidžia krepšinį, ar naujos, kurios norėtų šį sezoną žaisti krepšinį, prašomos atvykti į krepšinio treniruotes.

Ketvirtadienį, spalio 5, pradeda mums jauniams ir vyrams krepšinio treniruotės Prisikėlimo salėje: nuo 4 iki 6 v.v., jauniams C ir D klasės (14 m. amžiaus ir jaunesni), nuo 6 iki 8 v.v. jauniams A ir B klasės ir nuo 8 iki 10 v.v. vyrų klasės.

Visus Ausros klubo krepšininkus ir naujus, kurie norėtų žaisti Ausros klube, ypač jaunučius iki 14 m. amžiaus, kviečiame atitinkamomis valandomis rinktis į parapijos salę.

Ausros klubo vyrų ir jaunųjų B klasės krepšinio komandos vyks į Montreali, kur Lietuvių Dienos proga žais draugiškas rungtynes.

D. Baikauskienė

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ

Utopia-Organic Natural Foods

Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai

1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont. Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164

Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sūka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

Tel. 532-7733

1613 DUNDAS Street West

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •

• Statom ir taisom antenas •

• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •

672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

Ateitininkų žinios

Moksliečių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba praėjusį savaitgalį oficialiai buvo perduota Klevelando studentams. Rugsėjo 30 d. ateitininkų kambaryje posėdyje dalyvavo senoji torontiške valdyba kartu su atvykusiais klevelandiškiais. Naująją MAS centro valdybą sudaro: Elenutė Razgaitytė — pirmininkė, Vytenis Čyvas — vicepirmininkas, Paulius Alšėnas — išdėninkas, Danutė Sušinskaitė — korespondencijų ir susirašinėjimui su kuopomis sekretorė, Gražina Sviderskaitė — užsienio reikalų sekretorė, Ramunė Širvaitytė — protokolo sekretorė, Danguolė Tamulionytė — narė. Naująją valdybą linkime sėkmės ir Dievo palaimos.

Toronto studentų ateitininkų draugovės susirinkime praėjusį sekmadienį buvo išrinkta nauja valdyba: Almis Kuolas, Laima Gustaitytė ir Rita Razgaitytė. Studentai šiais metais planuoja savo veiklą įvairiais būdais pagyventi.

Vyr. moksliečių susirinkime buvo priimti nauji nariai — praėjusiais metais baigusieji VIII skyrių arba iki šiol nebuvo ateitininkais. Susirinkimas buvo gerai suplanuotas ir įdomiai pravaistas. Moksliečių kuopą globoja K. Manglicas ir ses. Dalia.

Metinė Toronto ateitininkų šventė įvyks vasario 25 d.

Havajų vakaras, ruošiamas tėvų komiteto, yra tapęs populiariu tradiciniu vyresniųjų ir jaunimo bendru susibūrimu. Jis įvyks spalio 21 d. Studentai ne tik atliks programą, bet ir išpuoš salę taip, kad daug kas jos neatpažins. Atsilankydama į tą vakarą Toronto ir apylinkių visuomenė parems jaunimo veiklą.

Skautų veikla

• Rugsėjo 30 d. sueigas turėjo jaun. skaučių "Rūtos" ir "Tulpės" dr-vės. Sueigos bus kas antrą šeštadienį.

• Jūrų budžiai ir gintarės rugsėjo 27 d. sueigoje skautų būkle aptarė savo veiklą.

• "Satrijos" tunto skaučių "Aušrinės" dr-vė, vad. R. Sapokšniūtė, "Dainos" dr-vė, vad. S. Sarkutė, pirmąsias sueigas turėjo rugsėjo 30 d.

• Kad kelių vienetų sueigų laikas nesutaptų skautų būkle, yra būtina susisiekti su būklo komendante ps. A. Jankaitiene tel. 762-3838. Sudaromas būklo naudojimo tvarkaraštis.

• Išėjusios jaun. skaučių programą S. Dūdaitė ir V. Baziliauskaitė pereiną į skaites kandidates.

• Sveikiname L. Zinkevičiūtę, įstojusią į skaučių Mergos dr-vę, ir M. Rudytę, įstojusią į jaun. skaučių "Rūtos" dr-vę.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu tėvų k-to tradicinis bazaras-šokiai bus lapkričio 18 d. Venietai prašomi jau dabar pradėti atnešti į sueigas bazarą laimikus.

• Vilkiukų sueiga — spalio 14 d. naujuose Lietuvių Namuose.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu įjungiasi prie viso pasaulio sesių ir brolių užuojautos, JAV miurės LSS įkūrėjo ir pirmojo v. s. P. Jurgėlos žmonai. Č. S.

TORONTO, ONT.

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką už mudviem suruoštą staigmeną-pobūvį, įsikūrus naujame name. Ypatingą padėką rengėjom ir kun. Rafaeliui Sakaliui, OFM, už atsilankymą ir mūsų namo pašventinimą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems prisidėjusiems už parodytą nuoširdumą bei vertingą dovaną: p.p. Maziliauskams, Adomavičiams, Galinaičiams, Gudaičiams, Balčiūnams, Kriščiūnams, Kavaliauskams, Bukšaičiams, Venckams, Užupiams, Daukantui, Stukui, Kaušienei. Jūsų parodytas nuoširdumas visada paliks mūsų širdyse —

Jonas ir Ona Inciūros

PADĖKA

Po sunkios operacijos sugrįžusi iš ligoninės į namus nuoširdžiai dėkoju savo mieloms lankytojoms bei lankytojams už dovanas ir gėles, ypač kun. J. Staškui ir K. L. K. Motery Dr-jos V. Jono Kr. parapijos skyriui, taip pat visiems už gautas užuojautos paštu ir už prisiminimą sunkioje ligoje. Taip pat dėkoju dukrai, žentui ir anūkam už globojimą manęs savo namuose grįžus iš ligoninės.

D. Baikauskienė

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ

Utopia-Organic Natural Foods

Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai

1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont. Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164

Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sūka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

Tel. 532-7733

1613 DUNDAS Street West

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •

• Statom ir taisom antenas •

• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •

672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE 6-2738 • LE 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

INDIAN RD. — BLOOR, didžiulis 14 kambarių atskiras namas, 4 prausyklos, 4 virtuvės, 2 užbaigti kambariai rūsyje, vandenių-alyva šildomas, 6 kambariai pirmame aukšte, garažas su privačiu įvaziavimu. Apie \$20,000 įmokėti ir viena atvira skola. Tuojau į pietus nuo Bloor. Apie \$6,000 metinių pajamų ir butas šeiminiui.

SUNNYSIDE AVE. — HOWARD PARK, apie \$10,000 įmokėti, 10 didelių kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, naujas vandenių-alyva šildymas, 3 virtuvės, vieta garažui, viena atvira skola 10-čiai metų, greitas užėmimas.

PARKDALE RAJONE, 8 kambarių kvadratinio plano atskiras namas, apie \$7,000 įmokėti ir viena atvira skola, vandenių-alyva šildomas, 2 prausyklos, tinkamas nuomoti rajonas, užbaigtas rūsys.

RUNNYMEDE — BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, 2 modernios prausyklos, 2 modernios virtuvės, nauja alyva šildymo sistema, privatus įvaziavimas, netoli Bloor. Prašoma kaina \$27,900.

INDIAN RD. — BLOOR, apie \$10,000 įmokėti, gražus rūpių plytų atskiras namas, 6 didžiuliai kambariai, puiki ultra moderni virtuvė ir prausykla, vandenių-alyva šildomas, užbaigtas rūsys, garažas su plačiu įvaziavimu, visai netoli Lietuvių Namų.

Didelis pasirinkimas vienaaukščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba Pr. Kerberis,

namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus

SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam

TORONTO LIETUVIŲ

KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus

6% už šėrus (numatoma)

6% už taupymo s-tas

6¼% už 1 m. term. dep.

6¾% už 2 m. term. dep.

7% už 3 m. term. dep.

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgicijus

ASMENINĖS PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santuopų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — DUPONT, \$22,900, šeši šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, kvadratinis planas, gilus ir apšildomas rūsys, tinkamas poilsio kambariui.

RONCESVALLES — HIGH PARK, \$12,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 1 mortgicijus, dvigubas garažas.

PEARSON — SORAUREN, \$5,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, įvaziavimas. Turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko kitą namą.

\$6,000 įmokėti, 10 kambarių, plytinis, atskiras, 2 prausyklos, 2 virtuvės, dvigubas garažas, 8% atvira mortgicijus; prašo \$33,900.

MISSISSAUGA — CAWTHRA, \$32,900 (back split) vienaaukštis (bungalow), 7 kambariai, pristatytas garažas, 6¼ mortgicijus, 2 prausyklos.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turime krautuvų, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS

Ed. Kondratas, siuvedas

Individualus pritaikymas

1113 Dundas St. W.,

Toronto 3, Ont. Tel. 533-5454

Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro,

ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis;

didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų,

kurios gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

PARCELS TO EUROPE

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai,

programos, visi verslo bei

reklaminiai spaudiniai

SKAITYTOJAI PASISAKO

RUSIJOS GEOGRAFIJA

Paskaitinta pasisakymų dėl „Išdraskytų Lietuvos žemių“ ir p. Zubo laiško „T2“ 36 nr. „Katrām tikėti“, noriu pridėti ir savo žinias apie rusų gimnazijos, kurią 1916 m. baigiau Petrapilyje. Savo žinias papildau ir vaikuriomis iš tų laikų rusų geografinių vadovėlių.

Vakarinė Rusija buvo paskirstyta į: 1. Severo vakarų kraį (šiaurės vakarų kraštas), 2. Baltijį kraį (Baltijos kraštas), 3. Zapanijį kraį (vakarų kraštas), 4. Privislinskij kraį (Pavyslės kraštas), 5. Jugo-zapanijį kraį (pietvakarių kraštas, Malorossia — dabartinė Ukraina).

„Severo vakarų kraį“ buvo priekarinė Suomija (Finlandija), kuri po švedų-prūsų karo nuo 1809 m. buvo prijungta prie Rusijos ir oficialiai buvo vadinama „Didžiąja Finlandijos kunigaikštyste“. Rusų caras oficialiai buvo jos didysis kunigaikštis. Jį pavadavo caro paskirtas, Helsinkyje reziduojąs generalinis gubernatorius, dažniausiai švedų kilmės Suomijos gyvenas asmuo. Kai caras Nikolajus II vėliau paskyrė ten vieton rusų generolą Bobrikovą, šis buvo nužudytas.

Suomija tuomet turėjo savitą santvarką, nepanašią į rusų. Ji turėjo savo seimą, senatą, savo valiutą, pašto ženklus ir muitines. Tarp jos ir Rusijos buvo muitų siena. Ji turėjo ir savo kariuomenę bei herbą (liūtą). Aleksandri I valdant, prie Suomijos buvo prijungti kaikurie anksčiau Petro I ir Elzbiotos laikais užkariauti mažesni vienetai. Oficiali Suomijos kalba buvo švedų, nors leista vartoti ir suomių kalbą. Rusų kalba visai neįsigalėjo Suomijos valdžios sluogniuose.

Tokia padėtis buvo iki beveik pirmojo pasaulinio karo galo. Nepatenkinti Suomijos gyventojai bėgo į Vokietiją, kur buvo sudarytas „Finnisches Jaeger Battalion“. Jis su vokiečių ekspedicine kariuomene 1918 m. gegužės 1 d. per Hangoe uostą ir tvirtovę įsiveržė Suomijon, kuri per keletą mėnesių buvo užimta. Rusų gener. gubernatorius su rusi-

ku personalu išbėgo į Rusiją, tik lie-tuvius Vytautas Gylis paliko Helsin-kyje. Per vokiečių užimtą Taliną jis susisiekė su Kaunu ir 1919 m. buvo paskirtas Lietuvos atstovu Suomijai.

„Baltiskij kraį“ sudarė trys gu-bernijos: Estlandijos, Livlandijos ir Kurlandijos. Jos buvo valdomos gu-bernatorių Taline, Rygoje ir Mintau-joje. Iš jų po 1918 m. rusų revoliu-cijos išsivystė nepriklausoma Estija ir Latvija.

„Zapanijį kraį“ sudarė 6 gu-bernijos: Vilniaus, Kauno, Gardino, Minsko, Vitebsko, Mogilevo. Tai ma-ždaug senoji šiaurinė Lietuva. Nėra duomenų, kad gubernijos būtų suda-rytos tautiniais pagrindais. Be to, ir pats pavadinimas „Lithuania“, „Lit-va“ nebuvo aiškus. Rusai vadino vi-šus lietuvių užimtus kraštus Litva. Lenkai aiškino, kad lietuvių esą len-akai. Apie lietuvių kalbą kaip apie „žmudž“, kurie vegetavo Zemaityjo-je. Dabartiniai gudai aiškina, kad jų valstybė esanti tikroji Lietuva, ir pretenduoja į šią pavadinimą. Rusų gubernijos šį etnografinį klausimą dar daugiau suvėlė.

Šitos „Zapanijį kraį“ srities di-đelių miestų dauguma įeina į Gudi-jos respubliką. Tai Baranoviči, Bob-ruisk, Brest-Litovsk, Mozi, Molodeč-no, Pinsk ir Polock. Gudai dar ir šiandien reiškia pretenzijas į Vilnij.

Rusų geografinėje literatūroje smulkesni žinių apie gyventojų tau-tybę tuomet nebuvo. Visi sukilimai buvo priskiriami lenkams, pažymint, kad prisidėjo ir lietuvių.

„Privislinskij kraį“ (priekarinė Lenkija) buvo pavadinta „Polsoje carstvo“ ir padalinta į 10 gubernijų. Rusų imperatorius pasivadino oficia-liai „Polskij Car“.

Būsiu patenkinta, jeigu mano pa-pildomieji duomenys įneš daugiau aiškumo į šią diskusiją.

Valerija Anysienė

**NORITE SUSIPAZINTI SU
„TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS“?
ATSIUSKITE SAVO ADRESĄ
— GAUSITE KELETA
NUMERIŲ NEMOKAMAI**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rių kabineto narių turimas žė-mės nuosavybės, bet nutylėjo jų vertę. Nemaža sklypų turi ir lie-tuvių bei kitų etninių grupių bičiulis J. Yaremko. Jie dabar turės vengti lemiamo sprendi-mo tuose klausimuose, kurie ga-lėtų turėti ryšį su jų nuosavy-bėmis.

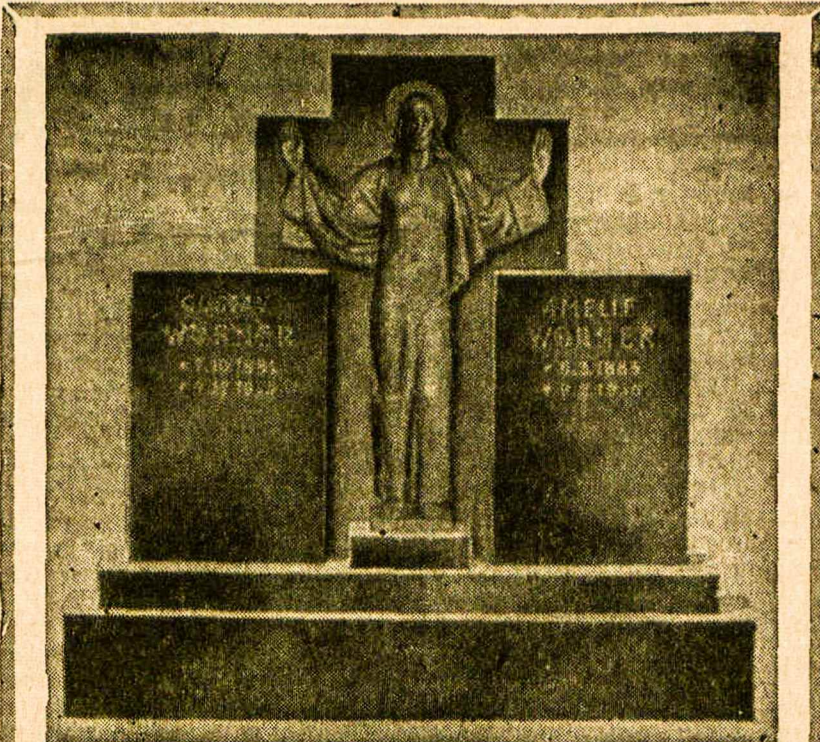
Kanados užsienio reikalų mi-nisterija peržiūri Kubos preky-binės atstovybės statusą Mont-realyje. Balandžio mėnesį ten sprogsi bomba sukėlė tarptau-tinį incidentą, kai Montrealio policijos nenorėjo įsileisti ir bu-vo suimti šeši ginkluoti kubie-čiai, nors sprogime buvo žuvęs S. Perez, atstovybės sargas. Dik-tatoriui F. Castro padarius spau-dimą, suimtieji buvo paleisti, o Otava atspirašė Havana už dip-lomatinių teisių pažeidimą. Vė-liau buvo gauta žinių, kad tų prekybos atstovybė iš tikrųjų yra špiūnų žūdas. Atrodė, da-bar tik daliai jos oficialių tar-nautojų bus pripažintos diplo-mato privilegijos. Neliečiamy-bės teisė greičiausiai bus su-teikta tik tiems pastatams, ku-riuose gyvena ir dirbs diploma-tinį pripažinimą turintys parei-gūnai.

Kanados Pensininkų Federa-cija savo atstovų suvažiavime pareikalavo padidinti pagrindi-nę mėnesinę \$82.88 pensiją iki \$150. Tokią pensiją dabar gau-na šalutinių pajamų ir santaupų ar turto turintys kanadiečiai. Pa-skata šiam reikalavimui, matyt, buvo federacinio parlamento įsi-vestos karališkos pensijos. Po 6 metų parlamente toks politinis pensininkas, nepaisant jo am-žiaus, iki gyvos galvos kasmet gauna \$3.780, po 10 metų — \$6.300, po 15 metų — \$9.000, po 20 metų — \$11.700, o maksi-malinė pensijos riba po 25 me-tų yra \$13.500. Eiliniam kana-diečiui pensijai gauti reikia 65 metų amžiaus, o parlamenta-rams ji mokama nuo jų pasi-traukimo iš parlamento dienos. Pensijos nesumažina ir nesu-stabdo net ir turimas gerai ap-mokamas darbas, jei buvęs par-lamentaras neįsijungia į valdi-

nę tarnybą. Prieš dabartinius rinkimus iš parlamento jau pasi-traukė ir atsisakė būti kandi-datais apie 40 asmenų, kurių maždaug 30 gali gauti minėtą pensiją. Jauniausias jų yra 46 metų amžiaus liberalas B. Oran-ge, kuris teisę į metinę \$4.410 pensiją iki gyvos galvos. Jeigu jis sulauktų 70 metų amžiaus, valstybės išdais jam turėtų iš-mokėti \$105.840, o į parlamen-tinės pensijos fondą jis tērā įmo-kėjęs \$9.450. Toks ištatymas iš tikrųjų yra nepaisantis lygybės principo. Jeigu visi kanadiečiai pensiją gali gauti tik nuo 65 me-tų amžiaus, tas principas turėtų būti taikomas ir buvusiems parlamento nariams.

Kanados imigracijos pareigū-nai Ugandos sostinėje Kampalo-je jau išdavė apie 1.000 vizų iš šio krašto išvaromiems azije-čiams, o imigraciniui blankų jau išdalinta apie 20.000. Imigraci-jos ministeris B. Mackasey pra-

sitarė, kad šių ateivių skaičius vyriausybė nėra nustatiusi, bet mano įsileisti 3000 ar 5000. Šis sumanymas susilaukė kanadie-čių opozicijos, nes Kanadoje vis dar siaučia nedarbas su rekor-diniu bedarbių skaičium. Prem-jeras P. E. Trudeau, Jankyda-masis St. Catharines, Ont., pa-reiškė, kad azijiečiams greičiau-siai teks padirbėti prie vaisių ir tabako derliaus nuėmimo. Šis sezoninis darbas trunka apie po-rą mėnesių, o nedarbo pašalpai gauti užtenka išdirbtų aštuonių savaitėjų. Dėl šios priežasties vienas Toronto dienraštis jau įsidėjo karikatūrą iš Kampalos. Joje kanadiečiai pareigūnas klaus-ia azijietį, kodėl jis nori imi-gruoti Kanadon, o pastarasis at-sako: „Kur gi aš rasiu kitą tokį kraštą, mokantį bedarbiams po-\$85 į savaitę?“ Iš tikrųjų dikta-toriaus I. Amino išvaromų azi-jiečių 3-5.000 išsileidimas nepa-ąstrins nedarbo problemos, nes yra apie 50.000 darbu, kurių veneia kanadiečiai.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

**Pašto siuntas siųskite iš anksto
ir priklijuokite pakankamai ženklų
Laikykites šių taisyklių, kad siuntos laiku
pasiektų jom skirtą vietovę.**

LIETUVON išsiųskite

PAPRASTU PAŠTU	ORO PAŠTU
1. Laiškus ir atvirukus iki lapkričio 17	gruodžio 8
Siuntinius iki spalio 20	gruodžio 6
2. Užrašykite aiškiai gavėjo adresą, o jo gyvenamąjį kraštą įrašykite tiksliai prancūzų ar anglų kalbomis.
3. Priekinė voko pusė turi būti tikslus siuntėjo adresas prancūziškai arba angliškai.
4. Neužmirškite priklijuoti pakankamai pašto ženklų (visi laiškai užjūrin iki 1 uncijos):

neužklijuoti paprastu paštu	— 8 centai
neužklijuoti oro paštu	— 12 centų
užklijuoti oro paštu	— 15 centų

Tikslus siuntėjo adresas

Pakankamas pašto ženklas

Pridėkite Air Mail (Par Avion) priedpą arba ranka įrašykite

Neužmirškite, kad gavėjo kraštas turi būti užrašytas prancūziškai ar angliškai

Canada Post Postes Canada

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskleidžiant gimus

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

Sugretinimai

„Spygliai ir dygliai“ rašo ir gretina:

„Alė Rūta parašė knygą „Vie-niši pasauliai“, Danutė Brazytė „Viena pasaulyje“, o Liudas Do-vydėnas pasisakė daug drąsiau — išspausdino knygą „Mes val-dysim pasaulį“.

Vilniuje

Amerikietis turistai, atvykęs Vilniun, iš Inturisto vadovų pa-tyrė, kad geriausiai žmonės gy-vena kolchoze. Atsitiktinai sutikęs žydą, paklausė, ar daug žydu gyvena kalchozuose. Tas atsakė, kad ten jų nėra. Į klausimą ko-dėl, žydas atsakė: „Mes bijome apkalbų. Tuoj visi sakys — kur gera vieta, ten ir žydas“.

Prisipažino

„Kaip mes bekalbėtumėm, Amerikoje žmonių gyvenimo ly-gis yra augštesnis, negu Tarybų Sąjungoje. Tai neginčijamas faktas“ — rašo komunistinė „Vil-nis“ 1972. V. 16 d. nr. Kartais nenoromis išsprūsta teisybė iš lūpų...

Mokykloje

Vytukas klausia Jonuką: — Kodėl tavo tėvelis tiek daug geria? — Jis jau didelis!

• Žmogaus gyvenimas yra kaip ir lauko takelio — juo dau-giau kojų jį mindo, tuo jis tam-pa kietesnis, atsparesnis ir tvir-tesnis.

ŠYPSĖNOS

Televizija

Algutis žiūri televizijos laidą, kurioje piktoji ragana užkeri vaikus. Iš visų pusių jis apčiūpi-nėja televiziją ir pagaliau sako: — Mamyte, kodėl televizija be dūrelių? Aš įėjčiau ir išva-duočiau tuos vaikučius.

Klausimas

Bevalgant pietus, staiga pra-byla Antanukas: — Mamyte, iš kur atsiranda vaikai? — Gandras atneša! — Žinau, bet iš kur jis juos ima?

Audra

— Tėveli, kas išvertė tuos medžius? — Vėjas. — Tai ką, jis buvo girtas?

Pajieškojimai

Vlado Erslovo (tėvo vardas Juo-zas), iš Rokiškio 1944 m. išvykusio į Torontą Kanadoje, įieško Olinaskas Henrikas. Pranešti: Joseph Jackson, 615 N. Walnut St., Lansing, Mich. 48933, USA.

Mados ir pastovumas

Vis keičiasi vėjai. Ir mados vis žąksi. Dejuoja siuvėjai: Tai mini, tai maksi!

Nors mados mus plaka Ir paima duoklę, — Pastoviai dar laka Pastovūs girtuokliai.

Pastoviai meluoja, Kas vakar melavo. Ne vienas myluoja Žmonelę... ne savo.

Trumputis sijonas. Kaip gaila to vaizdo!... Be kyšių dar Jonis Detalių nešvaisto.

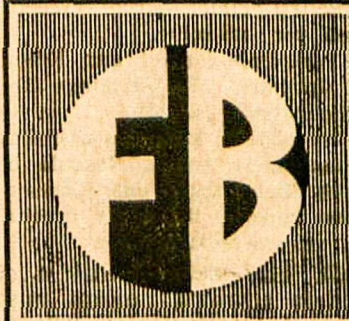
Nešvaisto dar ydų, Kas madai nekarštas. Ir kuprių dar gydo, Kaip sakoma, karštas.

Dejuoja siuvėjai: Tai žiursta! Tai kelnės!... Papūskite vėjai, Kad keistų net velnias!

(„Šluota“)

• Pirmoji taurelė būna tik viena, paskutiniųjų — daug... Parinko Pr. AIŠ.

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA!

231-6226

231-2661

Frank Barauskas, F.R.I.

REALTOR • INSURANCE

3282 BLOOR STREET WEST

ISLINGTON

(6 Points Plaza)

BEST ELECTRIC NUO LOŠNOS IKI DANGORAIZIOI
VERŠLO BEI PRAMONIS PASTATŲ ELEKTROS
ĮRENGIMAI, PRIEŽIŲRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncevalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO
MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

Notaras
A. Liūdžius, B.L.,
47 Howard Park Ave.
(Toronto-Dominion Bank pastatas)
Priėmimo laikas pagal susi-tarimą telefonu 537-1708

**MEDUS -
reikalingas
sveikatai**
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,
ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR
APŠILJIMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncevalles Ave. (prie
Howard Park Ave.) Kabineto te-
lefonas LE 1-4251. Darbo valan-
dos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val.
vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ry-
to iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus
telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTES
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktorla BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v
ryto iki 9 val. vak.; šeštadie-
niais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

BALIO MASKELIŲNO

DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Didžiausias ir gražiausias europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės.
Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALUS GAMINIAI KAS SAVAITĖ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST (prieš Keele požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitkelis)

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šal-dytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavojeis gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA **Baltic Exporting Co.** TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Pardudamos lempos ir baterijos. • Pritvyrės specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMASIŲNŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAI-SYMAS, GREITAS ir SAŽINGAS PATARNAVIMAS.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave.
(tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

Visų rūšių automobilių iškėrės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDŲ IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

Nuoširdžiausi sveikinimai Kanados Lietuvių Dienai Montrealyje: jos rengėjams ir dalyviams.

Lietuvių sodyboje Anapilės praejusią savaitę paruošta žemė statybai, praveisti keliai. Statybai aukso: po 100 Pr. Alšėnas ir A. Statulevičienė.

Praėjusį sekmadienį parapijos bažnyčioje talkino kun. S. Kulbis, SJ, — atlikę 11 v. pamaldas ir pasakė pamokslus.

Sekantį savaitgalį užbaigiamos pamaldos Springhurst Gerojo Ganytojo stovyklavietėje.

Nuo spalio 15 d. par. bažnyčioje bus laikomos ir 12 v. pamaldos.

Šį sekmadienį, 9 v.r., šioje bažnyčioje latviai katalikai turės pamaldas, ryšium su vykstanciu jų suvažiavimu.

Seimos lankomos Bramptone ir Mississaugos rajone.

Sis penktadienis yra spalio mėnesio pirmasis. Pamaldos 7.30 ir 8 v. ryto, o vakare 7.30 v. Pastarosios aukojamos už a.a. Oną Raškauskienę vinerių metų mirties sukakties proga.

Pamaldos: šį seštadienį, 9 v.r. už a.a. Silviją Demikienę; sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Joną Valatką, 11 v.r. už a.a. Salomėją Kazokienę, O. Eizienienės motiną.

Susituokė: Petras Balyta ir Elena Pakutkaitė.

Pakrikštyta: Rasa-Joana Pajaujytė.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

Šį penktadienį, 6.30 v.v., konfirmandų pamoka.

Sekmadienį pamaldos — 9.30 v. ryto; jas laikys vargonininkas Petras Sturmas. Kunigas koordinatorių Alg. Žilinską, M. Div., laikys pamaldas Montrealyje 11.30 v. ryto Kanados Lietuvių Dienos proga.

Spalio 10, antradienį, bus svarbus tarybos posėdis bažnyčioje.

Spalio 15, sekmadienį, Toronte įvyks pamaldos 10 v.r. Po jų bus 1972 m. konfirmantų priėmimas bei pietūs 12 v. Lietuvių Namuose.

Spalio 29, sekmadienį, 11 v.r., bendros Reformacijos šventės pamaldos, po kurių bus banketas Liet. Namuose. Vaisių metu kalbės kun. dr. Calvin Gilek iš Kitchenerio. Ta proga parapija galės užpildyti 1973 m. pažadų korteles.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymai jūdais, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. NPL. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas, 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JIESKAU GYVENIMO DRAUGES iki 55 metų amžiaus. Aš esu virš 65 metų, turu du namus, vasarnamį ir automobilį. Kuriai nusibodo vienai gyventi, rašyk! — pas mane palisėsi. Laiškus siųsti "T2" adresu, pažyminti: "perduoti A. P."

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų žązų, durų, faneros. Tel. 839-4894. KAKS CIBAS.

MORTGICIAI dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgicinius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūšių, klenų ir perkrastymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

PARDUODAMI aviečių daigai, serbentų, slyvų (vengerkai), agrastų kelmų. Taip pat parduodamos dvi kalukės, 4 mėnesių. Geros veislės. Tel. LE 2-5006 Toronte.

BARONESSA Beauty Salon Savininkė Alė Kerberienė 2265 BLOOR ST. W., kampa Bloor-Durie gatvių Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmimas kainos.

PIRKITE TIESIAI IS FABRIKO — SUTAUPYSITE Madingi odiniai drabužiai

Pritaikytas pasiuvimas — apsiūti ir neapsiūti kailiukais, paruošti nešioti. Jie yra tos pačios kokybės bei stiliaus, kaip ir eksportuojamieji į JAV ir Europą. Taip pat odiniai kailiai patiems pasiūti. 460 Richmond St. W., Toronto, Ont. 368-4886 6-tas aukštas arti Spadinos gatvės. Atidaryta ketvirtadienį — 4 v.p.p. — 8 v.v., šeštadienį — 9 v.r. — 3 v.p.p.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ PARKSIDE MEAT MARKET 335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

Įvairios avo pastatė rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršūnai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai ir kt. UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

XVIII-ji KANADOS MONTREALYJE LIETUVIŲ DIENA

Šeštadienį:

KREPŠINIO RUNGTYNĖS 12.30 v.p.p.

DAILĖS PARODA IR BALIUS 7 v. vakaro

La Salle High School, 140 — 9th Ave., La Salle, Que.

James Lyng High School, 5440 Notre Dame St. West, Montreal

Sekmadienį:

IŠKILMINGOS PAMALDOS KATALIKAMS 11 v. ryto Šv. Kazimiero bažnyčioje, 3426 Parthenais Street ir Aušros Vartų bažnyčioje, 1465 De Seve St., Montreal. EVANGELIKAMS — 11.30 v.r. Lutheran Church, 3594 Jeanne Mance St.

AKTAS ir KONCERTAS 3 v. p.p. Plateau salėje, Lafontaine Park, Montreal

JAUNIMO POBŪVIS 7 val. vakaro Šv. Kazimiero parapijos salėje

Lietuvių Diena — tautinio solidarumo diena ir puiki proga aplankyti montrealiečius bei sutikti visos Kanados lietuvius

Ryšium su ilguoju savaitgalio ir Kanados Lietuvių Diena Montrealyje Toronto Maironio šeštadieninėje mokykloje pamokų nebus.

Sv. Jono Kr. Pašalpinės Draugijos susirinkimas, pirmasis po atostogų, šaukiamas šį sekmadienį, spalio 8 d., 1.30 v.p.p., salėje virš "T2". Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti. V-ba

Ateitinukų tėvų komitetas ruošia Havajų vakarą spalio 21 d., 7.30 v.v. Programa atliks jauna solistė Anita Pakalniškytė iš Hamiltono ir Toronto ateitininkai. Loterijai gauta daug vertingų fantų ir laimės statulės. Visos viešnios ir svečiai bus rengėjų papuošti gražiais Havajų vainikais. Sokiems gros lietuviškas Algio Dimskio orkestras. Bilietus galima įsigyti pas ateitinkų tėvų komiteto narius ir V. Aušrotą. Rengėjai

"Gintaro" metinis koncertas-balius įvyks lapkričio 4, šeštadienį, naujuosiuose Lietuvių Namuose. Programoje — visos "Gintaro" šokėjų grupės ir svečiai talkininkai.

KLB krašto tarybos suvažiavimas įvyko rugsėjo 30 d. Hamiltone. Darbingoje vienos dienos sesijoje buvo išlaikyti valdomųjų organų pranešimai ir aptarti įvairūs bėgiamieji bendruomenės reikalai. Paskelbta tvarka, pagal kurią krašto valdyba galės išduoti nuo mokesčio atleidimo pakvitavimus už aukas kultūros reikalams. Peržiūrėtos nesėkmės kultūriname sektoriuje, išklausti išsamūs apylinkių pranešimai. Nutarta, kad 1973 m. Lietuvių Diena bus Toronte, o 1974 m. — Winnipege (sutampa su to miesto šimtmečiu sukuriamu). Išrinkti atstovai į PLB IV seimą, įvyksiantį 1973 m. Darbo Dienos savaitgalįje Vašingtone. Kanados lietuvių atstovais išrinkti: inž. E. Čuplinską, dr. P. Lukoševičių, dr. S. Cepas, inž. Danys, Aug. Kuolas, inž. Skripukutė, dr. Br. Povilaitis, dr. Č. Kuras, J. R. Simanavičius, G. Breichmanienė, B. Sakalas, V. Januška, kun. A. Žilinską, J. Pleinys, inž. G. Šernas, p. Petrauskas. Be to, A. Rinkūnas, kaip PLB valdybos narys, savaime bus seimo narys. Suvažiavimui darniai pirmininkavo kun. J. Staškus, inž. G. Šernas ir inž. J. Danys. Dalyvavo 43 tarybos nariai, atvažiavę net iš tolimų vietovių, kaip Winnipegas ir Sault Ste. Marie. Visus globojo Hamiltono apylinkės valdyba, pirmininkaujama L. Skripukutės. Platesnis aprašymas — kitame nr.

Valstybinis Kanados archyvas pranešė laiškų "T2" redakcijai, kad į paskelbtą atsiųskiami lietuvių dokumentacijos reikalai pirmasis atsiliepią prel. Pr. Juras iš Putnamo, Conn. Jis esą atsiuntė knygų ir nuotraukų. Tokios dovanos, pasak muzėjaus direktoriaus W. I. Smith, gali sudaryti centrą studijoms apie Kanados lietuvius ir jų europinę kilmę. Laiške direktorius prašo redakciją, jei sužinos apie valstybiniam archyvu tinkamą medžiagą, pranešti archyvu. "Dažnai žmonės mano, dokumentai turi būti labai vertingi, kad patektų archyvų apsaugon. O tikrovėje ne tik rinkiniai, bet ir paprasti dokumentai tinka archyvų tikslams, kaip pvz. laiškai, užrašai, dienoraščiai, nuotraukos ir pan."

Kredito Kooperatyvas "Parama" praneša, kad nuo spalio 1 d. padarė sekančius pakeitimus: už dvejų metų terminuotus indėlius bus mokama 6¼% vietoj 6½% ir atidaroma nauja trejų metų terminuotų indėlių sąskaita iš 7%. Esantiems terminuotiems indėliams naujas palūkanos nuostimis bus mokamas pasibaigus terminui. Taupomųjų (savings) sąskaitų 6% palūkanos skaičiuojamos nuo mažiausio mėnesinio balanso. Palūkanos prirašomos dukart į metus už pilnus išlaikytus mėnesius. Dešimties centų mokeskis už išrašytus "Paramos" čekius panaikinamas. Taupykit ir skolinaitės "Paramoje"! Vedėjas

MONTREAL

Šv. Kazimiero par. žinios

Rugsėjo 24 d., 3 v.p.p., nors oras nebuvo palankus, nemažas skaičius parapijiečių susirinko kapinėse. Mūsų klebonui kun. dr. F. Jusevičiui vadovaujant buvo einami Kryžiaus Keliai. Dalyvavo ir iš AV par. kun. J. Aranauskas. Vėliau visi procesijos dalyviai išsiskirstė ir aplankė savo artimųjų bei pažįstamų kapus.

Nebetoli metinė mūsų loterija. Visi prašomi pradėti gražinti parduotų knygelių šakneles. Be to, parapijos vadovybė maloniai kviečia padidinti laimikų skaičių, nes iki tradicinių 50 dar šiek tiek trūksta.

Netrukus bus pradėti platinti bilietai ir parapijos vakarienė. Patarina juos įsigyti iš anksto, nes paskutiniu momentu gali pritrūkti. Galima paimti 10 bilietų ir rezervuoti sau bei savo svečiams visą stalą.

P. Zukauskas, Schenley gerimų bendrovės atstovas, parapijos loterijai padovanojo vertingą dovaną.

TORONTO, ONT.

Tony O'Donohue kandidatuoja į Toronto miesto burmistrus. Iki šiol jis buvo miesto valdybos nariu ir prisidėjo prie daugelio dalykų pagerinimo. Jis yra inžinierius, turįs didelį patyrimą techniškuose ir administraciniuose miesto reikaluose. Gimęs Airijoje, bet studijas baigęs ir šeimą sukūręs Toronte. Jo žmona yra lietuvaitė Aldona Gvazdaitytė. Lietuviams T. O'Donohue yra gerai žinomas, nes jis dalyvauja beveik visuose didesniuose lietuvių rengimuose. Seniau miesto rotušėje ateiviaus nebuvo prieinama — viską valdė anglosaksai. Dabar savivaldybės tarnybose yra nemažai kitataučių, jų tarpe ir lietuvių. Naujojo rotušės dirba inž. V. Baisys, J. Karka, V. Aušrotas, P. Poškus, P. Petryla. Net įėjimo durų sargyboje yra vienas lietuvis, apsilvilkęs gražia mėlyna uniforma. Į miesto burmistrus taip pat kandidatuoja žydų kilmės p. Rotenbergas ir p. Crombie.

A.a. Morta Valevičienė mirė spalio 2 d. Hamiltone. Laidojama spalio 4, trečiadienį, Sv. Jono lietuvių kapinėse.

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einausias s-tas 5.0%	Asmenines 8.5%
Taupomasias s-tas 6.0%	Nekiln. turto 8.5%
Term. ind. 1 m. 6.5%	Cekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 m. 7.0%	Investacines nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m. 7.5%	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Padėkos šventės savaitgalyje — SPALIO 7 ir 8 dienomis

Dalyvauja: Toronto, Hamiltono ir Montrealio sportininkai, Montrealio dailininkai, Aušros Vartų par. choras, Hamiltono mergaičių choras "Aidas", meniniai jaunimo vienietai: Montrelio "Gintaras", Toronto "Gintaras", Delhi "Palanga", Londono "Rasa".

Išleidytojas XVIII-sios Kanados Lietuvių Dienos leidinys ir jos programa. INFORMACIJA: Kanados Lietuvių Dienos Komitetas, 1465 De Seve St., Montreal 205, Que. Tel. 766-5827. Atvykusiem į Montrealį šeštadienį informacijos centras veiks Aušros Vartų parapijos salėje. Tel. 768-0037.

lionių kanklių orkestras, vadovaujamas O. Mikulskienės. Orkestrą sudaro 12 kanklininkų-kanklininkių su keturių rūšių kanklėmis: pirmosiomis, antrosiomis, bosais ir kontrabosais. Su orkestru solo dainas atliks Ciurlionio ansamblio solistė Ir. Grigaliūnaitė ir melodeklamatė V. Nasvytytė. D. S.

Seminaras be klausytojų. Lituanistinį seminarą paprastai dvejus metus lankydavo lituanistinę mokyklą baigę mokiniai. Siemet į seminarą atidaryma, be vedėjo Henriko Nagio ir dėsytosios Ilonos Maziliauskienės, atėjo tik du studentai. Jei seminaru nesusidomės didesnis jaunimo skaičius, lituanistinio seminaro Montrealyje, atrodo, nebus.

Lituanistinė mokykla naujuosius mokslo metus pradėjo su viena nauja mokytoja — M. Paupereliene. Mokytoja M. Jurkuvienė naujesiems mokslo metams kruopščiai ruošėsi, gamindama specialias vaizdines ir garsines priemones tėvynės pažinimo pamokoms. Prancūziškos ir angliškos vaizdinės priemonės buvo sulietuvinotos ir pritaikytos esamam sąlygom. M. Jurkuvienės vaizdinių priemonių klasė apims įvairias disciplinas, o mokiniai bus suskirstyti amžiaus grupėmis, bet ne skyriais. Lituanistinės mokyklos vedėja yra G. Gedvilienė.

Dvejus metus Europoje išbuves, Montrealio grįžo Kazimieras Bartška. Europoje jis buvo į Prancūziją, Portugaliją, Ispaniją, Italiją, Vokietiją, Angliją, bet ilgiausia laiką išgyveno Graikijos Lesbos saloje, kur sukūrė didesnę apimtį prozos veikalą anglų kalba. Jau nasis autorius tikisi, kad veikalą gali išleisti Kanados leidykla. 28 m. amžiaus K. Bartška yra sukūręs eilėraščių lietuvių kalba, kurie buvo spausdinti "Aidų" žurnale. K. Bartška Kanadoje žada išbūti iki balandžio mėnesio ir po to pastoviau įsikurti Lesbos saloje, kur pagrinidinį dėmesį skirs kūrybai.

Poetas Henrikas Nagys baigia spaudai paruošti savo naujausią poezijos rinkinį "Atskrend sakalėlis". Veikalą, kurį leis Algimanto Mackaus knygu leidybos fondas, sudarys keturi atskiri eilėraščių ciklai.

Klaudijus Kuncėvičius, siemet baigęs Laurentidų universitetą Sudburyje bakalauro laipsniu, pradėjo tarnauti nesocialaus elgesio mažamečių vaikų auklėjimo įstaigoje, kuri veikia prie Montrealio žydų ligoninės.

Jaukios krikščynos. Dalios ir Alfredo Pusaraskų sūnau s Henrikas-Vakario krikščynos buvo ypac gausios viešnioms ir svečiais. Krikštė tėvais buvo Danutė Brazienė iš Toronto ir Henrikas Nagys. Vaisių metu paaiškėjo, kad abu "naujojo krikščionies" vardai atliepia krikščionio vardu: Vakaris yra viena H. Nagio slapyvardžių, ko tėvai, parinkdami sūnui vardus, nežinojo. D. ir A. Pusaraskai savo atostogas Montrealyje baigė

gė ir rugsėjo 28 d. išvyko atgal į Londoną.

V. E. Gruodis, KLB krašto valdybos vicepirmininkas pastoviai su šeima įsikūręs Montrealyje, tarnybos reikalais dviem savaitėm yra išvykęs į Koelną, V. Vokietijoje. V. E. Gruodis yra Desmarais & Frere Ltd. bendrovės viceprezidentas ir Europoje lankosi eksporto reikalais.

Pasitraukė tutininkė. Montrelio skaučių Neringos tunto tutininkė Aušra Barauskienė LSS seserijos vadovybei ikeitė savo atsisąstydinimą. Turimomis žiniomis, susiduriama su sunkumais surasti kandidatę tutininkės pareigoms. Montrealyje šiuo metu gyvena šešios lietuviškos skautininkės. z.

Isteigta Kvebeko Etninės Spaudos Sąjunga, o jos pirminku išrinktas dr. J. Kage. Steigiamasis susirinkimas įvyko rugpjūčio 15 d. Valdybos nariais išrinkti: vicepirmininku — N. Ciarnara, "Il Citadina Canadese" redaktorius; sekretorium — R. Kneider, "La revue du monde arabe" red.; išdininke — E. Goldstein, "Jewish Eagle" red. Sąjungos pirm. dr. J. Kage yra "Jewish Immigrant Aid Society" biuletenio "JIAS News" redaktorius. Si valdyba eis pareigas iki 1972 m. pabaigos. Ji dalyvavo etninės spaudos suvažiavime Winnipege rugsėjo 29 — spalio 1 d.d.

Sachmatų varžybose Atlantic City, N.J., dalyvavo Ignas Zakylys ir surinko 8.5 taško. Jis įveikė meisterius Stoutenborogh, J. Peters ir laimėjo trofėją bei \$100 premiją. Čikagiečiai Aleks. Zujuis iškovojo 6 taškus, Vl. Karpuska — 5. Varžybas laimėjo Australijos didmeisteris W. Browne, surinkęs 10.5 t. Danišios didmeisteris B. Larsen surinko 9.5 t. ir II v. pasidalino su kitais.

Dainos ir liaudies instrumentų muzikos

KONCERTAS

spalio 13, penktadienį, 8 val. vakaro,

MONTREALYJE
Jeanne Mance
mokyklos salėje

(Rachel-Bordeaux, įėjimas iš Rachel gatvės nr. 1951).

Važiuojant autobusu, išlipti Pineau ir Rachel gatvių sankryžoje. Autoakstė — mokyklos rajone; įvažiavimas — Marrie Anne — Cartie gatvių kampas.

PROGRAMĄ ATLIKS SVEČIAI IS LIETUVOS

solistai: **Edmundas Kuodis** ir **Jonas Girijotas** birbynininkas **Pranas Tamošaitis** kanklininkė **Regina Tamošaitienė**

Bilietai: suaugusiems \$2.00, moksleiviams bei studentams — \$1.00. RENGĖJAI